

bus non insistentium est. alii inter tropicum capri-

Contra se-

quatur. Contra secundam conclusionem arguitur...

Responsio ad argu-

mentum. Responsio ad argu- mentum.

Contra tertiam con-

clusionem. Responsio ad argu- mentum.

riatur non obstat potest tamen contingere casus ut in predicatione quadragesime vel lectura alia vel pro alio pio officio q homo dicit abstinere a celebra-

Distinctionis duodecime questio tertia.

Quilibet clericus quolibet die tenetur dicere horas. pro solutione questio-

tionis notabis aliqui sunt in sacris aliq in minoribus aliq studentes et aliq beneficiati aliq vero non. et studentium aliq student theologie aliq in inferioribus facultatibus.

Primis distinctionibus datis pono conclusiones. Prima est omnes in sacris et beneficiati siue in sacris siue non tenentur quolibet die dicere horas et licet sit consonu dicere in horis competentibus no-

tamen est necessarium imo fortassis oppositu prodest. patet. omnes tales sunt in forte dicitur in forte patrimonii crucifixi illi in ordinibus tenentur solvere pensum hoc patet extra de celebratione missa. p biter inquit mane matutinali officio expleto psum seruitutis sue videlicet primam/tertiam/sectam/nenam/vesperam q perfoluat et non mo pfectis s3 subdiaconus. similiter percipietis bona ecclesie tenentur si viuant de altari seruire debent altari et illud est de iure diuino. Ultima ps patet. ppter obli-

uionem vel aliam rationabilem causam no existio cum sana conscientia inuenem vel senem qui dicere potest et habet beneficium quon tenetur dicere horas quu talis colligere vult fructus ecclesie et non seruire his qui fructus instituerit. futile et nimis rigidum est dicere hominē teneri ad celebrationes horarum extra tempus missę sufficit dominico die vel alio sic audire missam et celebrare horas. Sed contra dicitur homo tenetur ad vtriusq s3 ad audiendam missam in festo et ad dicendas horas: ergo p vnicum actu non satisfacti preceptis: hoc concedo non satisfacti vtriusq precepto per vnicu actu sed per duos aduertit celebrationi horarū et cum hoc celebrationi missę leuationi copositio dicitur sicut alii ad audire missam non requiritur q audiat presbiter proferens. patet de iure et audientibus reamotis nec requiritur videre eucharistiam leuatare patet de eonec quilibet tenetur appropriare presbitero quousq audiat: restitū est laicis intrare cā cellos chozi de honestate. s3 contra ergo si quis est vel obligat audire duas vel tres missas sufficit eas audire omnes simul in diuersis altaribus. iam talis satisfacti precepto per solutione datam de illo q satisfacti duob' preceptis simul vt puta de dicent-

Responsio ad argu-

mentum.

Responsio ad argu-

mentum.

dis horis et audienda re diuina. Respondet oportet aduertere ad intentione obligantis audire plures missas vel est i eodem die vel in aliis si scdm re publica est nulla si in eodem die vel in variis horis vt solz esse in multis religionibus z ad hoc non currit: consuetudo exponit ius positium q est inter grauius viros: simul dicere horas et audire rem diuinā nec est ratio vincens ad oppositum. Sed petes an laici peccent egredientes ante finem missę sicut cōter facere solent. Respondetur: aliquid impediūt ab auditione non obligatur audire missam vt infirmi adhuc paruuli non doli capaces custodientes infirmos vel lactantes paruulos et potissimū vbi multi distant ab ecclesia vt nostrates custodes boi domozū vel ouium vbi est vna missa solum in parochia et distantia magna ad ecclesiam in festis precipuis debet eis procurare vt missam audiat de istis qui missam audiunt difficile est dicere hominē tenere audire confiteor: sed sufficit venire circa introitu: stat dare infinitos casus in quibus homo potest exire ante finem missę et sic non peccat stat q illa est vt prima celebranda sed isti omnes tenentur colere deū in die illo fm congruentiam: in campis homo pot deum orare. non videt q homo obliget audire missam quolibet die festo in sua parochia sufficit i religiosis domib' vicinis dūmō parochia visitetur in precipuis festis et non defraudetur curat' i oblationibus: bonum est citius in propria parochia audire missam q alibi. videtur etiam sufficere audire duas secundas duarum missarum: due medietates equivalent vno integro: non est idem descendere ad tres tertias quinqz quitas et octo octauas. Contra istud argumentoz quia ex ista solutione sequeretur q laicus ad tantum obligatur sicut sacerdos in festo. patet ad auditione missę et etiā ad aliquas preces. Respondet non est facile dare ad quas horas determinate laicus deuincit' et sic est laicum dicitur cū presbiter tenetur dicere horas ab exordio ad finem vsq: sed bene verum est pl' conuenit laicus cum clerico in dicendis horis et precibus in festo q in non festo. r factio ratiūculā contra aduersariū: celebrat fortes clerici? horas iter audie dam rem diuinam. iam peto a te in fine an satisfecit iam precepto vel vtriusq vel neutri. si tertiu tunc audiat scdm rem diuinam et celebrat horas et eq obli gabitur et sic decies si tantū vni precepto satisfactū sit optineris remanet qstio de illa preceptione ergo remanet scdm membra. argumentum de consuetudine/ z ista me mouet potissimū cū nec ius diuinum nec humanū reperitur in oppositu. insuper ad qd homo restringitur quādo audit missam: ad dicendas aliquas preces: iam in festo clericus obligabit ad tria ad audiedam rem diuinam ad illas preces z ad horas sed vbi dicit stat dare plerosqz cas' in q bus homo tenetur audire integram rē diuinam regulariter tamen credo q tenetur quis toti sacrificio interesse nisi causam legitimum habuerit q est examinanda a prudentibus. Sed contra totū istud iustatur ponitur duo beneficiati fortes et plato forte-

tes in camera celebrat horas vadit ad ecclesiam audit missam nullum actum deuotionis habendo plato ad longum recitat horas plato satisfacti vtriusq precepto de dicendis horis et audiēda re diuina s3 fortes tantūde facit sicut plato: ergo fortes non est transgressor. forte dicit et sic apparet esse dicitū plato habet deuotionem et leuatur in deū vel i horas secus est de forte licet similes actus habuerit in camera non est idem. Sed contra tunc sequitur q fortes dicens horas in camera transiens ad ecclesiam tempore missę legens genesim vel exodum tempore missę satisfacti cum leuatur in rem deuorā. cōcedis sicut de aliis deuotionibus quilibet est bonus iudex sui et recolligere se est bonum tempore missę in materiam illam q plus inflammat affectum bic est finis horarum sacrificii et similis: dicit est cōsuetudo audire missam quolibet die in collegio mont' acuti vnius studios' interea dat opera studio nūqd peccat q si non iniuste ceditur nemo debet puniri sine sua culpa. si dicit delinquit q non obtineat maioribus q si iste licite potest se absentare gratia studii sic potest quilibet alius et sic peribit ois acrimonia discipline hoc non satisfacti ponatur q eat ad facellū cum aliis et interim studet an superior' licite eum pcutit pro illo studio vel q noluit celebrare. dicit potest videre mentaliter sed non quotare suos libros vel legere sic alios scandalizat. Contra non est scandalū actiū de quo loqui oportet quid est nisi quando factum est indirectum: quicquid sit aliquis punitur sine sua culpa non tamen sine causa parendū est superioribus in quibus est ius superioritatis in aliis non oportet et quando ambigū de su perioze an iuste precipiat psumatur in melioze partem et parendū est. regens cedit scholasticum q no venit ad lectionem matutinam et forte non erat excitatus et sic cum cedit sine culpa. dicit si post indagatim exploratum haberet q no erat excitat' nec erat in culpa illius regens iniuste est ferit fateor in illo casu non est ferendus sed de hoc in materia omissionis: sunt tamē alique trice inter arguendū ta cte non medullitus explicite dedita opera pranseseo. Secunda conclusio. licet quilibet studentium bonum sit dicere horas nostre die quotidie et audire missam non tenetur obligatur extra dominicā die z festa. prior pars patet si intendat esse presbiter dicitur tunc ad adolescentia successe ascendendo. si non intendat esse presbiter propter doctrinaz et studium cui in cūbit et consuetudine eoz cum quibus conuersatur qui habet quolibet die missam de putaram vt in collegiis. nolo negare qui oibus laicis est bonum. secunda pars est exponibilis duas partes complectitur. patet. in illo iure est cautio naturalis non diuino nec humano: ergo illud no est dicendum. secūda pars patet q ecclesia festa instituit et tunc laici tenentur fundere orationes. ergo clerici fm consuetudinem ecclesie et plus theologice studentes qz ceteris facultatibus. insuper no est consuetudo multorum prudentum quolibet die audire missam et in hoc non faciunt conscientiam

¶ tamen facerent in dicendis horis et consuetudo interpretatur ius positum. ¶ Tres de privilegiiis. c. vltimo libro sexto dicit qd epistolerantes super altare portatilibus pnt facere celebrare cu no deceat eos aliquid diem transgre sine missa nisi fuerit rationabilis causa. rationabilis ca qd eos excusat a no audienda: etiā ponitur deest: qd si ponēs no debz non considerat textum nisi eam exponas per debitu cogitantes et si episcopus non obligetur a fortiori nec alii. ¶ Contra primam conclusionem arguitur. scilicet clericus in factis de nullo vsu tenetur dicere horas canonicas: qd no de vsu romano nec de vsu saru nec de aliquo alto igit nullas horas canonicas tenetur dicere. ¶ Item nullo tempore dicit tenetur dicere horas non hora prima post mediā nocte nec hora scda nec tertia z sic de quibet hora ergo. ¶ Et confirmatur. sufficit dicere medietatem horaz patet de vicente cum alio: ergo idem est si solus dicat. ¶ Forte dicit et bñ consequentia nulla est quia audit alium dicentem et hoc sufficit. contra: qd si audit alium in medijs horis dicēdis liberabor pari ratio ne ab alia medietate et per consequens sufficit fori presbitero audire duos celebrantes horas. ¶ Item ponatur qd sit surdaster tunc non potest celebrare cum alio per illam responsum. Ad primum conceditur qd de nullo vsu homo tenet dicere horas de necessitate salutis non de vsu romano. patet de gallo qui ad illum vsum non tenetur: non de vsu vbi sū beneficium est: potest deherelinquere beneficium igit qd non tenetur dicere horas. nego consequentia. septies in die laudem tibi dñi. laudare deum specialiter est de iure diuino beneficiato vel existenti in factis: s; nunc quilibet debet fm consuetudinem patrie i qua est celebrare vel fm vsum romanū quilla est patria cōmunis quo ad hoc: et hoc si non fuerit beneficiatus: si beneficiatus fuerit dicat fm consuetudinem ecclesie cui fructus colligit: qd si plures habeat fm consuetudinē principaltor beneficij: qd si eiqd principalia sint: quando est in vno loco fm consuetudinē illius: et sic in alio: qd si in neutro loco resideat / eligat vnam consuetudinē: congruum est nunc isti nunc illi deferre propterea dicere de hoc vsu vel illo est constituto humana in qua romanus pontifex dispensare potest propter rationabilem causaz sed non potest liberare eum a toto qui dicit aliqd: quoadmodum ego teneo dare vnu istoz agnozū pro decima sed in facultate mea est quilibet dare: de tempore potest solui: postum de sero pro rationabili causa dicere horas diei sequentis vt qd cras ante meridiem ero impeditus: patet extra de celebratione missarum. presbiter. z cōcedo qd nulla parte huius diei teneo dicere horas: ergo non teneo in isto tempore: nego consequentiam. ¶ Petis si quis omittit dicere horas: quando pmo omittit: dico qd si potest dicere horas suas in duabus horis et non in minore tempore non peccat: omittendo an duas vltimas horas totalis temporis sed quacuq; parte illarum duarum labente ante qd dicere incipiat peccat et magis ac magis fm magnitudinem tēporis

ita qd dato vltimo instante non esse illarum duarum horaz: nisi non omittit culpabiliter et immediate post hoc culpabiliter omittit sed non tantū si in vltima hora incipiat dicere ac si vtraq; hora elapsa dicere incipiat. Ad aliud quando dicitur sufficit dicere medietatem: distingo vel ipso aduerente ad alium reliquum profert conceditur: alioqui negatur. Et cōceditur qd surdaster non debet cum alio celebrare et quando arguis sufficit audire vnam medietate ergo et aliam: nego consequentiam / opozet qd ipse dicat horas: et ad dicere sufficit qd dicat partem se cūdi consuetudinē pfe. potes insistere qd fortes dicat primam lectionem: plato secundā: cicero tertiam: iohannes quartā: an celebrat sed feruetur cōsuetudo loci qui est de duobus. ¶ Secundo arguitur: ludat presbiter breuarium ad taxillos vel cōburat ex iracundia talis non tenetur dicere horas qd est et impossibile. ¶ Item infirmus non potest dicere: ergo pro tunc non tenetur dicere nec quando redit ad sanitatem: patet de ieiunio et altis. ¶ Preterea iuuenis habens beneficium et fructus no percipiens nichil ab altari recipit sicut episcopi suis cō sanguineis practicant: ergo non tenetur dicere horas imo per illam rationem tenens illud beneficium eps pro eis tenetur dicere horas et videtur qd si ratione a beneficii teneo dicere horas eodē ratio ne b t beneficii et sic bis in eodem die teneo dicere easdem horas. Ad secundū de presbitero qui breuarium ludit ad taxillos dicitur si postea penitet de lusione vel combustione toto tempore quo non pot habere librum coram deo a dicendis horis excusatur roget tamen dei et dicat aliqua que sit memoriter si non penituerit formaliter sed habet hanc intentionem velle dicere horas si librum haberet iam penitet actualiter de non dicendis horis. ¶ Item excusatur si efficaciter vult dicere horas et ad hoc efficaciter vult habere librum sine quo dicere necesse est de infirmo concedo qd non tenetur dicere horas et transeunt die illo nec sanus nec infirmus tenetur pro die preterito dicere horas qd detentio est p certo die. Et si dicas si fortes tenet michi soluere decem in festo diu andree elapso die tenetur postea soluere decem: ergo sic est in proposito: nego consequentias qd tenetur fortes michi soluere decem: sed tenentio solutōis est in festo andree modo in proposito non est debitum nisi pro die puta debitu illius diei determinate dies habent determinatas horas. Sed si seqd qd omittens facere cōfessionem vocalē de peccatis suis i festo paschatis in die sequenti non tenetur ad cōfessionem quod est inconueniens: et proba qd sequatur qd tenetur pro certo tempore. ¶ Aliqui cōcedunt et non preter rationē si homo pertranscat totum tempus quo tenetur cōcāre qd non amplius tenetur: potes dicere non esse idē pot ho mo confiteri se in ebdomada paschatis vel in die iouis precedētū sufficit in ebdomada sancta vel i octa uis pasche vt patet in extrauagante qd incipit fidei vlgna eugenii. illi. nec transgresso est: peccata no habent respondentiam ad certum diem sed in istis ore

dimatis pro determinatis diebus transgressio diet est peccatum. sed homo post diem illum no tenetur ad illud nec in ieiunio nec in dicendis horis potest capere aliam penitentiam bene ageret qui vellet supplere quod omisissum est. vti illo die elapso quia ad huc in illo die tenetur et si non sis in hoc tranquillū sufficit tibi modus dicendi hominum in hac parte opozitum esset nimis durum si aliquis transgrederetur per annum dicere horas anno sequenti satis laborios haberet vel se omittit per septem annos. Ad aliud punctum de iuvene qui nichil recipit paucos tales inueniens collatores vel eorum cōsequi: nei eis partem fructuum porrigunt propterea non deobligatur et quando manerent in titulo beneficii non auderem eos absolue a celebrandis horis sunt in culpa vel causa quare non recipiunt. de illo qui habet et duo beneficia dico qd talis tenetur dicere ratione vtriusq; beneficij quia est par ratio sed nego qd bis tenetur sicut non tunc contingit qd homo tenetur ad idem pluribus de causis vt facile est exemplificare ratione trium ordinum et subiectū huius / fortes erit occidendum ampliat a copula z predicatio. Sed si quis omittit dicere matutinas vsq; post meridiem qd sit consuetudo multorum celebrare matutinas ante meridiem non auderem dicere talem post meridiem deobligari post meridiem esto qd meridiem sit preteritum cum aliquod huius diei adhuc remanet dato qd non sit respondentia punctualis horarum vt dicendo vesperti iam lucis orto fidere. Sed dicitis nunc est hora vnde clama de nocte cum dimidia et fortes non potest complete dicere horas in minore tempore qd in vna hora an tunc tenetur sub pena noui peccati medietatem horarum dicere si tunc deliberat opinor tenetur dicere vsq; ad duodecimam et consilium est totum perficere. hec ratio quam appozit non cōcludit de illo qui omittit dicere septem annis qd quis pot bene duci vel tenetur hodie dicere totiens horas quotiens potest hoc est quadrages vel non scdm ē difficile si dicas bis ter tenetur et non pluries. ¶ Contra si debes forte pecuniam soluere de iuncturis elapso termino secundum qd actu habes tu obligaris pro istis septem annis potes hoc die dicere qd dragestes horas z satisficere de ois: sed hec ratio dicit resistit per debitorem qui non habet unde creditor: satisfaccat nisi in parte z similiter dicetur. ¶ Secundo argumentor si omittas in ebdomada sancta dicere horas iam in die pasche qui est dies leticie vteris horis planctus tu concedis no pro illo die sed pro alio: iste tamen ratiuncule cum modo cōmuni sufficunt probabile apud aliquos reputatur qd is qui plura beneficia habet sine rationabili causa secundum numerum beneficiorum tenetur celebrare et hoc necio reprobare. si fortes defraudet deum subtrahendo virum a cultu diuino tenetur illud supplere. secus est vbi est rationabilis causa plura tenendi sacerdos ratione cuiuslibet sacri ordinis tenetur celebrare: sed vna celebratio sufficit: sed vterius quā in forte dñi et pluries ad hoc a-

strictus. Dicitur bis duo beneficia sine rationabili causa vel tria bis vel ter tenetur dicere horas: ergo habens vnum beneficium in idonee equalens tribus tenetur ter dicere horas: consequentia est nulla est maior difformitas tenere duo beneficia sine rationabili causa qd tenere vnum eis equalens sine rationabili causa z si consequentiam ponderes mea non refert vt melius hoc inuoluam si quis sero celebrat dato qd parum postea bibit hoc sufficit pro celebratione non tamen debz cenare post celebratas horas. Studiosi viri dicunt horas de sero vel post prandium reseruantes tempus sunt melius dispositi theozice mane nec hoc est quisquillas deo porrigere cum omnia in gloriam dei facit fluiditatem / pus rationabiliter vnum tempus est aprum celebzationi studio ineptum. si culpam est verosimile qd psalmum vnu vel duos dixit esto qd habeat scrupulos in oppositum pergas talis consequenter remouendo scrupulos quia reincipiendo erit eadem difficultas z nouissimus error: peior prior. Aliquis ex habitu quem habet iudicium dicit duos psalmos sine aduertentia. Si quis dicat ex inaduertentia tertiam ante primam suppleat pretermisissus hoc ipsum apparet de preteritione psalmi vnius. ¶ Tertio arguitur de illo qui imaginando castra in hispania celebrat non peccat in celebrando. Ad illud vbi arguis qd homo debet aduertere verum ē secundum fragilitate humane nature non qd in cuiuslibet verbi prolatione de verbis vel deo cogitare tenetur humana fragilitas non sinit: patet de illo qui promissus est asini vt patet noster diceret non cogitando de extraneis sed homo non debet ponere se scienter in aliquod repugnans de dicendis horis debet aduertere plus valit psalmus cum deuotione in ratione meriti qd horz nostre die cum vagatione mentis recitate: sed quando preter intentionem homo distrahatur per medium psalmū vel duos cum percipit redeat ad mētem nec est opus repetere dicta cum euagatione: sed an dicens horas cum omnimoda euagatione mentis satisfaccat pcepto ecclesie / est simile in materia de ieiunio. ¶ Quarto arguitur probando qd non peccat beneficiatus vel in factis non dicens horas fortes non peccat omittendo vltimum verbum horarum ex certo proposito: ergo omne verbum omittens dicendi non peccat: proba consequentiam ratio vltimi verbi non peccat eadem ratione penultimi et ante penultimi. Forte dicit a certo proposito relinquendo vltimum verbum peccat aut venialiter aut mortaliter. Si primum idem erit iudicium de quolibet alio verbo et omittendo horas peccabit mortaliter: ergo mortale equiualeat compositur ex venialibus. Si dicas omittendo vnum verbum ex certo proposito quando solus dicit peccat mortaliter. Contra: ergo eodem modo omittens aliud verbum et sic omittens dicere horas quando tenetur committere centum mille mortalia quod non videtur dicēdis. Forte dicitis volēs determinate omittere vltimū verbum plus peccat qd omittens

si homo pertranscat totum tempus quo tenetur cōcāre qd non amplius tenetur: potes dicere non esse idē pot ho mo confiteri se in ebdomada paschatis vel in die iouis precedētū sufficit in ebdomada sancta vel i octa uis pasche vt patet in extrauagante qd incipit fidei vlgna eugenii. illi. nec transgresso est: peccata no habent respondentiam ad certum diem sed in istis ore

aliud de quo non cogitat q' omittes dicere horas se-
cundū se z quilibet partem peccat mortaliter ratio-
ne totius cathogoe et non rōne vnius verbi que ad
modū furans cumuli grani mortaliter peccat: sed
non mortaliter rōne vnius grani et non oportet q'
illa volitio sit ita mala sicut multae volitiones quib'
vult omittere diffite circa multa vba que ad modū
volens occidere mille homines in confuso nō tan-
tum peccat sicut habens volitiones distinctas cir-
ca mille ceteris paribus. **¶** Oītra ex illo sequitur esse
ita grande nephas velle diffite omittere vniū psal-
mum supposito q' nolitiones dicendi cadant disti-
cte super quodlibet verbum illius psalmi simul vel
succesive sicut nolitio qua quis vult dicere matu-
nas. **¶** Preterea capio sortem quā est in vltimo psal-
mo celebrans. **¶** Et arguo sic: fortes non dixit horas
patet per falsitatem sue contradictorie partes ma-
tutinarum non sunt matutinae: tamen non tenetur
dicere istas horas pars vltimi psalmi nō est iste ho-
re. **¶** Tunc sic in forma arguo: fortes istas horas non
dixit hoc die: nec est aliunde impeditus: et tamē
tenetur dicere istas horas isto die: ergo fortes pres-
biter non tenetur celebrare horas quod erat probā-
dum. **¶** Rursus infirmus non tenetur dicere horas
vt supra dictum est: et causa est quia non potest cuz
est aliunde vexatus et non potest cōmode sic est q'
transiens romam pro beneficio vel saltem propria
causa que est in periculo perendi non potest com-
mode dicere: ergo talis non tenetur. **¶** Preterea suffi-
cite cogitare horas: ergo non tenetur vocaliter pro-
ferre stat q' quis cogitando deuotius celebrat q' p-
ferens vocaliter vt de anima. primi regum primo.
Item actus exterior nichil boni superaddit actui
interiori: ergo ille tantum meretur qui vult celebra-
re et non celebrat sicut celebrans. **¶** Ad primum
conceditur q' stat aliquem tantum peccare volens
omittere vnum psalmum et multa verba illius dis-
tincte sicut omittens dicere horas confuse de ver-
bis cogitans sicut in casu homicidii contingit.
¶ Ad secundum conceditur in illo casu q' fortes nō
dixit horas et satis tps restat huius diei et tñ nō te-
netur dicere suas horas. **¶** Si dicat est aliquis qui di-
cit matutinas in choro differunt vnum psalmus an
teq' intravit an talis tenetur dicere illum psalmum
dicitur q' pro paruo apparet q' non tenetur: sed si
fuerit notabilis omisitio tenetur supplere: quod de-
est supplet omnes: secus est si diceret solus vel cū
vno quando homo abisset per notabile tempus nō
sufficeret altorum supplementum. **¶** Ad aliud con-
cedo q' infirmus non tenetur dicere horas vocali-
ter si ei nocet proferre vocaliter sicut in meipso ex-
peritur sum in febribus vbi propter similitudinem
bene loquitur: deus nec obligat nos ad impossibile
nec ad nimis difficile: sed si ponas q' infirmitatem
incurrimus ex culpa nostra an sumus deobligati.
Deo q' sic sicut inferius dicitur de ieiunio: eodem
modo concedo q' tāta potest esse necessitas pte cau-
se que est in periculo perditionis: non deo dicere
horas sed indubie talis causa non solet esse acquisi-

tio beneficii stat q' hō egeat tanto studio propter ac-
tum quē repente habet facere vel sermone q' vno
die naturali nō obligatur dicere horas nec ieiunare
die ieiunabile sufficit tibi rogare deū et de nullo vtu
dicere sicut de ieiunio. **¶** Ad alia duo nego q' sufficit
cogitare de horis: requiritur celebratio vocalis: ac-
tus exterior nichil boni superaddit actui interiori:
sed plerūq' actus exterior p̄cipitur et tunc oīsuplus
facere alioquin non haberet actus interior: si essent
duo quorū vterq' vellent dicere horas efficaciter et
vnius lingua ēet abscisa tñ meret sicut alter dices si
deuotio vocaliter orantis augeatur ab oratione vo-
cali tam cetera sunt imparia: crebro actus exterior
est causa quare actus interior est melior vel peior.
¶ Dicit forte quando fortes est in fine primi psalmi
vt beatus vir: tunc dixit horas: patz. de ieiunio illius
de p̄terito est vera: et ita de ieiunio: p̄sequencia cla-
ret: ais p̄ tunc verū est dicere fortes est dicens suas
horas. **¶** Respondetur p. p̄pōses. **¶** Prima est: aliq'
est. p̄positio de p̄terito vera cui nulla de p̄titi tride-
bat vera sed falsa: hoc p̄z si fortes dicitur hanc fortes
dicit falsū hora duodecim et nullū aliud saluum. p̄fe-
rat ita illa est falsa ob falsificationē suūp̄ius: post-
ea lapsa duodecim dicat fortes dicit falsum hora
duodecim ipsa de p̄terito est vera: ita est sicut ipsa si
gnificat nec se falsificat: q' est vera. **¶** Scda p̄pō nō q'
libet enunciatio de p̄terito vera extra insolubilibz
vniam de ieiunio vera reseruatū propriis terminis ex-
tremorum p̄z de talibus / fortes erit iunior q' ipse
est plato erit senior q' ipse est fortes videt omnem
planetam vel omne astrum lucidum. **¶** Tertia p̄pō
sitio nec hoc habet vbiq' verum in extremis simpli-
cibus vt patet de talibus / archimedes fecit circu-
luz: qñ actus importatus per terminum dicit com-
plementum alicuius: talis denominatio non vsur-
patur ante finem rei non est metiēda veritas p̄o-
positionum de extrinsecis temporibus per illas de
ieiunio sed capiendi sunt termini absoluti saltem ab
solutoris termino difficultates ingerēte: fortes di-
cit hoc demonstrando hanc lectionem vel verbum
Sed quia est cōmūnis modus orare vocaliter du-
bitas an prodest vocaliter orare quando homo ce-
lebrat. beatus augustinus in epistola ad probā tan-
git multa de oratione. **¶** Respondetur bonum est q'
oratio cōmūnis sit vocalis vt innotescat populo. p
quo offertur et deuotio excitetur: etiam aliqua est
oratio vocalis in precepto vt de dicendis hoīs et
missa sed an presbiter valde eleuata voce debet lo-
qui vel depressa nō potest dari regula quod vni
trit deuotionem alteri eam extinguat quilibet co-
gnoscere potest quid sibi prodest vbi oratio est par-
ticularis quam homo capit supererogatur non
est opus multiloquio: deuotio interna plus condu-
cit de consecratione distinctione quinta. non medi-
ocriter. et Mathei sexto. **¶** Quantes nolite multum
loqui.

Distinctionis decime tertiae questio prima.

Notabile

¶ Gra hanc decimam tertiam distinctionem
quia est disceptatio inter latinos et grecos
in quo pane saluator confectus: propterea q'
ram hunc questionis titulum. An christus consecra-
uit in pane azimo. **¶** Pro huius intelligentia notabis
nostras circa celebrationem paschalis aliquid
per aberrauerunt: vt venerabilis beda in tercio li-
bro ecclēstice hystorie gentis anglozum luculen-
ter explicat non moze iudaico sed a decima quarta
luna vigesima diem: et in vigesima pri-
ma que apud iudeos est celebrissima nichil serua-
bant: hoc cōtingit dicit beda patribus illis est igno-
rantia. hoc patet. xvij. capite illius libri cum beda
cumulatas virtutes aidam recitasset paucis p̄clu-
dens ait. **¶** Qui vt breuiter multa comprehendam q'
tum ab eis qui eum nouere didicimus nichil in om-
nibus que euangelicis siue apostolicis siue proph-
eticis litteris sciendi cognouerit p̄etermittere sed
cuncta p̄p̄tius viribus operibusq' explere curabat
hec in p̄fato antilite multum complectoz et amo
quia nimirum hoc deo placuisse nō ambigo. **¶** Quod
autem pascha non suo tempore obseruabat vel ca-
nonicum eius tempus ignorans vel sue gentis au-
croitate ne agnitus sequeretur et etiam tanti san-
ctimonii erat vt discumbens in mensa cum sancto
enivaldo rege anglozū qui lancem argenteam fre-
git et dedit pauperibus in quo factoz vir dei aidam
benedixit manum regis dicens. **¶** Manūq' arecat hec
manus q' et contingit. capite sexto huius libri dicit
beda. nam cum ierectore rege manus cum brachio
plena e corozie refectoz contingit vt hacenus in cor-
rupte perduros idem de alia scotis episcopis mil-
lis ad anglos p̄o eis informandis in fide contigit:
hec dixerim ne tibi videatur illos sanctos patres i
hoc peccasse z constat q' non: ad huc non erant suf-
ficienter eruditi in traditiōibus matris ecclesie bo-
ni patres inconfesse tenuerunt articulos fidei et cō-
mūnia plus se dantes deuotioni et religioni bone
vite q' alicui alteri inquisitioni: et sic eis erat igno-
rantia quam pro tunc non tenebantur vincere: post
sufficientem ostensionem veritatis acquiescerunt.
¶ Secundo notandum est q' est disceptatio inter
latinos et grecos an christus consecrauit in pane azi-
mo vel fermentato ita q' greci in illam vesantā p̄o
ruperunt vt dicant tres primos euangelistas aber-
rare et iohannem eos castigasse vt glofa iohannis
decimo tertio dicit. **¶** Istis prelibatis pono con-
clusiones. **¶** Prima christus comedit cum discipulo
agnum paschalem decima quarta luna ad vesperā
mensis primi. **¶** Secunda conclusio: christus con-
fecit in pane azimo p̄o cōclusio probatur: christus
vsq' ad mortem in clusue seruauit legem: patz ma-
thei quinto: et hoc concedit doctoz eozum crisostomus
super matheū: sed in lege illud p̄cipiebatur
patet exodi duodecimo. **¶** Secūda conclusio sequitur
ex prima quia iudei tenebantur hoc facere scilicet
manducare agnum paschalem cum pane azimo et
fermentatus tunc non inueniebatur in domibus iu-
deoz z xps confecti euz talis pane qualem reperit in

domibus iudeozum. **¶** Unde exodi duodecimo. die
primo azimozum non erit fermentum in domibus
vestris. **¶** Unde glofa super illo verbo primo die
azimozum. **¶** Mathei vicesimo sexto. de decima
quarta die primi mensis quando abiecto fermento
to agnum immolabant ad vesperam illud ratiōne
puritatis magis congruit. vnde psalmus cozinū. qui
to. non in fermento veteri sed in azimis. **¶** Item ma-
thei. xxvi. prima autem die azimozum accesserunt
discipuli ad iesū dicientes: vbi visparemus tibi co-
medere pascha. hoc idem patet apud alios euange-
listas: ex quo sequitur q' christus sero die iouis hoc
est quinta feria manducauit pascha cum discipulis
ita q' in argumentum illius multū ieiunium quadra-
gesime illa nocte interrupit q' hoc non appro-
bem. **¶** Sed contra hoc argumentoz argumentis
grecozum scribit iohannis decimo octauo. iudei
non introierunt p̄tozum vt non contaminaretur
sed vt manducarent pascha: ergo illo die quo iudei
christum obtulerunt pylato debebant manducare
pascha: se dilla dies fuit decima quarta luna alio-
quin iudei omnes fuissent transfregissos legis qd
nō est verosimile: ergo christus p̄uenit iudeos co-
medendo agnum paschalem in nocte p̄cedenti
scilz luna decima tertia. **¶** Preterea iohannis. xiiij
ante vltim festum pasche scēse iesus q' venit hora
etuz: q' xps p̄uenit pascha iudeozū z cōdit agnū
paschale decima tertia luna z tūc non erat panis a-
zimus in domibus iudeozū s3 solū fermentatus sed
consecrauit in tali pane qualē reperit in domibus
eozum: q' consecrauit in pane fermentato. greci p̄o-
pter istas rationes et similes concedunt conclusio-
nes argumentozum. **¶** Pro solutione horum **¶** R̄sō ad p̄
argumentozum nostri dicunt z bene: pascha inter-
dum capitur pro agno paschali: interdum pro pa-
nibus azimis vel pro illis septem diebus quozum
primus et septimus erant celebres: hoc patet per
glo. math. xxvi. **¶** Aliqui ponunt quinq' vel plures
equiuocationes sed vate sufficit. ex his soluntur
rationes grecozum nō introierūt p̄tozum ne conta-
minarent sed manducarēt pascha. i. panes azimos
in sexta feria q' dies erat celebris apud eos. **¶** Si ad-
ducas buggētem in additione math. xxvi. q' nunq'
legitur q' pascha tñ vadit sicut panis azimi? susce-
ptū est illud qd assumis. glo. marg. iob. xiiij. z multū
nostrū valētes patres dicunt oppositū. **¶** Et si dicas
ipsi erāt obseruatores legis ad litterā xp̄i sicut ipse ar-
guit: nō ozdare r̄sionē illi d̄cto s3 solū mirari q're
ita dicat que obseruatio ad litterā dānare innocen-
tem in cuius ore nō est inuentus dolus z istud ē ra-
tionabilis q' dicere cū buggēte q' iudei legitimum
et non verum pascha scdm compositū xp̄i seruabat
xps autē verū et legitimum scdm q' ipse cōputabat
eo q' in morte xp̄i non oportuit obseruare neome-
nias sequēte q' regula illa quā buggēs d̄r com-
munem apud iudeos est a multis suspecta q' nunq'
celebrant secūda feria quarta vel sexta non est ve-
rosimile quin christi? obseruabat idem pascha quod
iudei debebant obseruare scdm supputationem cō-
l ij

af p̄ p̄clu.

R̄sō ad p̄

libon.

Prima p̄

conclio.

munem luce. xxij. Venit autem dies azimorum in qua necesse erat occidi pascha hoc est agnus paschalis quem iudei tunc debebat comedere. Illa regula videtur sicca a posterioribus iudeis vt eorum patres iustificarent in hoc qd licitum erat eis manducare pascha quinta decima luna et in hoc no peccabant. **P**otesť in superdari modus crissostomi super mattheum omelia lxxvij. qd iudei tota illa nocte vigilabant i intenti erant pro occisione christi & sic illa nocte non manducabant et transgressi sunt preceptum dei in hoc / sed in die sequenti expectabant confessionem hoc est vsq; ad decimam quintam lunam et sic potest dici non intrarunt pretozum pontii pilati ne contaminarentur sed manducarent pascha: id est agnum paschale cuius manducationem transgressi sunt decima quarta luna mensis primi. Ad aliud iohannis decimo tertio argumentum est solutum qd pasche captus pro primo die azimorum. Si dicas non debemus iudicare: sed iudei in azimo agnum paschalem comederunt iugiter. Dicitur no in dalsamus quia non seruamus hoc ex lege eorum: sed ex institutione christi sicut vsi sunt aqua lustrationis & nos aqua vitimur in baptismo. iudicare no est facere aliquid quod iudei fecerunt: sed est facere vt legem mosaicam impleamus. si quis ob mortuum aliquem occurrentem pcepit vsq; abscederet vt in columbis euadat non in hoc iudicasset.

Secundo principaliter arguitur matthei. xxvj. Non in die festo ne forte tumultus fiat in populo: ergo non crucifixerunt christum primo die azimorum scilicet decima quinta luna / neq; post vt constat: ergo ante fuit occisus puta i decima quarta luna: ergo preuenit cenam comedendo agnum paschalem decima tertia luna quod erat probandum.

Confirmatur luce. xxij. sancte mulieres viso monimento in quo positum fuit corpus dñi reuertentes parauerunt arcumata et ynguenta: hec autē preparatio fuit illo die quo licuit operari scdm legem alioquin sancte mulieres fuissent preuari carres leges qd non est dicendum: qd hoc non erat decima quinta luna: qd tunc erat festum i quo no licuit operari.

Ad scđz nego qd no erat occisus in die festo imo erat celebre festum qd erat decima quinta luna mensis primi ipsi non curarunt de festo. ppter rancores quem conceperunt contra xpm: propterea subiungitur. ne forte tumultus fiat in populo magis formidabant ne christus raperetur ab eis propter multitudinem iudeorum qui venerunt hierosolimam propter festa quorum magna pars reputabat christum sanctum in lege. sed tandem mutarunt sententiam cum caperent oportunitatem per iudam qui clanculum eum traderet vt non esset op9 seditione preualuit ordinatio dei intentioni phariseorum cum populus israeliticus liberabatur decima quinta luna mensis primi a seruitute egyptiaca volebat deus pater vt filius in tali solemnitate liberaret genus humanum. **A**d aliud de sanctis mulieribus dicitur qd opera seruilia erant prohibita. leuitici. xxij. primus dies erit vobis celeberrim9 oē

ij arguit.

Responso ad secundū argu.

opus seruile in eo non facietis: preparatio ynguenti pro defunctis erat opus misericordie & spirituale et preparabant die illo vsq; ad vesperam sabbati & tunc sero quieuerunt propter sabbatum quod erat celebris quocumq; die azimorum: illa etiā dies sabbati erat multum celebris propter duo festa cetera scilicet scđa dies azimorum & sabbati: propterea vocabatur magnus dies ille sabbati. & per hoc soluitur vñi argumentum grecorum dicentiu qd sabbatum erat decima quinta luna & qd duo magna festa erāt in eodē die scilicet primus dies azimorum & sabbati: sed non sic dico: sabbati erat decima sexta luna & secūda dies azimorum. **E**t si dicas cū transisset sabbatum maria magdalene et maria iacobi et solde emerunt aromata vt venientes yngerent iesu. & qd aromata qd prius habebāt decima quinta luna no sufficiebat propterea emerūt plura et preparauerunt. Et scđm mulieres ante tps emerunt aromata: sciebant mortem christi futuram fm respitione christi excusantis magdalenam hoc ad respiciendum me fecit et finit illam vt in diem sepulture mee seruet illud. Sed forte dicitis christus passus est in nouilunio: ergo non in decima quinta luna vel q̄ta decima luna: p̄na claret in decima quinta luna est oppositio lunariū qz in cōiunctione luna pugulū abeunte sua celeritate a sole incipit eē bicōnis figura illa per primā quartam vsq; ad scđam grece dicitur moonoydes in principio secunde quartę apparet ad modum semicirculi et vocatur dyctiomes: a principio scđe quartę vsq; ad oppositiōnē apparet bicōsa instar maioris portionis circuli vocatur ambitrios in oppositiōe veniunt in quarta decia die qñ vocatur panellinos et est plenus: nunq; potest esse eclipsis in trino scđtali aspectu vel oppositiōe sed solum in coniunctione: sed ita erat de sole patet mathe. xxvij. tenebre erant sup faciem abyssi ab hora sexta vsq; ad nonā. idē legitur apud alios euangelistas addit lucas. luce. xxij. et sol obscuratus est. **R**espondetur hoc argumentum currit equaliter contra vtriusq; opinatiōem sed in argumento aliq; sunt certa: aliqua ambigua: certum est naturaliter non potest esse deliquium solis nisi i nouilunio: sed qñ luna est diametraliter in via solis sub ecliptica in altera sectionum in capite draconis vel cauda quod non poterat ptingere naturaliter: potest dici sol subtraxit radios suos: sicut dicit beatus hieronymus: vel deus non egit cum sole ad irradiandum: et sic erat deliquium in sole quō no apparuit illuminatus: vel deus poterat facere qd luna miraculose esset interposita inter solem et terrā: et sic esset sol eclipsis in vna regione scilicet iudea q̄ inter dū voca yniuersa terra. Ibi habetur. iij. reg. c. xvij. de bella. vñt dñs vobis tuus si est gens aut regnū vbi non miserit deus meus querere te vbi intelligit de terra promissionis. Si dicatur beatus dionysius ad polycarpum dicit qd ipse in egypto illud deliquium deprehendit: ergo erat vniuersale nec potest ibi ponere nubeculas cū in egypto tales non contingant in qua non pluit saltē remote a maria. **R**espondetur sic erat vniuersale (vt est pro-

habile propter auctoritatem beati dionysii) hoc de liquum a sola luna causari non poterat quia licet luna eclipsis sit vniuersalis solis tamen est particularis et in vno solo orizonte no omnibus eque cito apparet: oportet dicere deus non concurrebat ad productionem radiorum solis in vna regione. Si dicas ex isto destruo modum beati dionysii dicitis lunam motam ab oriente occidentem versus ad occidentem lumen solis cum sole no irradiante non est opus causa extrinseca ad impedendum lumen solis cum nullum erat: nego consequentiam & luna et sol compassi sunt moti christi sicut dicit beatus hieronymus: et sic congruus erat qd luna delata ad coniunctionem solis causaret vmbziam naturaliter et sol existens supra lunam suum lumē produxit ad lunam vsq; qd impediēbat existentes in vmbza lune habere lumen et deus non cōcurrerat cum sole ad producendum lumen extra illam vmbziam ab hora sexta ad nonam vsq;. Fortasse dicitis quid op9 erat tali motu miraculoso i luna cum venis & mercurius possunt solem eclipsare et non constat an aliter illorum planetarū solis iubar impediēbat: hoc non valet. ille due planete no possunt illud causare esto qd fuisset coniunctio vnius vel vtriusq; cū sole: sed de hoc in secundo sententiā. & de modo luninarum et eorum deliquis in operibus sex dierum: sufficit nobis pro nostro argumento deliquis solis a luna cum erat superiūda non improbat nostrum propositum et qd non erat nec eia naturalis. **T**ertio arguitur vt christus passus fuisset decima quinta luna sequitur qd res no propter responderet figure hoc est inconueniens in proposito igitur: patet consequentia: confessio agni paschalis significabat passionem christi: sed agnus paschalis comedebatur decima quarta luna: ergo illo tempore christus pati debebat: sed in die precedēt christus cenauit cum discipulis igitur. **R**espondent nostri doctores et patres figura debet respondere rei hoc est verum fuit decima quarta luna christus oblatus iudeis & venditus a discipulo & passio eius tunc incepit emisit sanguinem suos uozes in orto bazu genii super hoc non contentus non pōderatam replemā dtrigē ecce suaverba non videtur ratiōi cōsonum qd remig9? et alii doctores dicunt qd christus fuit ligatus & intentus in decima quarta in vespere et tunc inceperunt passiois exordia: nam immo latio christi propria non fuit nisi in ara crucis vt cōmunis doctrina ecclesie testatur. miror quō dicat communis doctrina ecclesie testat cū doctrina ecclesie nihil aliud est nisi doctrina doctorum ipsi sunt ecclesia in hoc negotio in satis propria acceptatione. **A**lterius argumentum bagenfis: sexta feria in qua christus passus est non fuit celebris: ergo non erat decima quinta luna mensis primi: consequentia claret intelligenti: assumptū probat: multo fecerunt iudei in illo die / puta in sexta feria que non licuit facere in decima quinta luna: patet: accusare flagellare testes presentare examinare sententiam diffinitiuam ferre. **R**espondetur antecessens

ij arguit.

Ratio ad tertium.

est falsum et negatum ab omnibus nostris doctoribus: & quando probat antecessens iustificando phariseos et doctores legis multa fecerunt que non licuit facere in festo ego hoc concedo & addo multa fecerunt que non licuit facere in feria alia cōmunita circa christum vt constat flagellare et occidere innocentes qd nullo die hoc poterat facere licite defecerunt in principali mīstrū qd in aduentu de linquerent. Sed forte dubitas aduc quomodo audebant hoc facere expresse contra preceptum legis cum ibi erant pharisei saducei esset & promissum vulgus sine numero. **R**espondeo colorabant transgressionem legis per legem sophistice procedebant: quis potest verum offendere habere colorem falli cum elenchō sophistico: dederunt populo intelligere qd christus erat peruerſor legis & nisi istum fuisset eneruatus locum et gentem amitteret & sic habita oportunitate quā citius in eum manus iniicerent iustificantes se per legem si fuisset alius castus vt de barbaris vel alio no sic fecissent in festo sed propter odium quod in christum conceperunt nulli die pepererunt. **Q**uarto et finaliter arguuntor: a die pasche iudei numerant septem ebdomadas plenas et statim post illas quinque ebdomade erat festum cenophie siue festum penthecostes sed dies festus pasche fuit sexta feria qd tunc decima quinta luna vt dictum est: ergo post ad septem ebdomadas debebat esse festū penthecostes et si sic: ergo pentecoste erat in sexta feria vt patet numeranti. Dicitur qd iudei non debent numerare a patre et azimorum sed a die sabbati quā incidebat in illa solemnitate. vt patet leuitici. xxij. nos numeramus a nostro paschate quando christus trāsiuit a morte ad vitam scilicet a die dñica et computamus quinquaginta dies ab illo et est festum penthecostes. Non tamen nego quin greci conficiunt in pane fermentato est eiusdem speciei cum panis et sensibile signum nichil obstat. hoc etiam concedit beatus anselmus in suo libello de fermento & azima: primo quando incepit esse dñi ceptatio de obseruatione legalis propter errorem ebionitarū: scđm cōmunitum necessarium esse christianis iudicare & seruare legem ecclesie conficit in fermentato sepulchro illo ergo cōuertit se ecclesia latina ad conscientiam in azimo pane sicut christus fecit et christiani vsq; ad errorem ebionitarum greci manserunt pertinaces consecrantes in fermentato. **D**ubitat an greci in hoc sunt heretici vel male agunt. **R**espondeo multum refert dicere male agunt vel non heretici. Si dicant tres primos euangelistas errare sicut supra allegatum est ex glosa ordinaria sunt pessimi heretici et insensati. Si no dicant illud sed honeste exponunt euangelistas omnes quatuor qd conueniunt erant docti ab eodem magistro id ē ab eodem spiritu & eque vere scripserunt lz vnus inter dū dicit aliq; qd no erat dicitū ab alio tunc res non est ita certa. Si dicant christū comedisse decima tertia luna agni paschale et necessarium fore communicare in pane fermentato non longe distant ab

iiij. af.

Responso ad quartū

Ratio ad tertium.

heresi. Et dicant se consecrare et nos in azimo sed voluit seruare eorum consuetudinem quas habet ab eorum patribus nec voluit recipere precepta romane eccle. ad huc costat qd male agunt nec auderem eos excusare cūm ab heresi saltem sūt scismatici et tunicam inconfutilem christi partitū quam integrā seruauerunt gentes. nec est idem de vxoribus p̄sbiterorum / quia ecclesia romana non intēdebat eos ad hoc obligare vt nobiscum cōueniant. Etiam forte male faciunt p̄sbiteri grecorum nolētes seruare vītam celibem sicut nostri p̄sbiteri. si ecclesia nō eos intēdit obligare ad cōsecrandum in azimo: iam in hoc non peccant consecrantes in fermētato. an cōsuetudo excusat dicitur in vna questioe ad partem dēclarant super greci dantes suis paruulis copus dñi. sicut diximus de grecis sic dicēdum est de bohemis et tabozitans de communicatiōe sub vtraq; specie i bohemis dicitur prout asseritur est de fidelat cum debere communicare sub vtraq; spe iam sunt heretici nō est minus heresis dicere aliqd quod nō est de fide eē de fide q̄ negare aliqd de fide eē de fide. si nolūt parere rōane eccle prohibēti cōmunicare sub vtraq; spe iam sunt scismatici et parum ab heresi nichil distātes in materia de cōsuetudie ostēdetur qd nō excusant p̄ hoc. Etiam supposito qd dicāt eē ius posituum humanum quod tamē non faciūt q̄z eē de necessitate salutis. Et si dicas iohā. vi. habetur: amē amē dico vobis nisi māducaueritis carnē filii hominis et biberitis eius sanguinē nō habebitis vitam in vobis. R̄spondetur qui capit sub vna specie panis sanguinē bibit cōmunicat et hoc sufficit. et illud capitulum itelligitur de assumptiōe spiritali. Et iud parz qd cape sub spebus sanguinis nō est de p̄cepto christi qd vnam cōditionalē quam ponit saluator. iohā. vi. in quē. Si quis māducauerit ex hoc pane viuet eternum. hic de spebus vini vel assumptiōe sanguinis nō est mentio. Et licet legatur qd apostoli cōsecarūt sub spebus panis nūq; legit qd sub spebus vini cōmunicarūt aliis vnde actum scdo dicitur de cōuersis ad fidem qd apostolos: erant autē p̄durantes vnanimiter in templo et frangētes circa domos panem: glosa interl. id ē sc̄m. illud erat diffinitum cōstātie qd nō est de necessitate salutis cōmunicare sub vtraq; spe de vitum laicis sub spebus vini cōmunicare. Et si fuisset de necessitate salutis dānabā sanctos patres a mille anis qui nō cōsecarunt nec docuerūt alios sub vtraq; spe cōmunicare. aliqua circa hoc sacramentum sicut circa alia sunt indispētabī saltem ab homine vt minister sit p̄sbiter materia sit panis triticus vel vinum azimus vel fermētatus. christus in cena sub vtraq; specie ministravit apostolis suis corpus qui ē erant sacerdotes / sed qd hoc vniuersaliter fuerit obseruatum postea ab apostolis vel eorum successoribus non legitur. licet apostolus vt patet per glo. p̄ime corinth. xj. hoc obseruauit et feruit qd cōmunicat ad hoc obseruatum. Idem patet iohannis sexto per postillatozem. non debemus in omnibus imitari christum in factis vel apostolum

patet de ieiunio quadraginta dierum christi nichil comedendo: de virginitate de dicit corpus suum post cenam. et apostolus dicit ad thimo. ij. oportet episcopum esse vniuersi vxoris vniuersi: ecclesia inhiibuit cōmunicare sub vtraq; specie magnum vitium nō sufficisset magne parochie opus fuisset magno vltimo pro ecclia sancti egidii edimburgi in partib; sēptentrionalibus non est copia vini nec fuisset consecratum bene quin ad acetum tēdisset vel aliqd animalia fuissent genita in nauis capientium et quomodo fuisset delatum a beruino ad glegonium: interdum in quadruplo remotius: patet in dimbaro ad hēssit barbis hominis: et per consequēs rationa biliter est vetitum illa nō contingebāt in primitiua ecclesia vbi homines erant dīstretiores caritas maior et pauciores: aliqua expēdit pro vno tempore que pro alio nocent. de tempore non habemus nisi nunc quarto phisicorum.

Distinctionis decime tertie questio secunda.

Respon datur de modo celebrandi. Respon datur multa de modo celebrandi tangunt. Respon datur de cōsecra. dist. prima. sicut nullus nisi sacerdos potest consecrare ita nō debet eē celebratio nisi in locis consecratis nisi summa coegerit necessitas. patet in capitulo sicut non alii. ista necessitas exponitur in c. concedimus. ubi dicitur in concilio tribariensi si ecclesie fuerit destructe incendio in capellis permittitur cōsecrare quousq; ecclesie resartiantur etiam in itinere si ecclesie defuerit vbi dicitur licet celebrare dīmodo tabula altaris consecrata cetera sacra misteria ad illud officium pertinentia affuerint: illud permittitur scđum legē communem: nō videtur idem in nauis que est in mari q̄z tocunq; tēpore dummodo non p̄ accessus ad terram tales excusantur ab auditione missę esset periculus effusionis sanguinis christi: vbi caueretur ab illo periculo potest celebrari. dicitur dummodo nō p̄tet accessus ad terram ob piratas et tales qui nō excusantur a sanctificatione dicit dicit de audiēda missa nisi quando habent rationabilem causam sibi mandati. fortasse descendēdo in terram essent iniq; perempti sufficit etiam facultas episcopi p̄ in c. missa rum: corporale debet esse in puro lineo vel linteo ab episcopo consecrato et non in tercio vel alio p̄ano: patet in ca. consulto oim. hoc s̄git sindone mundam qua christus inuolutus est in sepulchro. Aliq; sit de auro/argento/vel stanno: et auricalcum eruginem faciunt et vomitum causant. ca. vt calix. q̄re nec lignum nec vitrum nec alia materia ab illis tribus enumeratis est sufficiens licet in capite hoc dicitur duo debent interesse celebrationi quia dicitur dñs vobiscum et orate pro me: consuetudo iuris positiui humani optima interpretatio hoc ena causa: alta re debet esse de lapide. ca. altaria. sine sacris vestibus non debet celebrari. ca. vestimenta. specialiter sine manipulo et stola. non debet celebrari sine laue aliq; p̄terea sacerdos fuit p̄uatur? beneficio. de

celebratione missarū cap. vltimo. eucharistia debet seruari in loco mūdo et honesto firmiter clauso cū lapade vel cera illuminata. q̄ sequitur me non ambulat in tenebris sed habebit lumē vite iohā. viij. p̄terea aduertē iacobus frater dñi modū celebrationis p̄m? instituit de consecratione. d. j. c. iacobus. propter casuale infirmitatem superuenientem p̄sbiteri vniuersi non valens alter vbi finituit perficiat. vij. q. ij. nichil de tempore ruri vbi nō habetur hozologium sufficit celebrare hora duodecima et ob deuotionē persone magne audientis vel celebrantis etiā quando dubitaretur an finit ante duodecimā. Sed probas qd stola non debet esse consecrata: sit p̄tepedalis et vna pedalitas vetustate cōsumitur potest refarciri et tota erit benedicta. patet de cōsecratione ecclesie. c. q. in dubiis. sicut glosa. sicut de oleo non benedictio et aqua non benedicta addita benedictio quo facto tota stola est adhuc benedicta remoueat alia pedalitas b z ad datur alia loco eius per lapsū temporis et sic gradatū vsq; ad c. in clusue. tunc sic in fine non est opus qd hoc stola consecratur: ergo male dictum est nulla pedalitas huius stole fuit consecrata a p̄sule quia nūq; illam vidit vel nūq; habuit partem vicinam huius stole ad decem leucas hoc supponamus. Respon datur si simul et semel maior pars stole vultate consumitur tota esset benedicta sed vbi est magna intercapoda tēpore. put supponitur i ablatione partium tota est sufficiens consecrata vt in aliuione est eadem identitate moralī identitatis licet nō identitate physica cū sola b̄dicta ab ep̄o et hoc sufficit cum partes succedant in simili situ et figura et semper reputabatur eadem vt in correptione nauis sensim hoc mense reparando vni assere in alio mense alii et sic successiue quo ad nullū asser relinquantur in tota nauis illud patet. vij. q. j. de nig. xv. distin. cap. habere. et ad longū. ff. de iudicis. l. proponebatur et de seruituti. rus. p̄edi. l. seruitutes. §. si sublatum. p̄otes applicare diffcultates in consecratione quas habes sub aliis terminis in de baptismo vt ego volo consecrare banc hostiam si nullus alius eam consecrat et non aliter fortes habet idem propositum vel vlt cathogorice consecrare vel demonstrando quattuor hostias fortes vult consecrare illas duas quas plato nō cōsecrat et conuertit plato vult consecrare duas hostias quas fortes non consecrat. Si alia p̄sbiteri ponatur in corpore laici an potest consecrare sicut superius dixim? de anima xpiani in corpore agarent si anima vniuersi p̄sbiteri ponatur in corpore alteri? p̄sbiteri et contra an quilibet eorum est p̄sbiteri: sic. Contra nullū istoz. p̄sbiteri consecratus vel factus p̄sbiter ab aliquo episcopo nec ab episcopo accepto ordinis et hoc est verum videtur si sufficere ad consecrandū cū character digitalis indelebilis manet in anima non alias dicitur? p̄sbiterum: resuscitatum esse p̄sbiterum et religiosum vel vxore resuscitatum non esse alstringendum ad herere vxore vel reiturnare religionem. dicitur tunc si anima vniuersi

p̄sbiteri ponatur in mille corporibus mille erunt p̄sbiteri distincti realiter quod concedimus pone animā p̄sbiteri in corpore laici et cōtra. sint quib; hostie due signate littera a due littera b / tertia signata et littera c et a fortes vult cōsecrare signatas littera a plato s̄ra b / quinta consecratur ab vxore et sic tres ab vno p̄sbitero et tres ab alio q̄ realiter distinguuntur hoc non est mirum cum est vna cōicans fortes vult consecrare partē hostie iuxta se vsq; ad a lineam plato aliam medietatem vsq; ad a lineam: a linea panis non est consecrata ponit lineā nō disti gui a substantia qualitate vel q̄stitate cōtinua. ceterum dicitis volo consecrare quilibet partem hostie non terminatam ad a punctum vel ad pedem calicis vel quilibet est consecrata et hoc est contra et intentionem: si aliqua non est consecrata sub q̄ non est corpus christi signet illa est diuisibilis: ergo vna pars illius non tangit pedem calicis et illa est consecrata et per consequens ibi est corpus christi. dicitis nulla pars est consecrata demonstrando q̄staltē partem paruum prope me vel quilibet partem tangit pedem calicis vel a punctū ratione partis et? ergo sub nulla tali parte erit corpus christi ex casu et qz implicat dare maxiam partem hostie non potes signare ad tuam imaginationem partem non consecratam a consecrata. p̄ros solutione vt res sit laudior sit hostia quadrata vel quadrangularis partibus minoribus terminatis ad pedē calicis ponuntur propositiones que prima fronte alicui apparent postea loquimur sicut putamus ad questionē p̄tima quilibet pars huius non terminata ad pedem calicis est consecrata p̄m se et q̄libet sui. Secunda proposito cuiuslibet partis aliqua ps but? quadranguli est cōsecrata. p̄. si esset instantia esset in parte terminata ad pedem calicis et hoc non qz quacūq; parua parte data prope calicem aliqua ps illius est p̄secrata. p̄. de remotiorē medietate tertia vel quarta a calice. Tertia proposito q̄libet ps. p̄. portionalis hostie fm illam diuisionem est cōsecrata. patet. quacūq; data illa distat a calice et aliqd panis mediat: dixi scđm illaz diuisionem qz si opposito caperes partes proportionales nō q̄libet esset consecrata scđm q̄libet sui saltem si esset sermo qd ad consecrationem totius sufficit qd maior pars cōsecretur iam q̄libet pars illius hostie esset consecrata. Quarta proposito deus non videt maxiam partem illius hostie consecratam scđm se et q̄libet sui patet. nulla talis est nec dari potest. Quinta proposito non omnes partes illius hostie sunt consecrate qualicūq; sit partitio in partibus proportionalib; incipiendo a calice vel ab opposito. patet. tunc hostia esset complete cōsecrata cōtra spotefim. Sexta proposito corpus christi est p̄sens calici. patet. bñ sequitur in infinitum propinque calici est aliqua pars proportionalis istius hostie capiēdo minores prope calicem et quilibet partū partium corp? p̄si est vicini? ergo infinitū propinque est corp? christi calici et per consequens non distat ab illo. Sed contra ista argumētos casus implicat ergo non est ad

mittendus: antecedens patet vel remanet aliquis panis non consecrandus vel nullus si fm: contra se non intendit consecrare totum panem: ergo aliqs panis manet consecrandus? q si concedas vel ille panis est diuisibilis vel non: com no est bicendū tūc panis cōponitur ex indiuisibilibus si primum iam non consecrauit quēlibet panē nō terminatū ad pedem calicis cū medietates remotior illi? panis nō tangit pedem calicis: relinquatur q illa intentio nō sufficit pro consecratione vt ponebatur in casu q concedimus.

Distinctionis decime quarte questio pma.

Horabile **C**irca istam decimā quartā distinctionem queritur primo an peccati post baptismum commissi necessaria sit penitentia. In hac questione pmo duo termini declarabuntur postea respondebitur per conclusiones ad questionem que impugnantur vt veritas magis eluceat et solentur: in secundo sententiarū diffinitio peccati propterea tangam distinctiones in quibus doctores hic insistant. **P**eccatum et reatus peccati aliqd discriminis habent sed de reatu pcti hic est principalis sermo quid remanet in peccatore omni actu peccati cessante pariter et habitu q facile contingit talis est coram deo peccator: et si decideret sic de omni dō dānaretur. Aliquisque dicentibus q remanet respectus extrinsecus aduentens in peccatore. Aliis opinantibus q solum manet respectus rationis causatus per actum voluntatis dei volentis istum ordinari ad penam qz ipsum offendit. **S**z qz non ponitur huiusmodi respectus dicit q reatus peccati potest capi intransitive et tunc est peccatum quo homo est reus. Aliomō capitur transitive et tunc supponit pro homine vel anima ita q postqz sortes cōmisit vnum mortale peccatum et adhuc non detestatus est in forma vel in valore: et nullus actus vel habitus est in eo tunc est reatus peccati hoc est dicitur est reus peccati perpetrati / sed reatus peccati non absolute supponit pro homie vel anima sz cōnotatiue connotando q fecerunt aliquid contra legem dei vel omiserunt aliquid quod facere tenebatur et non detestati sunt formaliter vel virtualiter: multa concreta verificantur de rebus et non propter aliquam rem inherenter eis neqz res: de? diligit vnum paruulum ticis. tunc est dilectus tamē non est dilectio in ratio nec i deo dilectio dei est de? **D**uplex est reatus peccati scz culpe et pene interdum homo est reus reatu peccati et reatu pene et ille reatus est mer homo re? ex quo sequitur tales propositiones sunt vere si inferantur reat? peccati erit in celo qz bic homo erit in celo bic homo est vel erit reus culpe: ergo reatus culpe erit i celo de lege iam posita et hoc non est aliud dicere qz bic homo peccati reus erit in celo et hoc est verum sed illa non est concedenda reatus peccati est in celo oportet tollere terminū connotatiuum ponendo il lam inesse: reat? culpe actualis fuit anteqz erat rea

tus culpe actualis forte qz sortes fuit anteqz esset reatus culpe actualis. dico actualis non patus erat sortes qz erat reatus culpe originalis quo fit multi doctores se inuolentes tenebros loquuntur de macula peccati: actu peccati transeunte interdū remanet habitus nōnōiqz ille extinguitur cū actu tunc nulla qualitas posita vel pnatua relatio extrinsec? vel intrinsec? adueniens manet in peccatore nō optneris peccatum animam maculare mox aliquoqz sicut atramentum papiri relinquendo vestigium aliquid in ea aliud ab habitu in nonnullis peccatis in corpore generatur mali humores homines scilicetantes ad malū vt in ebrietate excessiuo cibo et forte in peccatis carnis peccatum quod non statim eluit suo pōdere ad aliud trahit hoc est relinquit malos habitus in anima et carnem incitantes ad malum. **S**ecundus terminus est penitentia ille terminus penitentia biphasiam accipitur: vnom vt est nomē virtutis: aliomō vt est nomen sacramenti et multū interest vt est sacramentū est signū sensibile vt questione sequenti dicitur vt est virt? est qualitas mētis interdū tamen late accipitur pro omni pena voluntarie pro peccato vel peccatis assumpta. **D**istinctur penitentia a beato ambrosio i quodē sermone quadragesimo. Penitentia est preterita mala plāgere et plangenda iterum non cōmittere hoc est dolere de perpetratis et habere propōsitum non peccandi detestari peccatum ipsum odiendo qz dicitur offensiuum velle accipere penā sine murmure gaudere de pena assumpta propter deus istū factus penitentie virtutis et habitus ex eis genti sunt penitentia virtus: virtus conuenit et actus et habitus sz cū? actus quo ad mereri et demereri. j. ethi. viij atqz vt in olimpia non it qui fuit elegancissimi forma prestantissimiqz robore sed i qui decertat corōnis efficiuntur sed quo ad denominationem habitus propter stabilitatem conuenit tristitia dolor qz sunt passiones sequētes huiusmodi detestatiōes sunt penitentia. Similiter peregrinatio ieiunium/ elemosina et huiusmodi operationes exteriores la te capiendo. et sicut peccatum consistit in actu voluntatis: ita detestatio peccati est propōssim? actus penitētie vidicare peccatum cōmissum tristitia et dolor in parte sensitua detestatiōem sequuntur. proprie contritio est nolle peccasse hoc est displicet michi peccasse et non peccabo dī gratia in posterū cui quadrat diffinitio beati ambrosii. homo potest multiphasiam detestari peccatum: vnom qz ledit naturam tantum vel solum formidie pene: tertū qz est dei offensiuum et solum tertū valet contritio qz est penitentia in sua ratione dicit displicentiā de peccatis qz contra honorem dei cum propōsito cōsistendi et abstinendi a peccato in poster. de displicentiā voluntatis loquor hoc est clare dicere iste terminus contritio vel actus penitentie virtutis oia hec connotat non requiritur q omnia fiat per eundem actum patet: da detestatiōē in aliquo gradu ad huc medietas illius gradus sufficit ad dimittedū illud et intrinsece ad cōditionem sed quādoqz cōcomitatur in quātū ex displicentiā voluntatis sequitur aliqua passio in virtute sensitua ob pncione inter vires superiores et inferiores. Penitentia potest capi collectivē et diuisiue sicut iste terminus logica. **E**t illa acceptioe infero propositiones. **P**rima est multe penitētie specie distinguntur hoc est multi actus vel habitus quoz quilibet est penitentia specie distinguntur. probatur. **E**t distingunt per obiecta tēdo de anima et regula vniuersalis est quicūqz obiecta specie distinguntur actus specie distinguntur: sed nō istio qua nolo peccatum esse propter deū specie distinguntur a nōlitione qua nolo peccatum esse. illud patet eodē actu possum diligere medium et finem et medium propter finem ex prima diffinitōe primi obiectum illius actus est medium et finis puta deus et peccatum alterius solum peccatum esse. **E**t ista propositione sequitur qz odium peccati est dilectio dei: hoc patet eodem actu vt dicit prima propōsitiō odio peccati et diligo deum: ergo illo actu demonstrato hec est vera hic act? est odium qz bene sequit est odium peccati ergo est odium eodēmodū concludit q est dilectio. **E**t ista regula vniuersaliter in prima propositione sequit qz detestatio superbie et auaricie specie distinguntur et sic in multis aliis eodēmodū in habitib? qz vtrobicqz qzta est distinctio in actibus tanta est in habitib? natura liter genitis. **T**ertio sequitur qz frequenter penitens gaudet et tristatur: hoc patet tristatur de peccato perpetrato et gaudet de illa tristitia ad illud non sequitur qz qualitates contrarie sunt in eodem qz non priantur nisi essent respectu eiusdem quēad modum non est hic: possum naturaliter diligere sortem et simul odire platonem quāmo possum diligere et odire eundē fil sed multū intent? dolor tristitiam extinguit quoz obiectoz: et conuerso. vij. ethi. corum. **Q**uarto sequitur licet tristitia naturaliter sequatur nōlitionem alicuius disconuenientis tamen voluntas potest impedire crebro ne fiat: hoc patet: qz ex nōlitione alicuius disconuenientis naturaliter causatur tristitia voluntas potest impedire illam nōlitionem non apprehendendo diuertendo se ad aliud. **P**ono conclusiones responsivas. **P**rima est nulla penitentia est necessaria ad delendum peccatum. probat. nec hec nec illa et sic de aliis qz deus de potentia absoluta potest dimittere peccatum sine penitentia non aligat suam virtutem sacramentis. **S**ecunda conclusio de penitentia dei ordinata nulla penitentia est necessaria ad delendum peccatum post baptismum cōmissum. patet. nec ista nec illa et sic de singularib? ergo nulla. **S**ortasse dicit singulares negatiue nō inferūt vniuersalem vt clare patet arguendo ex opposito consequētis ad oppositum ascendente puta ab indefinita of firmatiua ad distinctiuam compositā ex singularibus hoc non impedit propōsitū pone constantiam et tunc currit probatio. quilibet singularis est vera quod patet: da detestatiōē in aliquo gradu ad huc medietas illius gradus sufficit ad dimittedū illud peccatum vt infra questione sequente dicit. Item

per letantum potest deleri vel per elemosinam et sic de multis aliis penitētis propter peccatum superbie perpetratum possum velle ieiunare in vltionem illius peccati vel peregrinari licet propōsitiu ozare. **T**ertia conclusio non ad delendum peccatū requiritur penitentia: hec propōsitiō non est eadē cū clausio. prima apud multos eo qz asserunt q est distributio opposita suppositiōni confuse tantum in hac in secunda propositione opposita suppositiōni determinate propterea concedit ad equitandū requiritur equus et nullus equus requiritur ad equitandū. probatur conclusio ille equivalent ad equitandū requiritur equus et equus requiritur ad equitandū. ergo sue contradicōe equivalent ista consequētia est infallibilis: alicuius proptinus dabis contradicōria veravē falsa. assumptum patet: vni extremum istius ad equitandū requiritur equus nō supponit puta ens requiritur ad equitandū. si dicas pro quo libet equo iam vtraqz est vera et non dabis vnam veram altera existente falsa si formetur idē est in pposito. **T**eneo q equivalent tertia et secunda conclusiones quēadmodū ille equus requiritur ad equitandū et ad equitandū requiritur equus et vtraqz potest defendi falsa: sed talis conditionalis est vera. necesse est si quis equiter habere equi clari? est propositiones illas saluando eas sic reducere vt necesse cadat in totam conditionalē nec oportet ascendere nec descendere ibidem nec i cōsequētis. sec? est de copulatiuis et disiunctiuis: non sequitur si homo currit alia currit: ergo si homo currit istud aliam currit: antecedens est necessarium et consequētis iam possibile animal stat ibi determinate nisi fingamus peculiarem modū ascendendi et descendendi i consequētis in quo nunc non insistentum est. **T**ercia conclusio. **Q**uarta conclusio. si sortes qui est in peccato debet habere salutē oportet penitētia. patet. stat q sortes sit in decem peccatis mortalibus et non delectat de eis tamen saluetur patet. pōsitiō q repente vocetur corā tiranno q negget nomē christi vel occidatur stat interpidus sicut beatus laurentius aut vincenti? vel si trepidus? non vult negare nomen christi et occiditur talis est vere martyr et iniuriam facit martiri quipzo martire ozat. extra de celebratione missarum. cum marite. g. talis saluatur et non detestatur peccata sua: sic tiranus circumstat cū minis et trepidus? non dabatur et facultas ea detestari talis si mozieretur saluabitur. **I**stud potest cōtingere alia via si sortes fecit diligētiam quam posuit et aliqua suoz peccatoz. et non occurrunt iam talis saluabitur tamen non detestatur oia peccata que perpetravit saltem in particula ris: sed sufficit in hoc casu vniuersalis detestatio. **Q**uinta conclusio arguitur necesse est existentē in peccato mortali specialiter et de eodem conscientiam habenti vel habere debenti de potētia dei ordinata habere penitentiam formalem vel virtualem. **I**stud est verum de peccato actuali siue ante baptismum siue post: penitentia sacramentum requiritur post baptismum hoc est penitentia virtus requiritur

Quarta conclusio. **Q**uinta conclusio.

de omni moralit factio siue ante baptisma siue post
 baptisma sed non oportet conbapti peccata sacer-
 doti et pro eis capere penitentiam nisi que feci post
 baptisma: vides voco penitentiam virtutem inter-
 ductam actum non nisiq; habitum ad hoc q; deleatur pec-
 catum. probatur conclusio per illud Luce. xiiij. nisi
 penitentiam egeritis omnes simul pbitis. ite mar-
 ci. i. penitentini z credite euangelio. et actu. iij. pe-
 nitentini et conuertimini vt deleantur peccata vra
 et ratio est q; pena est reordinatio culpe meli⁹ est
 peccatorem non correctu esse in pena q; sine pena
 ne deducit culpe sit sine decore iusticie sicut deducit
 Doctus. iij. de consolatione prosa. iij. et non
 inter illud q; solui de pena que est peccatum q; clarum
 est illud. q; peccatu sit pena. patet per illud aug.
 v. confessionem iussit dñe et ita est vt pena sit sibi
 quis q; inordinat⁹ aum⁹. dicitur esse in peccato mor-
 tali q; originale delictum sine penitentia et veniale
 interdu. dicitur vel habere debent propter igno-
 rantiam vincibilem. dicitur virtualiter fm aliquos
 q; perferentem dilectionem dei qua deus acce-
 ptat ad deleationem peccati. ita q; si homo tunc occi-
 deretur saluaretur postq; talis diligit deum super
 omnia sed illud non plene intelligo: si dicas dimis-
 sa sunt magdalenae peccata multa qm dilexit mul-
 tum. ite psonderit q; dilexit multu flevit de pec-
 catis multum et sic dilectio dei erat causa contri-
 tionis et contritio causa proxima deletionis pecca-
 torum vbi quis repente esset vocatus coram tiran-
 no ad abnegandam fidem q; mauult pati morte q;
 eam negare et non cogitat de peccatis suis s; ita
 occiditur detestatio peccatorum in generali sufficit
 tali et si sit ita intentus circa cruciat⁹ et circa tiran-
 num q; non detestatur in generali opinio talē vere
 martirem et saluum talis habet penitentiam virtua-
 lem cū se et vitam amore dei dat parum est et i re-
 spectu cōsiteri et detestari sua peccata pro deo. forte
 talis dicitur tunc post actum martiri si ob miracula
 martir non occiditur tunc ipse non redit ad am-
 pliozem detestationem et dico si talis sospes euadat
 et donetur pssine libertati vel tempus sufficiens
 habeat tenetur sua peccata confiteri esto q; peccata
 coram deo deleta fuerint insuper pro modo illius
 doctoris dicatur. quis potest eodem actu diligere
 deum et odire peccatu. patet de actu quo q; odit
 peccatum propter deum vt dicitur est. beat⁹ aug.
 in libro de penitentia. itemo sue voluntatis arbiter
 constitutus potest inchoare nouā vitam nisi peni-
 teat cum veteris vite/ alio mō sic ille diligit deū su-
 per omnia q; non vult aliquid displicibile deo z ex
 consequenti sit peccatum displicere deo detestaf
 ipsum. si dicas nullum istorum esse ad suā mentem:
 non est improbable illud tenere in terminis/ s; pro
 me non pono aliam penitentiam virtuaalem nisi in
 martirio quos penitet ob lesionē nature vt antio-
 cus. ij. machabeo. ij. Q; abat scelest⁹ dñm a quo
 non esset miam consequutus non habent peniten-
 tiam virtutem sic de iuda et cain q; non habet ipem-
 venie non habent penitentiam cū termin⁹ peniten-

tia omnia illa presuppont. de talibus dicitur: con-
 tritio et infelicitas in vita eorū. ¶ Ex illa conclu-
 sione cum eius deductione sequitur q; sine peniten-
 tia sacramento deletur peccatum. p. q; sic q; dete-
 statur quis sua peccata propter deum iam et dimi-
 tuntur. illud etiā patet p illud ezechielis. xvij. con-
 siderans et aduersus seclab omnibus iniquitatib⁹
 suis quas operatus vita viuet z non moriet. paulo
 post sequitur cōuertimini z agite penitentia ab oib⁹
 iniquitatibus vestris z non erit vobis in ruinā inq;
 tas proiicite a vobis omnes iniquitates vestras in
 quibus preuaricati estis z facite vobis cor nouum
 z spiritum nouum z reliqua. ¶ Arguitur contra
 secundam conclusionem et correlarium illatu⁹ pro-
 bando q; non cullibet detestanti peccati dimittat⁹
 peccatum. patet. requiritur q; peccator eliciat vnū
 bonum actum meritoriu de congruo in aliquo cer-
 to gradu et continue p aliquod certum tps ad hoc
 q; peccati eius deleatur et in instanti terminatio
 illius temporis insindit ei gratia et meretur de cō-
 digno. ergo si moriatur ante illud instans dānabit⁹
 ite card⁹ in. xvij. distincōe z doctor subtilis scō
 conelatione huius. xiiij. distin. z multi loquētes vi-
 dent q; requiritur certum tempus et certus grad⁹
 quo ad intensionem ad hoc q; gratia infundatur et
 in toto tempore intermedio ille act⁹ est meritor⁹
 de congruo et in instanti terminant illud temp⁹ in-
 fundatur gratia et idem act⁹ numero postea est cō-
 tritio et anteq; infundebatur gratia vocabat⁹ attri-
 tio: et si ille actus desinit esse in isto instanti per pti-
 num instans non esse adhuc fortassis et infunditur
 gratia si in illo instanti non possit obicem. ¶ Sed
 contra istum modum arguitur sic. nullum tempus
 requiritur ad hoc q; gratia infundatur. q; proba p
 te q; libet dilectio dei est dispositio sufficiens ad gra-
 tiam sed in quolibet tempore q; sic q; paruo pōt
 elici dilectio imo in instanti sed in qualibet detesta-
 tione peccati q; est deo offensus libitit amor dei
 idē actus numero est odium peccati et amor dei de-
 testor peccati propter deū amati si sint duo actus
 et vnus alium presupponez tēpore vel natura suf-
 ficit michi: ergo nō requiritur continuoatio illius de-
 testationis per aliquod tempus vel per aliquā iten-
 sionem gradualem. insuper signetur illud tempus
 et sit vna hora gratia exempli si sit millelima para-
 hore equaliter currit argumentum medietas illius
 temporis sufficit ad detestandū suū peccatum: q; ob
 patet si fortes subito occidat et i medietate illius
 temporis detestetur suum peccatu tali dabitur gra-
 tia: q; proba multipliciter. Tum primo/ cullibet fa-
 ciēti quod in se est datur gratia fortes est butumodi
 vt supponitur/ ergo forti datur gratia: tenet conse-
 quentia cū minoz z maior est rationabilis. forte dī
 ces si ex culpa precedenti non oportet occidens in
 ebrietate ex culpa precedenti facit quod in se est et
 tamen peccat. similiter aliquis est perplexus ex cul-
 pa precedenti quod peccatum euadere non potest
 et sic erit de illo. Contra primo de plene ebrio occi-
 dente non peccat. secundo non facit quod in se est

Ad p^o secū-
 dam con-
 clusionē.

quo ad bonitatem nichil boni facit. secus est de isto
 in casu. illud de perplexitate nichil valet nullus est
 ita perplexus et quacūq; culpa precedenti qui eū
 tate potest nouum peccatum. iuras occidere homi-
 nem post peritium potest cauere nouum peccatu
 et detestari primo in quocūq; paruo tempore. Tū
 secundo q; cito aliquis elicit actum cōtra preceptū
 diuinum deliberate in quocūq; tempore q; sic q;
 paruo auferitur sua gratia vt constat et deus est. p-
 no ad miserendū q; ad cōdēnandū fm illud misē-
 ricordia eius super omnia opera eius: q; q; tūcūq;
 paruum tempus detestadi peccatum sufficit. istud
 patet de penitētia distin. iij. tales. et est iohānis cris-
 tostomi de reparatione lapsi: verba sunt hec: talis
 michi crede est erga homines pietas dei nō q; sper-
 nit penitentiam si ei sincere et simpliciter offeratur
 et si ad summum perueniat maloz z inde tamen ve-
 lit reuertī ad virtutis viam suscipit et libenter am-
 plectit facit omnino quantum ad pōtem reuocet statum
 quoz est adhuc presant⁹ et eminentius etiam
 si non poterit quis ex plere omnem satisfaciēdi or-
 dinem q; tamen et quālibet breui tempore
 gestam non respuit penitentiam ferme eisdem me-
 dita probari potest q; non requiritur aliquis grad⁹
 detestationis: quilibet gradus quo ad intensionēz
 volendi contrauente precepto dei sufficit ad pec-
 catum: ergo q; libet gradus detestationis sufficit ad
 penitentiam. item q; libet gradus dilectionis dei su-
 per omnia sufficit ad illud preceptum implendū: q;
 quilibet gradus detestandi sufficit: antecedens p-
 ter q; non precipitur in quo gradu debeamus deū
 diligere nec in quo gradu debeam⁹ nostra peccata
 delere. insuper fm hunc modū nunq; constat tibi
 certitudine moralit sicut sacramento penitētie q; es
 in gratia nescis q;to tempore vel q;to gradu debet
 actus ille durare ad hoc q; gratia infundatur quod
 est durum. hec positio michi apparet multū cōfor-
 mis me dei/ auctoritatib⁹ sanctoz ezechielis. xvij
 in quacūq; hora z c. z interdu tenetur publice in
 schola. aliqui fortasse ab hoc mō abhorret dicentes
 eum esse nimis latū. Sed contra hunc modum arg-
 uitur sic fm hunc modum nullum dabis xpianus
 dānatus pena sensus essentialiter quilibet celestis
 sordium colluie irretitus facile poterit actū talē
 rite circūstantionatū elicere raptim vel impercepti-
 biliter moze alterius positionis de actus elictione
 z sic non dānabitur. respondeo hoc argumentū nō
 mouet. Tum primo positio est non abiecta in theo-
 logia nemo potest sine ope diuina specialit actū bo-
 num moraliter elicere et q; hoc auxiliū speciale nō
 cullibet confertur consequentiū est nulla hanc posi-
 tionem probabile in sebo cum alius sustinem⁹. Tū
 secūdo tenēdo oppositum q; ob est etiam defensible
 requiritur ista detestatio efficacia propter deū q;
 homo sit paratus deo ad emēdam/ si tu habes alle-
 num et non restituis vbi potes detestatio tua nō est
 rite circūstantionata et sic non habes contritionē
 ostendo alius q; non debent considerare in hac ratio-
 ne: peto ab eis quare non quilibet est bonus cū qui

libet potest elicere actum voluntatis bonū z quanta
 facilitate possunt hoc elicere efficaciter tanta fa-
 cilitate possunt esse boni q; non facit quilibet q;
 melius est si vellet efficaciter id faceret. argumētū
 inuitur baculo arundineo. ¶ Rursus quando homo
 est in extremis z dicitur/ summi vale cadēs in igne
 v' aqua v' a trice domus v' graui infirmitate de-
 tētus sensualitas abhorret suapte natura mortē et
 ratio ob vicinitatem impedit plurimum ab actib⁹
 spontaneis bonis vt p; ad sensum pleriq; reluctan-
 tur motiozē spiritus sancti z eius pharaone induran-
 tur/ adhero illi parti propter rationes istas q; sic q;
 gradus detestationis peccati rite circūstantiona-
 tus in q; tūcūq; paruo tempore sufficit ad deletio-
 nem peccati quo ad culpam sic ē q; pena eterna
 mutetur in tēporalē. Sed contra istud arguitur q;
 ex illa solutione sequitur q; attritio z contritio non
 differunt imo q; nec est attritio: consequēs est in-
 conueniens q; z antecedēs. proba consequētiam/ si
 quis eliciat detestationem peccati sui propter deū
 in instanti in illo infunditur gratia z q; primum est
 gratia illa detestatio est contritio z nunq; habebit
 attritio: si successiue eliciatur per vltimum instans
 non esse sequitur idē: quod proba. sit a vltimū in-
 stans non esse in quo nos sumus in a iste actus non
 est z immediate post a iste actus fm se vel aliquid
 eius erit et q; pnum aliquid eius erit gratia infun-
 datur per dicta ante quolibet instans futurū post
 hoc instans a ille actus erit contritio. non valet mo-
 dus istius gabrielis etiā mecum conuenientissī cō-
 clusione principali q; in illo instanti quo gratia infun-
 ditur adhuc detestatio non est contritio sed imedia-
 te post hoc erit contritio de gratia non concurrat in
 illo instanti/ peto ab eo quare gratia non magis cō-
 currit in isto instanti q; in alio sequenti/ vno q; ipse
 tenet et ratio fauet creaturam posse actum elicere
 in instanti. ¶ Rur⁹ si homo pure partibiliber eliciat
 detestationem per vltimum instans non esse quo-
 cūq; instanti dato quo gratia erit in anima concu-
 rit cum illo actu z in quolibet instanti futuro imo aū
 quolibet instans futurum detestatio istius erit con-
 tritio et non dabis attritionem. forte dicitis non daf
 instans ad equatum attritionis quo ad productū vel
 existere/ sed precedit contritionem sicut non datur
 instans in quo secūdus angelus primo est post p-
 cedētem positio q; imediate post eum producitur:
 hoc nichil est dictu dato in quo secundus
 angelus est licet non datur primū instans esse eius
 sed vltimum non esse in proposito nullū das instās
 attritionis. insuper licet alibi admittimus tres ange-
 los esse productos immediate post se dando instās
 determinatum productionis mediū et indetermina-
 tum extremozum non tamen dando vnū in instan-
 ti primo admittimus duos post se esse immediate
 productos: ergo non potes post hoc vltimū instās
 non esse attritionis dare attritionem instantaneam
 et tunc contritionem. Si dicas vel attritio est bon⁹
 actus vel malus transeat q; sit malus non ratione
 illius infunditur gratia/ sed ratione actus boni z sic

Deus non dat sine ratione actus boni gratiam. For- te dicta illud est contra comunem modum loquendi in theologia nescis quid fatis. Tum primo multis theologia placet q nemo potest aliquid mereri de condigno et sic non est standum in illa distinctione. Tum secundo vitare ratione et fundamento quod rationale apparere et scias consequenter. Tum tertio multa sunt plantata in capitibus prim minus solida aliquid dicunt attritionem esse de aliquibus peccatis et non omnibus z sic dicerent attritiones esse actum malum vel est timor servilis a timore com- munitur inchoatur penitentia ad hoc magister intro ducit in tertio capite but? distinctionis illud est saye xxvj. a timore tuo domine concepim? z peperim? spiritum salutis no semper prequiris iste timor nec attritio ad hoc q sequatur contritio multi famege- rati viri de distinctione inter attritionem z contritionem superficialiter loquuntur Unde beatus thomas in xvij. distinctione dicit duplex est opinio an attritio potest esse contritio quidam enim dicunt q attritio sit contritio sicut fides in formis sit formata z hoc non potest esse q quavis habitus fidei i formis fiat for- matus numq? tamen actus fidei in formis sit actus fidei formate qz actus ille transit et non manet ve- niente charitate. attritio et contritio non dicunt ha- bitum sed actum de palude bipharium istud prote- gere nititur vno modo tenendo q intensio forme non fit per additionem gradualem. alio modo no est idem actus elicitus a gratia z sine gratia sunt hic multa falsa iudicio meo sicut doctor sanct? dicit de habi- tu sic dico de actu est idem actus numero fidelis in formis et fidei formate successively licet impossibile sit fidem in formis esse formatam. stat forae peccatoris continuare actum per breve tempus et cu illa con- tinuatione detestabitur peccati no repugnant duo actus in anima simul vnius in intellectu et alius in voluntate quoniam nec duo in intellectu min? valet comentum petri data pma gloza z non coelesa no vi- deo quod per hoc euitaret propositum fm dictu est nullis pleriq? actus cotinuantur ante gratia gratia superueniente attritio ergo vel est displicentia de aliquibus peccatis et no oib? sed in eis placendo vel displicentia peccatoru solis formidine pene fm illud poete. Oderunt peccare mali formidine pene z ista numq? potest esse contritio nisi sicut aer potest esse aq q succedit loco illius nec est necessarium oem res- surgentib? habere hanc attritionem pua licet ita ple- riq? sit ratio attritionis deus non infundit gra- tiam sed ratione contritionis. Contra dicitur tunc contritio est causa gratie et gratia effectus cocurrit cum contritione cu est actus meritorius. Respon- detur contritio est solum causa sine qua non repe- citi gratie hanc deus creat solum an gratia effectus concurrat ad actum meritoriu latior habitus est sermo pro nun? supponitur q sic et naturaliter co- currit cum contritione ad eius productionem nec in- conuenit effectum vni? cause esse causam sine qua non illi? cause. Ex quo patet facilius est voluntati continuare suam contritionem qz eam primo inchoare

et dicitur in theologia nescis quid fatis.

se palude

correlariu est lucidus supponendo q deus auget gra- tia fm clementis actus meritoriu dat adiuuentu gra- titum voluntati ad cooperadu cu maiorata causa naturali voluntas facilius potest exire in actu non tamen est ppterea consequens q omnis excessus potentie ad resistentiam sufficit ad continuandum motum z no ad inchoandiu cu ab omni propostio- ne equalitatis maioris sit actio. vsj. phisicoru. dicit si quis eliciat contractionem in instanti gratia inuadit il- lam elictionem et facit eam intensiore qz fuit et tran- seat illud si factus detestandi fuisset vt duo sine gra- tia de potentia dei absoluta qz superuenit gratia z causalitatem suam naturalē habet actus erit vt duo cum dimidlo vel vna tertia sed de reciproco afgu- mento alibi inqrim? q aliquod matius apparens p actus et habitum naturalē et sic est aliqua prioritas inter contritionem et gratiam z eouerso nec illud absonum est q a habeat quadā prioritate respectu b z contra patet analogia de numeris p multiplicati- onem viginti cu viginti auferendo toties minorem a sua dena quot vnitatibus maior elongatur a de- nario: et si vnitates fuerint pares eandem lege sub- eunt auferendo a octo a b octo a rationem maioris et minoris vicissim accipit sic de gratia et contritio- ne de merito congrui z condigni num non pquiro.

Distinctionis decime quarte questio scda.

Secundo queritur circa hac distinctionem decimam quartam an per sacramentum peni- tentie peccatum mortale deleatur declara- bitur vnius termini post hoc conclusio respondet. Nota- bitur cum impugnatione penitentia questione prece- denti quo ad rationem termini tacta est pro vna ac- ceptione. Iterum dicitur penitentia capis duobus modis: vno modo vt est penitentia virtute de qua ac- ceptione qstione precedenti locuti sumus. secun- domo capitur penitentia pro sacramento et voca- tur penitentia sacramenti nec talis modus loquen- di est negatioris esto q superius quidditatuū im- mediate iungatur sine conuersione suo inferiori qz additur ad tollendum amphibologiam sed qz entita- tas est penitentia sacramenti in primis videndum est. et dicitur cum de ratione sacramenti fit q sit sen- sibile signum est connotatio principalis illius ter- mini sacramenti: penitentia et quilibet species ei? debet distincte idem connotare. z oportet dicere q est homo penitens p sibiliter vel verba. sed accomo- datus dicitur esse verba propterea vt videatur qz entitas est non ponam quidditatuū genus in diffi- nitione puta hunc terminu sacramentum magister scdo capitulo huius diei est penitentia exterior q est sacramentum interior est virtus metis loquens de penitentia virtute et penitentia sacramentum immetes penitentiam sacramentum debere esse sensibile si- gnum sed sic diffinitur. Penitentia est verba certa prolata a sacerdote iurisdictionem habente cum in- tentione debita significandi penitentem solum a peccati verba ponuntur loco generis et tantum valet si-

Nota- bitur

cut voces loco generis qz est terminus denomi- natus superior omnis penitentia est verba sed non eco- uerso: sed illa est accidentaliter predicatio connota? huius termini pnia est extranea respectu huius ter- mini xba patet ex particulis positis in eius diffini- tione. relique particule ponunt loco differentie. dicitur certa quia non omnia iunguntur et sunt talia ab- solute ab omnibus peccatis tuis vel peccatis tuis quia si ab vno mortali ab omnibus scdm lege dei positam. vel ego absoluo te ab omnibus peccatis tuis In nomine patris et filii et spiritus sancti. reli- qua verba ponuntur loco orationis: illa verba non sunt ita precisa sicut in sacramento baptismi vel eu- charistie. Dicitur a sacerdote quia no sacerdos no potest absolue. math. xvi. dictum est apostolis quozum dimiseritis peccata. zc. quibus presbiteri succedat quo ad hoc. additur iurisdictionem habere quia sententia lata a non suo iudice nulla est si al- ter sacerdos absolue teneauerit nichil facit. dicitur cum intentione debita hoc est intendit facere qz mater ecclesia intendit scilicet ministerialiter aucto- ritate christi absolue. Ex illa diffinitione infero correlaria. Primum est: hoc est dispata peniten- tia est penitentia capiendi a parte subiecti pro vir- tute a parte predicati pro sacramento. Secundo sequitur qz habent connotationes impertinetes pe- nitentia sacramentum supponit pro verbis conota- do qz proferant a sacerdote iurisdictione hūte. zc. Tertio sequitur qz dicitur peccata sunt mate- ria sacramenti penitentie vel homines peccatores ibi materia non capitur pro materia ex qua sed cir- ca quam quo circa multae inanimiter fatigant an peccata sunt materia penitentiae an homines se pntes dico qz ambo sunt materia penitentiae quia circa illa exercetur penitentia sacramenti. Quarto sequi- tur qz sacramentum penitentiae non coponitur ex ma- teria et forma nisi velitis dicere qd ante colozare vi- debar qz voces sunt aer loquar cuz coiter loqntib? qz voces sunt accidentia in aere nulli actus pponit ex materia z forma metha: c. sensibile xba e materia et qz requirit intentio presbiteri q est spūalis rōnem forme qz pcat no tū coponūt vni hoc aliqd cu ver- bis p illud. i. q. j. accedat verbu ad elementu z sit sacramentu circa pncipiū baptismi tripharia expō- sitione est qz expositioe nris dicitis atipulan. Quinto sequit qz contritio no est ps pnie integralis pnam coponens contritio nichil aliud est qz pnia virtus q est actus in aia: pnia sacramenti est actus i aere nec est ps subiectiva scdm intentionali z est pars pnie ad hunc sensu qz pnie p supponit ad hoc qz pnia sa- cramentu suū effectū. causet puta gram no sicut ca- proprie dicta sed sicut ea sine qua non et sic partici- pat conditione partiu: totū nequit esse sine partib? et eas presupponit et sunt pzoze natura: sic pnia sa- cramentu contritioe confessione in voto pariter z satisfactionem ptere qrit i ptoze qui satisfacere ha- bet: sine illis penitentia nichil valet: pnia interduum collectiue capitur p illis tribus z sic pnia virt? est pars pnie sicut lapis est ps cumuli. Sexto sequit

q frequenter est sacramentum pnie sine gratia vt in non habente penitentiam virtutem. et sic patet q equivoce capitur penitentia quando dicitur mag- dalena est penitens presbiter in iungit penitentiam presbiter absoluit virtute penitentiae. Istis nota- tis respondetur per conclusiones. Prima est: vere penitens ante sacramentum penitentiae acquirit remissionem suorum peccatorum. probatur ex questione precedenti qz pnam aliquis habet dis- plitentiam paratus facere emendam de peccatis suis propter deum remittuntur ei peccata sua et in- funditur gratia. Secunda conclusio virtute pe- nitentiae sacramenti eunt ad confessionem per ver- ba sacramentalia confertur gratia penitentialis: p- batur conclusio: omne sacramentum noue legis con- fert gratiam virtute operis operati in capace: z dis- positus transiens ad confessionem dolens de peccatis est huiusmodi: igitur. Tertia conclusio: sacramentum penitentiae nullo modo delet pecca- tum: probatur sic: vel transiens ad confessionem pnia dolet qz sacerdos applicet sacramentum vel simul: vtroqz istozum dato peccata deleatur per penitentiam virtutem si non doleat de peccatis peni- tentia sacramentum non delet: qz patet: baptismus non delet peccata actualia comissa sine dolore pre- uio: ergo nec a fortiori penitentia sacramentum: as- sumptum patet ante in materia de baptismo: hoc magister sententiaru tenet. xvij. distinctione quar- ti. capite sexto/septimo/z octauo: et doctores com- muniter. Ex his conclusionibus infero correlaria. Primum est: vtile est nimis detestari pecca- ta perpetrata et postquam quando homo facit vni? opus bonum et mouitur quod alias esset meritoriu nisi quia est in peccato perdit merium quia opus est mortuum. Secundo sequitur: celebrans di- cens horas vel similiter faciens in quouis alio ope- re bono debet in primis sua peccata plangere pro- pter deum et velle propter deū facere illud et hoc sollicito debet dici in predicando quia plurimi exi- stimant se esse in peccato post illa perpetrata quo- usqz cōfiteantur exterius quod falsa est. Contra af 3 pclu- prima pclusionē ar sic: nullo gradu hō tenetur ha- bere contritionē p me qz no tenet hō contritionem tripartitam sic in forma: nullum gradum contritio- nis tenetur peccator elicere: quilibet contritio est aliquis gradus contritionis: ergo nullam contri- tionem tenetur quis elicere: consequentia tenet in celarent ex parte medii distributi: maior patet se- cundum dicta in questione precedenti non requiritur mota temporis nec gradus. Et tmino patet qz quilibet pars forme est gradus vt capimus non ac- cipitur gradus pro parte aliquota determinata pro octaua nona vel decima quia iam minor est falsa in illo sensu. Forte concedis consequentiam anteces- dens et consequens: sed hanc negas no requirit cōtri- tio in gradu ad delendū pctm. Contra ante dictum est qz idē valet dicere requirit cōtritio ad delendū peccatum et contritio requiritur ad delendū: ergo illarum contradictorie equivalent. Respondeat

af 3 pclu- primam.

concedendo cōclusionem in celarent : sed bec condicionalis est vera si peccatum perpetratum delectur opus est contritio in sensu quo ante concessimus questione precedenti. ¶ Sed cōtra illud ar se queretur q̄ quibet contritio penam z culpam delectet cōsequens est fallum q̄ etatis . fallitate cōsequens probat q̄ tunc eccl̄a sup̄uacane imponeret p̄niam salte non est aliquo modo necesse : s̄ q̄ sequitur p̄ : capio contritio n̄t̄m̄t̄m̄ vt quoz vel vt duo . ¶ Et estima ge vni gradus p̄ te sufficit ad delēdū p̄ctm̄ : ḡ mutat penā eternā in tpale s̄ sup̄sunt v̄ngit̄ p̄tes cōtritiō nis similes : ḡ ille p̄nt̄m̄dē facere : sed mior ē pena debita post mutationē pene eterne q̄ oia p̄ta p̄cedentia : ḡ reliq̄ partes graduales cōtritiōis sufficit unū p̄na imo millefies pro simili pena q̄i dura ret vsq̄ ad oī iudiciū : ḡ sup̄uacane imponit p̄ta vel nō quibet p̄ cōtritiōis sufficit ad delēdū p̄ta contra dicta . ¶ Preterea cōtritio et p̄ctm̄ iunq̄ sunt in eodē s̄bo : ergo vni nō tollit aliū . ¶ Forte negas p̄nam sc̄d̄ta errorē de opposito cōtritiō et t̄i non sunt in eodē s̄bo . ¶ Cōtra vel cōtritio successiue producit vel in infāti . Si p̄m̄ū signē vt duo vna medietas eius p̄ctm̄ tollit : ḡ s̄r̄ quilibet alia pars sed p̄tes funt infinite : ḡ ab infinitis partib̄ tollitur p̄ctm̄ Si dicās a totali cōtritiōe et nō ab aliq̄ parte . ¶ Cōtra medietas eius vel octaua si esset seozum tolleret illa peccata meritoze / hoc est deus p̄ illā cōtritiōe tolleret z non est mioris valoris in toto q̄ septimū : ḡ virtute vnus p̄ctm̄ tollit peccatū Si successiue apparentur argumētaz ob q̄cunq̄ cōtritiōe data an illā p̄ctm̄ est delētū : an oē cōtritus esse est cōtritiō ē vbi est successio sicut ante oē moueri est moueri : ergo non dat cōtritio tollēs p̄ctm̄ ¶ R̄ndetur negando cōsequētia q̄ quibet cōtritio penā et culpā tolleret z ad p̄bationē q̄ vna medietas tollit peccatū : conceditur / hoc est q̄ sic deus acceptat quēcunq̄ gradū q̄ amplius nō imputat peccata p̄petrata ad penā eternā sed illa in tpalem cōmutatur . et cōcedo q̄ septē partes eq̄ illius contritiōis manent q̄ non tollunt penā tpalem puta tein nūū sex dierū vel h̄mōi : deus nō acceptat sic : sed b̄i vertū est q̄ deus plus m̄ie nobis largitur dimittendo mortale q̄ dimittēdo reliquā penā non t̄i nego quin ita intēsa pōt esse cōtritio q̄ p̄ctm̄ dimittit̄ cuz eius culpa : deus sic acceptat quilibet actū vt virtute eius qualibet culpā dimittit̄ et cū q̄cunq̄ cōtritio sit meritoza deus oia p̄ta dimittit̄ . Sc̄do dicitur q̄ oēs actus meritozi eq̄les equale p̄m̄ū essentialē merent̄ com̄mitant̄ nō sic oēs de p̄m̄io accidētāl̄ vel diminutione pene p̄m̄ū actus meritozi post p̄ctm̄ mortale merēt̄ t̄m̄ p̄m̄ū celo sicut sc̄d̄s z cū hoc remissionē culpe z relaxationē pene eterne sed hoc est de p̄ actū vni plus pene h̄z dimissū iterdū p̄ rationē leardi q̄ idē largiendo duodē p̄z per indulgētias et p̄ces alioz . Tertio dico nō p̄ illū q̄ tollit malus tollit m̄i in reb̄ naturalib̄ : ḡ a fortioze in agētib̄ libētib̄ : est mima cōtritio forte q̄ potest esse cōtritiō nō t̄i in suo toto : illa elicitur in iustitia et illa sufficit ad delēctōē p̄cti mortalis et nō sūt

infinite tales . Aduersarij non p̄nt se iuuare illo modo : q̄ possunt retorq̄re in eos dando gradū quē ip̄i dicit̄ sufficere q̄ quilibet parua detestatio super illam sufficit ad tollendam totā penam : quo fit detestatio mortalis peccati ip̄oportō dabiliter tollit mortem penā q̄ detestatio venialis q̄ infinitate ex tensiue et hoc est cōsonū vt b̄i sup̄abū dicit̄ delictū sup̄abū dicit̄ charitas . s̄z aduerte q̄ dicit̄ v̄m̄ d̄m̄ p̄ctō mortali p̄ cōtritiōe n̄ mutatur pena eterna in tpalem h̄ sic intelligitur debet pena eterna illi q̄ d̄sc̄dit cū peccato mortali ratione mortalis sed cuz iste conteritur de illo p̄ctō tollitur tota pena debita illi p̄ctō z r̄ndetur alia pena tpalis hic facta vel in purgatorio q̄ nullo modo cōicat cū pena eterna et sic dicit̄ mutatur pena eterna in tpalem : ḡ non cū libz peccato mortali debetur pena etna sed solū illi cū quo h̄ d̄sc̄dit . nero z constantinū faciūt duo mōd̄o talia equalia a z b̄ cōstantinū cōteritur de b̄ tota pena respondēs b̄ est solum finita intensiue z extensiuē : uēa debetur infinita pena extensiuē : sed in vulgari mō theologicā dicit̄ cū libet p̄ctō mortali debetur infinita pena ex indignitate offense est ex mia q̄ eterna in tpale cōmutatur . Sz p̄ctis si aliq̄ detestetur sua p̄ta p̄terita propter deū t̄i non intēdit̄ cōtritiōe pro loco et t̄pe vel nō h̄z ipem venie an sua de testatio est cōtritio cū sit actus boni z per p̄is generationis virtutis vel ab eo elicitus . R̄ndetur non est cōtritio de rōne cōtritiōis est q̄ gratia inherere at et p̄ta tollantur q̄ non cōtingit̄ in . p̄posito z fa teoz q̄ est virtus : quilibet act̄ boni est actus virtutis intransitiue et generatiuus virtutis : p̄z cum est actus vel h̄ius electiuis in medietate consistēs iste actus est actus iusticie et bonius moraliter alii act̄ mali vel omissiones q̄ sunt cōstantie actū boni cōmunitates extrinsece non factū actū alias bonū malum . quo fit stat actū p̄ntē virtutis eē et cōtritiō nem et non esse tales : s̄z cōtritio sit essentialit̄ qualitas nulla qualitas est essentialit̄ cōtritio . ¶ Cōtra est ip̄o sequit̄ q̄ eq̄ intensus dolor requirit̄ ad delēctōē furti simplicis sicut v̄x̄ dicit̄ vel matricidii vel cognoscēdo virginē vestale p̄is est fallum ḡ et aīa et q̄ sequat̄ peripicūū est ex dictis : fallitas cōsequētis p̄z pene debent auḡuari sc̄dm̄ qualitate delēcti . x̄l̄ij . q̄ . j . Non afferam . mō cōtritio est p̄a : pro fornicatiōe religiose magna pena imponit̄ . R̄spondet̄ q̄ nō sequit̄ q̄ eq̄ intensus dolor requirit̄ p̄ magno p̄ctō z paruo : nullū requirit̄ dicit̄ est sed q̄ cōditionalit̄ argumētū forte intelligit̄ ad r̄ndēdo : distinguo vel quo ad intēsiōē gradualē et sic r̄a feat vel sc̄dm̄ sp̄ez essentialē et sic negat̄ illē nolito nes nolo p̄ctm̄ furti fuisse p̄petratū a me : nolo p̄ctm̄ homicidii fuisse p̄petratū a me iste due nolitoēs q̄ realiter sunt detestatiōes sp̄e essentiali distinguūt̄ sc̄da nolito distinguūt̄ sp̄e a p̄ma : q̄ h̄z aliud obiectis iste detestatiōes sunt pene idēmanice si loquaris de tristitia q̄ est et pena nolitoēz naturalit̄ sequis an sit eiusdē speciei . Dubiū est q̄z cause productiue spectē differant non op̄ effectus vt p̄z de calore a sole et igne productos : nec oppositi pōt onid̄i pu

ta q̄ sint eiusdem speciei non est multū v̄tle insisterē ad hoc sua dēdū cū toto isto . dico d̄z plus detestatio peccatū maius q̄ minus plus in detestabilitate z maior pena est exterior assumēda . et sc̄dm̄ illd̄ deu terono . x̄v . sc̄dm̄ in enturā delicti debet esse et plagarum modus . z apocalip . lxxij . q̄t̄z gl̄osificauit̄ se in delictis t̄m̄ dicit̄ et tormentis luctus et cū dolor est partialis pena pōt ratiōabilit̄ plus dolere s̄z q̄ tenet̄ intēsiue non apparet cum quilibet sufficit et potest capere alias penas pro p̄nā int̄cta vel sic quis plus dolet plus app̄ciatur de gradū delicti q̄z pusillo : quēdam modū viator plus app̄ciatur deū d̄ligit̄ (s̄z non gradualit̄) q̄z p̄tri d̄dolor sensualis de a missione patris ē maior q̄z de p̄ctō p̄petrato : sed nō rōnalis q̄ vni quodq̄z facit̄ mouet̄ a p̄p̄o motore q̄z extraneo cū vires sensitiue mouent̄ a p̄p̄o obiectis mouent̄ a p̄o p̄is motozib̄ vt tactus a calore vel frigore : q̄i mouetur ex redundātia virtū su perioz mouent̄ ab extraneo motore igitur rōnalis est maior de p̄ctō q̄z de patre q̄ plus amat patres q̄z me non est me dignus dicit̄ x̄ps flem̄ et emitim̄ lachrymas experientia teste inter d̄m̄ inuit̄ interdum nolētes a fuisse nō flem̄ / aliq̄ femine et moles carne vel ex habitu genito facile flent imo idem post secundos calices flet q̄ an flere neq̄bat : nunq̄ t̄i d̄z eē lachrymatio ad corruptionē vel ad indispositiōnem tubiecti . roma . x̄ij . rōnabile sit obsequiū v̄m̄ . Illud est clare dicere si orez michi oport̄ amittere bona vt deū offendere p̄m̄ū est accipiendū : secūdo vero relicto sed cū hōies cuncta q̄ h̄nt dant p̄ sua pelle si occurrat ei in mentē an vellet pati mortem citius q̄ comittere veniale d̄z titulus velle mortem subire : sed propter horroz et conscientia nō p̄dest in talibus casib̄ accipitibus inozari : z potissimuz in p̄ticulari plus horroz d̄ doliū feruentis olei . ioh̄ . vel craticulā laurētī vel excozationē bartholomei in p̄ticulari q̄z penā in v̄li quantuncunq̄z : proponat t̄i gratia dei fretus in postez cauere ab oī p̄ctō fm̄ suā fragilitatē humanā et sc̄d̄s q̄ deus largiet̄ difficile est ei assentire q̄ nunq̄z venialit̄ peccabit̄ nō est op̄ ad talia p̄ticularit̄r descendere . Forte dicit̄ berta tenet̄ nolle hāc fornicationē fuisse : ḡ tenet̄ nolle hunc filium fuisse demōstrādo magistruū sintāz vel rolandū : cōsequens in cōuenit̄ : p̄z cōsequētia : sine hac fornicatione nō fuisset hic genitus . R̄ndetur cōsequētia est nulla : non oēs ad nolle causā nolle effectū : sed berta d̄z nolle est esse hoc mō per fornicationē odiētis modū faciendū et peccatū diligamus s̄bz . ¶ Preterea q̄re non intungit̄ cōtritio in p̄nā cū tollit penā sicut elemosina vel p̄grinatio . R̄ndetur act̄ anie sunt nobis occulti et se h̄nt ad nostrā intelligentiaz sicut lumē solis ad oculū vesperaliōis vel bubonis q̄ re magis cōducit̄ imponere penā sensibilem̄ nē trāsgres sozes penitentiū nisi nobis iustice iueniamur . Ad aliū r̄ndetur q̄ cōtritio non delet p̄ctm̄ nisi meritoze deus non imputat p̄ta amplī et q̄z p̄m̄ū cōtritio ē peccatū primo non imputant̄ p̄ quo int̄tas p̄z ex quest̄ . precedēt̄ . Et q̄n argumētum petta quo gradu cōtritiōis peccatū delet̄ . R̄ndetur a toto cathē

deus remittit̄ et parte pene debite fm̄ intensiōem doloris . Sc̄do dico q̄ deus remittit̄ peccatū ratiōe alicuius p̄is q̄ est ei cognita z aliā accipit̄ pro dimi nutione pene fm̄ q̄ ellibet z sua voluntas est causa quēdam modū concurrit̄ cū corruptione vni grad⁹ caloriz primo z nō cū alio q̄ cito . Sed contra seq̄ tur ex oibus istis q̄ equaliter peccatēs in equaliter punit̄ quod est in cōueniētis in iusticia del fed q̄ seq̄ tur p̄z . pena iserni supericialit̄ vel potius solide penam in hoc mundo exurat . R̄ndetur distio : q̄ eq̄ lter punit̄ vel in eodem foro et sic negatur in diuersis foris conceditur : idem vinus carius venditur a berdonie q̄z parifius et salmōes e contrario et semper iustum est forum : sicut clericus de clinans foris mitte ecclesie degradatur z acerbis puniunt̄ i sc̄lo ¶ Secundo principaliter arguitur contra eandem cōclusionem probādo q̄ non tenet̄ dolere de peccatis meis : patet vel hoc est semper quando occurrunt vel semel sufficit doluisse ita q̄ quando postea occurrunt non est de eis dolendū non p̄m̄ū postq̄z peccata dimissa sunt et penitētia completa non est amplius de eis dolendū quod si concedas q̄ro quo modo te habebis circa ipsa quando occurrunt vel ea volendo esse perpetrata et sic de nouo peccas vt nolendo et sic oportet iterū trisitari et totiens quotiens enoocurrunt . Si dicās neq̄ nolendo neq̄ volēdo videtur ingratiū d̄m̄ et sic trisitari peccatum . Forte talle dicit̄ de bono nolle si occurrant . Contra q̄ tunc si occurrant beatis debent ea nolle si in mentē beati petri venit negatio ch̄risti cum iuramento z magdalena fornicatio debent illa peccata nolle z ad litionem sequitur tristitia naturaliter vt beatus augustinus dicit̄ . x̄l̄ij . de ciuitate dei . c . x̄v . igitur peccatus et magdalena habebunt tristitiam in patria . ¶ Preterea si cōtritio sit meritoza maior cōtritio ē magis meritoza et sic est mal⁹ meritum plus tristitiaz q̄z parum tristitiaz vel saltem habendo suam causā se nolle et hoc contingit̄ vniuersaliter in actib̄ intrinsece bonis conseq̄ens est fallum ḡ et antecedēs et probō fallitatem conseq̄entis . p̄uoz b̄io . lxxij . Spiritus tristis exp̄icat ossa . et math̄b̄ vicesimo sexto . Tristis est anima mea vsq̄ ad moztēz tristitia potest esse tanta q̄ perimeret̄ habētē : ergo talis non est ratiōabiliter assumenda nemo debet eē homicida et potissimū sui auctoritate propria . R̄spondetur ad p̄m̄um per p̄positiones . P̄ma est nō semper tenet̄ detestari peccata mea p̄terita patz detestatus sum . Secunda p̄positio : detestari peccata cum semel dimissa sunt est p̄ceptum affirmatiuum semper obligans sed non pro semper sed lo coet tempore quando occurrunt et apparet q̄ homo tenetur tunc illa detestari ad hoc sonat beatus augustinus in tractatu de penitentia dicens : penitentia est quēd̄ dolentis vindicta semper puniēs in se q̄ dolet cōmississe et penitens sp̄ doleat z de dolere gaudeat p̄ hoc videtur quicūq̄z occurrit viro peccatū tenet̄ illud detestari sicut de p̄ceptis affirmatiuis si se b̄t̄ur in colla fidelit̄ vt in d̄m̄ ḡtiam quā sp̄ optauerunt d̄sc̄rimen est in p̄ma detestatiōe quia

tenebatur ipm detestari & facere indignitatem sufficientem vt occurrat in ipso occurrere in speciali ipsum in generali detestari. ipso non occurrite detestari in generali - hic et post prima detestatione sufficientem non tenetur vltiori explorare. Si dicas hoc esse duritate: non est securus potissimum qui est plena memoria de peccatione non est facile hanc scdam. ppofitione probare eodem modo respectu futuri comittendi certi est tenetur non habere ppofitum peccandi mortali nunquid deus dimittet peccati vni mortale et habenti ppofitum mortali peccandi detestatio generalis hoc est oim peccatum sufficit ad deletionem venialium videt qd ho tenetur habere propositum non peccandi in posterum: scdm illud bti ambro. pnia est mala pterita plangere & iterum plangeda no omittere. h3 ho cognoscit ex sua fragilitate ei poficile sine peccato vt potest proponere ex gratia dei qd i posterum cauebit: qui t3 cocubina in domo vel alienum irritat confessione. ¶ Tertia ppofitio si petro beato potest concurrere memoria sui peccati & habeat notationem eiusdem non tamen sequitur tristitia: pty: quia tristitia solum naturaliter sequitur ex apprehensione et notatione & deus potest impedire effectum quicquid qd rucumq; causatur imo si deus subtrahit infirmitatem generalem coagedi cum illis caulis naturalibus no amplius producent tristitia qd ignis in fornace calefecit pueros. danielis tertio. Ad secundum argumentum qd est partim superius actum sed amplius. respondetur per notatam sequentes. Prima est abiectionis vitam etiam sensibiliter et notabiliter propter puritatem mentis in aliqua laudabili administratione non peccat de merito: potissimum qui non constat ei: hoc patz quis in bello iusto dare se potest conflictui sine peccato. lege insuper vitam pauli primi heremite sancti anthonii et multoz patrum in egypto et alibi fecerunt aliquid abiectionis vite h3 non formaliter volebat abiectione vitam beatus petrus sp in gallicantu flexisse fertur pro negatione xpi ita qd lachryme fecerit rigas in genis pro negatione xpi et i hoc comedatur: fortis pro iustitie reipublice d3 se scdm pure phantes exponere morti dubitans vitam post hanc vitam a fortiori christianus de v cerus debet se exponere. Secunda est vbi videretur medicus qd aliquis vni reipublice christiane et in periculo vite propter violentiam egritudinem d3 consulere tali ne multum tristetur si in extrema necessitate liceat carthusiensi religioso vbi carnibus que non licet subtrahere sicut. Si petas an requirant lachryme p3 ex dictis qd no: aliquibz habitus maior detestatione in voluntate no oportuit in lachrymas vbi alii psumpti: potissimum lachrymarum ob perpetra ta scelera dei offensiva est laudabilis & fructus anime grauius irroaz qd nilius egypti & boni est iudicium gratie dei superueniens quo circa qd habitus h3 conueniet qui non h3 habere fatigat nec qd non potest procurare disperet interdum deus minus detestanti vberioze porrigit lachrymas ne deficiat i via sicut mater debile filium domi delicate nutritalium que prediligit sine cibo mittit ad campos si non potest dolere

dolere qd dolere nequit vt fertur de magistro insiay qui hoc sue matri consuluit et clamet cum propheta: quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lachrymarum. hanc. ix. roga dimittet percutiat silicem cordis tui sicut hanc aquam mundet puteos cui iacob obstructos a pabilibus et fluent aque hoc est tollantur trice terrene animam illaqueantes.

¶ Tercio principaliter arguitur p prima conclusio nem: aliquid est peccatum mortale quod non potest deleri ante pnam sacramentum per contritionem: qd male dictum est: pnia claret assumptum a se finali impotentia illud peccatum non potest deleri qd pnam igitur. p batur qd da oppositum qd delectat: ia no est finalis impotentia contra ypothesim quia capio finalem impotentiam vsus reprobis si delectat no das finalem impotentiam igitur. ¶ Preterea peccatum mortale nonabiliter fit qd no deletur p detestationem: pnia est bona assumptum a bene sequitur: fortis penitentia qd detestatur: ais est rationabiliter volitum a forte ergo et quis. ¶ Fortis est vobis ita dicendi est pnia est nulla quomodocumque non sequitur: hoc consequentia est bona et ais est scilicet tum qd et consequentia sed o3 addere et scio consequentia esse bona. Contra illo dato habeo ppofitum o3 dicere qd hoc pnia est a me volita esse bona: mo pono qd fortes velit hanc pnam valere fortes penitentia qd forte peccat. ¶ Respondetur ad primum p. ppdes. Prima est: de peccato finalis impie fortes potest penitere. Scda est: impossibile est forte penitere de peccato finalis impie ¶ Tertia: fortes non potest penitere de peccato finalis impie nitente. voco peccatum finalis impie qd homo discit in mortalibus p nunc de hoc dictum est in scdo. ¶ Prima propter probat: capio hanc volitionem volo finaliter decedere in mortali peccato. as sic hoc peccatum finaliter detestari. hoc peccatum est vel potest esse peccatum finalis impie igitur peccatum finalis impie potest penitere. ¶ Preterea ex expositioze: et ais claret: qd consequens non d3 esse dubium. Scda. pp probatur: qd da eius oppositum vel salte repugnantem possibile est penitere de peccato finalis impie cum illa est modalis coposita o3 qd ptes dicit conueniant inter se pro eodem tpe adequos vel qd eis non repugnat: loquor lege stance mo hoc est falsum. ¶ Preterea modalis coposita d3 ponit inesse in propriis terminis sue fuerit conotatiui siue absolutione o3 solui tollere modum possibile est alibi esse iugru h3 hanc pro de inesse alium est iugru. ius modalis composita fit de inesse vel modalis simpliciter non inest: sua ergo de inesse d3 esse ista / fortes penitentia de finali ipnia qd est falsa lege stance scd3 qd terminus accipimus et ita multo magis. ¶ Ex prima conclusione p3 qd primum penitentia non est peccatum qd non est peccatum finalis impie a superiore ad inferius negatiue cu distributione superioris. diceba da eius oppositum vel repugnantem quille modales coposite non opponitur: ipossibile est forte penitere sit ambe as firmatiue qui impossibile capitur scdm intentionaler non reddit. ppofitione negatiua sille due repugnant. ¶ Tertia. pp non est eade cu secunda me cu prima est modalis diuisa per hoc differat scda sed qd qd ponitur a pte subiecti in pna ponitur a parte

lij ar id idem.

predicati i tertia. ppter ea alia appellatio sua de inesse est hoc fortes penitet. de peccato finalis impie qm implicat lege stance qui penitet non est peccatum finalis impie nec vnqz erat peccatum finalis impie. secus est de inesse illius de peccato finalis impie fortes potest penitere sua de inesse est hoc fortes penitet siue hoc coplerum de peccato finalis impie sit pars predicari vel subiecti in idem redit est subiectum locutionis vel pars eius qd sufficit: ex his potes argumentum in forma solvere. Ad aliud nego qd peccatum mortale rationabiliter fit ad illa consequentiam fortes penitet ergo peccatit coedo qd sequitur capiendo peccatum si cut accipimus qd an ronaliter fit sed non o3 qd consequens nisi pnia sit ronaliter volita qd est falsum esto qd bonitas pnie fit volita. Quarto as probado qd peccatum non pot deleri qd pnam quod p3 triplr. ¶ Li primo non possum penitere de peccato qd primum peniteo de aliquo peccato pura a vel b delectur cora deo qd non est dabile instant in quo habeo veram pnam re spectu peccati: bene sequit equo habeo penitentiam de peccato meo: ergo peccatum meum e alioquin das michi modum sustinendi qd possum penitere de chimera quod dicitur nemo. ¶ Tum scdo peccatum meum non fuisse e impossibile. sexto ethico. laudat aristot. dictum a garthonis hoc solo ptiatur deus iugenta facere que facta sunt: nemo tenetur ad ipossibile vel ad illud. ¶ Cum eius oppositum e necessarium & sic est de quolibet pterito vero et futuro contingente non dependere sine distributione igitur. ¶ Tum tertio pnia h3 peccatum pro obiecto ergo non est actus bonus: ergo p eum no deletur peccatum. ¶ Respondetur ad primum concededo qd qd primum habeo pnam de peccato ipm ista non est peccatum: penitentia ampliaripotat actu voluntatis hoc est coedenda vel esse habere centum scuta esto qd nulla essent: liberalitas inclinat me ad dandum denarium siue sit in bursa siue non nec sequitur qd possum penitere de chimera: actus qd erat peccatum pot esse in voluntate et no e peccatum. Ad aliud dubium est quod doleo de peccato tenendo qd ad preteritum nulla est potentia vindicare peccatum commissum no est certa ipossibile h3 de detestatione peccati est difficultas. ¶ Inolle peccasse a peccatum meum fuit est necessarium per accidens qd ppd de preterito va non dependens ex vna de futuro contingenti sine distributione ergo sua p dicitioza est ipossibilis saltem per accitns quod obligo ad velle peccatum meum non fuisse vel ad nolle a fuisse: & h3 illa sit necessaria p accitns a peccatum fuit a sua contradictoria hoc modo ipossibilis possit qd voluntate mea deprauata dependebat veritatio illius de pterito teneo habere notationem de illa productione actus & illud no est ipossibile: imo valde possibile voluntati illud velle vel nolle possum conditionaler etiam illud nolle. ¶ In super voluntas est ipossibilium non aut electio tertio ethi. delirus est ille qui cret aliquid ipossibile vlt pteritione a actus & ia labozaz ipedire ne a vnqz fuisset cu non e sicut in facultate virtus ipedire quin a fuerit. illud bti hiero. ad damascu papae. anathema est credere deum nos ad ipossibile obligare intelligitur de illo qd nullatenus est in facultate nostra et

sic nunqz nos obligat. Ad tertium videtur negado qd habet peccatum pro obiecto qd primum est pnia actus definit esse peccatum qd duraret p tps sicut aliquid extitiantur distinctio qd peccatum sit obiectum pnie vel ipm nolendo & sic concedo & talis actus est bonus et meritozus: fructus interdu h3 peccatum pro obiecto paritali nullo peccatum. ppter dei deus & peccatum sunt obiectum illius notitionis & ista nolito est fructio respectu delicti vsus respectu pccati & vana oppostia opinionione peccatum meritoze est obiectum totale notitionis: vel ipm voledo & sic nego imo e peccatum non tum negandus est quin cu habitu sunt peccatum mortale: sed de actu intelligeda sunt bec qd dixerimus. ¶ Fortis petis sub qua virtute coitit pnia. ¶ R spondeo pnia virtus non est ipse spualissima imo sub alterna satis excelsa in arborae aliquid est castitas aliquid iusticia ex ipm vult nolui melioria de se ipsa: nolito qua qd non vult iuriari est castitas sicut vro tito qua qd vult seruire sua castitate. ex ipm scdm qui ho tenetur penitere volo penitere. ppter preceptum superioris de peccato meo ego me habeo ac si alius essem ad infliccionem pene. si capias hunc actum nolo me delectuisse luxuria ppter dei talis actus participat virtutis theologice ratione quod ad obiectum finale et castitatis quo ad aliud obiectum sicut idem actus est vsus & fructio sic dicit potest idem actus est castitas et virtus theologica sed apud loquentes non vocat virtus theologica sed sollelites fides spes et charitas: sed de hoc amplius in terro potes dare eundem actum qd sit iusticia & castitas an e qd principaliter ille actus spectat ad vnam virtutem sicut ad altz no infisito aliqua penitentia no est iusticia qui homo detestatur peccatum pro tempore quo non tenetur: et sic idem actus numero est iusticia & amicitia vt oadi um peccati. ppter dei ille est actus charitatis in deum latens et actus iusticie. Si dicas pnia virtus est habitus bonus et virtus: ergo xpo attribuenda est: consequentia est nulla: p3 de fide & spe in materia tertii a fortioze de hac virtute nec poe nec beate virginis penitentia virtus vel eius actus in fuit h3 sunt boni actus tui dicunt statum imperfectum interdum scilz hominibz corruisse h3 doluit de peccatis alienis h3 no sequitur propterea qd pnia habuerit de qua loquitur david petens a pleniens parce seruo tuo intellexit de pccis contractis a mala societate et de suo p prouo non certo an angeli possum tales actus eliceret: si peccasse detestaret. ppter dei & an essent pnie actus cu noia ligat ad placitum potest redire qd ho de liquit: dicentes virtute theologice habere deum pro obiecto et morale pro fine non satis dicunt: id e3 est crebro finis et obiectum vt supra retigim? et videtur beata virgo no habuit pnam virtute nec eius actus acqisitiu: nec opus est in baptismo qd habitus penitentis fuisse infans cum cognouit deus qd ipsa esset omnis pccati expers nec egeret illa penitentia nec hoc est tollere a beata virgine aliquid ei datum ea dignam fed econuerso ipsa non confidens aut tales misericors si peccasse detestaret fati inta in dilectione dei actuali & in rebus arduis circa filium & ozo qd ho

delectetur p̄ctm̄ propter deum hoc non vetat quin spectat ad eadē virtutem ad quam alias sine tali relatione spectaret fortis delectatur suum furtum p̄pter deum illa delectatio spectat ad iusticiam semper velle actum bonum & nolle malū circa eandem materiā propinquam ad eadē virtutem spectant vno temperate viuere & nolo im̄perate viuere ad temperantiam spectant sic de fortitudine et virtutibus reducibilibus ad cardinales dicitur non valet vt dixi quod antiqui doctores dicunt virtus theologalis h̄z p̄ obiecto deū & moralis pro fine dilectio fortis propter deum est actus charitatis & forte habet pro partiali obiecto etiam finis actualiter vt litus est partiali obiectum non valet q̄ alii dicit vt virtutes theologales imperant actus aliarum virtutum vt charitas imperat latram sed penitentia virtus que delectatur peccatū quia deī offensiuū habz dicitamen prudentiale supernaturale sed an sufficiat ad virtutem theologalem in tertio tangitur. quo fit peccator habet aliam virtutē quam nō habet ille qui nunq̄ lapsus est: magdalena habuit penitentiam et p̄nitiam non habuit christus. Idem videtur de beata virgine alique virtutes presupponunt lapsus tales non sunt christo et sancte virgini digne spes & fides non sunt negande a beata virgine nam erat vtrique in ea non dixerunt imperfectionē non infuerunt christo qui cū hoc q̄ curabat in stadio quo ad corpus habebat vnaūm sc̄bz animam. nec sequitur lap̄? habet virtutem quam non h̄z nō lapsus: ergo est in statu meliori: dices habet magnificentiam vel liberalitatem quam non habet frater minor qui inuenit intrauit religionem. Dices verecundia non est virtus. quarto ethi. quia est de turpi: eadem est causa in penitentia sc̄gtr. Insuper quelibet virtus mediatur inter duo extrema. sc̄bo ethico. penitentia non habet extrema cum quelibet delectatio propter deum sufficit: gtr: verecundia est passio inuis non nunq̄ sine vltio veret: p̄p̄ta non est virt? nō bilis passio in iuuentibus et frenum vitiorum: propterea secundum tonitru erubescit: salua res: sed ve recundari de vltio detestando est virtus. Ad sc̄dm dicitur potest esse nimia intentio gradualis tendēs ad subitam corruptionē subiecti vel inuoluens malam circumstantiā vel q̄ dormiendū est. solutio hui? pendet a questione quā quero in propriis terminis in tertio. **C**ontra tertiā conclusionē af sic: q̄ ex ea sequitur q̄ nunq̄ per p̄nitiam delectatur p̄ctm̄: et sic non esset sacramentū noue legis. Sequitur vlti? q̄ non esset sc̄ba tabula post naufragiū nūq̄ libera ret naufragium a periculo submersiōis. In hōdo ad argumenta cōcedo q̄ nunq̄ p̄ sacramentū p̄nitie delectatur mortalē p̄ctm̄ cōmissum siue añ baptisma siue post baptisma: de originali nō loquor in baptismo adulti requiritur dolor de pctō baptismus tollit penā debitam vt supra dictum sit penitentia sacramētum non tollit peccatum sed partem pene relaxat vel totam si pena sit parua nō d̄z reuenerē p̄nitiam iunctā q̄ nō est certū an tota pena deleatur et tāquam ineretur pro opus satisfactorum siue non sa-

tisfactorum temerarius ergo foret non acceptare penam. Item confert gratiam hoc est augmenat gratiam priorē quando sc̄bo arguitur penitentia non est hoc modo secunda tabula post naufragium. Respondetur per propositiones. Prima est penitentia virtus est secunda tabula post naufragium quia nichil aliud est q̄ contritio. Secunda propositio penitentia sacramētum ē secunda tabula post naufragium quo ad diminutionem pene & augmentum gratie et non aliter. Pro illo modo loquendi de tabula notabis q̄ status innocētie comparatur vni nauis adam peccante frangebatur nauis tunc sumus in hoc mundo tanq̄ in mari magno fluctuantes prima tabula est baptismus ad portus salutis ducens & quia per peccatum mortale frangitur illa tabula nulla relinquitur spes euadēdi nisi per secundam tabulam que est penitentia. Illud expresse tenet magister in. xvij. dist. in applicans illud q̄ lazarus erat primo resuscitatus & postea traditus apostolis soluēdis. ioh. xi. Forte dicit si penitentia sacramētum tollit partem pene debite: ergo si vnus confiteatur se simul plurib? p̄ditur tota pena debita peccatis suis debetur pōnēdo q̄ confiteatur peccata sua quatuor presbiteris simul & semel sicut plures simul baptizant & multi simul consecrant. Respondetur an sacramētum penitentiē repetitum penam diminuat et gratiam largiatur futurus ē sermo saltem successiue sed cum nunc proponitur respectu eiusdem potest quis dicere confessio debet esse secreta & habere forum occultus & si hic mod? non valet. Potest dici q̄ quilibet eorum absoluit & non maior gratia infunditur tunc fit simul baptizant et vnus caracter impunitur & vnica gratia baptismalis infunditur: sic h̄c de infusione gratie nō sequitur q̄ prodest cumulare mille sacerdotes habentes facultatem a suo curato ad absoluēdi talis poneret suum casum publicum qui debet esse secretus. Interdus multi simul confitentur se vni vt stariburgi quando nauis est in periculo submersio nis inter lites affrice tunc videtur vna penitentia sacramentum sufficere omnibus: penitentia interioz in illo casu sufficit: licet interdus aliqua talia peccata data sunt obliuioni veniendo ad litus maris vt perhibent. Dubitatur sunt duo sortes & plato p̄t oz voluit occidere & non occidit secundus voluit & occidit an tenetur se equaliter confiteri et apparet q̄ sic cum equaliter peccarunt. Respondetur licet in. xliij. dist. in. secundi tantum est licet actus exterior nichil bonitatis vel malicie superaddit interiori non penitus reprobandum aliam positionem: dico q̄ homo tenetur confiteri actum exteriorē mortale secundū omnē positionē actus exterior est peccatū & aliquis mortalis modo omne mortale occurrit ē confitendū: sic fortis confitetur se de hoc q̄ homicidii occidit nec est opus formaliter confiteri se de homicidio formalit̄ hoc presupponitur cū antecedit ad actū exteriorē in eo qui occidit confitendo actū exteriorē virtualiter interiorē confitetur. sed circūstantie confitendē sunt vt iterat longa mora actus

interior? vel huiusmodi statim pl? peccare q̄ alii et esse detentū cōfiteri pauitiora peccata. patet. nō vocamus hic in vulgari modo loquendi partē peccati peccatum mortale et tamen de facto ita est & sic hec consequentia est nulla brutus et tū? volebant equaliter occidere cesarem & equaliter peccarūt de vno peccato se citius non debet confiteri: ergo brutus etiam actus exterior est plerunq̄ circumstantia vel obiectum actum interiorē augens in bonitate vel malicia qui solum interiorē habet actū sine exteriorē de illo solo se confitetur et alius faciens exterioris operationē malam exteriorē tantum nominat et non sufficit dicere volebam istum occidere. **D**ubitatur sc̄bo an penitentia sit iterabilis. dubitatur tertio an quis potest satisficere deo de peccato. Ad p̄imum istozum dicitur q̄ sic. patet. dauid peccauit cognoscendo berabeam. ij. regū. xj. idem patet de homicidio vrie et tamē dicitē p̄pheta nathan dimissum est ei suum peccatum postea tamen peccauit in numeratione populū. idē patz de inumeris aliis constat q̄ est heresis siue apparatus: dicitur luce. xj. Et forte misericordes sicut pater vester misericors est sed nobis iponitur modus mie ad proximum vt et peccatum remittat? nō solū septies sed septuagesies septies Mathei. xvij. vbi ponit numerus determinatus pro ideterminato: et etiam illud ezechielis. xvij. In quatuorq̄ hora zc. Si dicas facilitas venie est cū delinquendi hoc est verus semper pro quolibet peccato exigitur pena. consequentia est nulla non legitur q̄ xps eundē infirmū bis curauit corporaliter: ergo nec spiritualiter sicut dicitur de penitentia. d. iij. Item q̄ frequenter dno liberauit multos a simili infirmitate plures cecos illuminauit leprosos plures mūdauit: ḡ figuratur q̄ xps ab eodē morbo frequenter curauit. Item locus ab auctoritate negatiue nō valet vt est hic cū hoc verbum legitur negatur licet forte ita sit non curauit eundem plures cecō infirmum curauit cum ad latitudinem bone cōplexionis reduxit argumenta metaphorica parū robotis habent sollemnis penitentia nō debet iterari que datur pro peccatis totam rem publicā p̄mouēb? que sit illa. patet. l. d. cap. in capite quadragesime. illa iā abiit ab vno aliquo congrunt pro vno tēpore que non quadrant pro alio interdū est aliqua publica penitentia que non fuit cū sollemnitate predicta vt circuire mundū nudis pedibus vel cum armis et illud etiam parū cōducit et est rarum in diebus nostris nō reprobam? istos qui solum victum capiunt q̄ auferre viuūt mūdum circūietes tunc iudicium est q̄ non mouētur pro turpi questu sicut vidimus in diebus istis nec laudanda est penitentia publica quā aliqui sacerdotes imponunt parentibus quoz filii interdum occidunt ex culpa ocula parentū. Forte est leuis culpa interdū siue eoz culpa in lecto mouentur & mortui fuissent in cubiculo presbiteri faciunt parentes in camilitie circuire ecclesis quod non est approbandum. Ad tertiū licet proprie est discrimen inter restitutionē et satisfactorē. restitutio est sātū de reb?

exteriorib? iuste ablatiis reducendo in equalitates ad equalitatem satisfactorio est pro iniuriis iniuste illatis tamen terminat confunduntur in vsu interdus ista equalitas potest dupliciter attendi vel considerando valorem absolutum ret ad rem et hic est equalitas proprie dicta vel equalitas illa potest attendi fm̄ acceptationē diuinā hoc est fm̄ legē ordinatā reddendo quod est nobis possibile & requisitū a deo. p̄mōmō non possum? satisficere nec dare equalens cum crimē crescit a magnitudine obiecti offensi. v. ethi. parentibus dīs et magistris nemo potest regratari ad condignum. viij. ethi. corū homo accepta a deo esse corporale & spirituale & ab eo dimittitur nobis culpa in nullo istozū bñficiū potest homo reddere deo equalens. nec valet absolute currere ad passionem xpi si xps nō pass? fuisse non fuissent dimissa peccata: tamen nō nego quid de lege passio xpi deo patri obicit est partialis cā et meriti & venie nobis de culpis collate et licet oia que habemus deo det sunt. j. palipomenon. xxix. Tūa sunt omnia dñe et que de manu tua accepim? reddimus tibi. & apostolus quid habes quod non accepisti tamen actus nostris obicit ad impletionem preceptorum cōsistorum et remissiones offensarū ex sua benignitate et lege iam posita.

Distinctionis decime quinte questio p̄ma.

In ista lxx. dist. magister determinat an vnium peccatum mortale sine alio delectari potest nunc de satisfactorio de qua magister i littera loquitur petam aliqua. p̄mo vtrū quis potest satisficere existendo in peccato mortali. Secundo an opus satisfactorium sit ita meritozum sicut non satisfactoriū. p̄o p̄ime questionis bñficiatione declarabitur ratio termini satisfactoris postea ad titulum questionis respondebitur sic dicitur. Satisfactorio est volitio efficac reddendi equalens pro debito. volitio ponitur loco generis: relique particule ponuntur loco differētie. dicitur efficac q̄ si non fuerit impatiua operationis exterioris non est sufficiens sed inefficax dūmō non sit im pedimentum dicitur reddendi equalens q̄ si minus non est satisfactorio si magis erogat. iam dat equalens licet non p̄cedit et non capitur equalens secundum strictum rigorē q̄ si sic deo nemo p̄ offensa potest reddere equalens vt nuperrime diximus sed ex sua mia noluit nos ad nimis difficile obligare sed solum ad precepta de calogi nature et ad precepta ecclesie et superiorū vbi iusta ratio requirit alia opera superogationis acceptat pro offensa contra eum commissa pro peccato debemus satisficere illa diffinitio conuenit satisfactorio pro peccatis commissis et pro aliis contractibus. **E**x hac diffinitione correlaria infero. p̄mū est satisfactorio non capitur actiue necq̄ passiuē sed abstractiue actiue est homo satisfaciens passiuē peccatū vel res pro q̄ est satisfactorio. Secundū qui abstulit oēs diuitias creis regis lidorum nichil habens dūmō

horādū.

habet volitionem sufficientem satisfaciendi satisfacta. patet per distinctionem. Tertio sequitur qd adimplens frequenter penitentiam inunctam non satisfactam in toto pena debita: hoc patet. stat qd non datur equalitatis fm legem ordinatam propter errorem claus. Quartus. Ieiunium oratio elemosina & opera exteriora vel peregrinari percutere peccat. p peccato vsq ad effusionem sanguinis sicut fecit sanctus hieronimus non sunt satisfactioes nisi equalitatis. qd sunt actus impari ab illa volitione intrinseca. Preterea notabis qd titulus questionis postq in ea ponitur gerundium potest exponi per dum si vel qd et multum interest inter illas acceptationes nolo tamen dicere qd titulus questionis sit hypotheticus. Theologicus loquendo titulus questionis potest habere duos sensus vno an quis manens in mortali potest reconciliari deo alio mortali vel alius & ille sensus non est dubius in aliquo sensu s3 pcedam in sensu composito. Imitum est a deo dimittit sperare veniam vie homo remittit tibi vna offensam contra eum factam te manente et perseverante in alio: similis xps curavit mutum et surdum et ceteri septem demonia de magdalena nullum relinquens. idem patet de legione demonum in demoniaco illud non provent ob connectionem peccatorum inter se qd potest quis incurere vnu vel duo non incurredo alia sed est propter eum non purgantem vnu peccato remanente in aliis: de ventali no est idem homo potest dolere de ventali vno manendo in aliis: ventale nec gratiam dimittit nec et contrariatur fm leges. Alius sensus est vt pronamus in terminis fortes commisit decem mortalia sufficit detestatur illa decem et est de eis contritus presbiter tibi? In iungit et ieiunium decem dierum pro diluenda pena debita fortes bene ieiunat primo die. scdo mortali peccat et in mortali manet vsq ad finem decimi diei iclusive et ieiunat. iam questio est an satisfecerit pro penitentia inuncta qd non punietur in inferno vel purgatorio pro illo ieiunio plusq si ieiunasset in gratia non loquimur de merito constat qd ieiunando i gratia meritis fuisset et penam absoluisset loquimur p se de satisfactione pro pena inuncta. Lapto ergo titulo questionis in hoc sensu due sunt opinioes famosae ad titulum questionis quaru vtraq deffensio res habet: pro tenet qd satisfactio facta in peccato mortali nichil valet. Contra hoc arguitur hoc esset nimis duru et occasio maioris oblationis. Preterea arguitur contra illam opinionem vel peccatu est huic contrito dimissum & pena eterna mutata in temporalem vel non: primu qd dare vt patet ex dictis: ergo si imponatur ieiunium octo dieru si illam adimpleat satisfacti ei pro pena imposta qd nisi sic si decedat in peccato tertie diei non patietur infinitam penam in inferno exteius pro illo peccato cu est commutata iam in temporalem et oportet dicere qd potest satisfacere pro peccato in peccato existendo. Respondet hec opinio huic argumento non esset occasio maioris oblationis sed in eliois vite. Ad aliud argumentum diceret qd qm homo detestatur suu

Argumentum
Sed si
non datur
de merito

Respondet
pro
pro

peccatum est et delectu quo ad penas cond. nallter si adimpleat penitentiam et impositam satisfaciendo et si non sit in gratia non satisfacti qd actualiter remanet inimic. Sed contra illud replicat peccatum deletur qd cito dolet catho. p illud exchebet xvij. ergo pena eterna que debebat actu comutata in temporalem: ergo si peccat medio tempore penitentia et statim post peccatum decederet pro peccato confesso non pateretur infinitam penam exteius: sententiam qua dedit deus in dimissione nunq reuocabit. Item per hunc modu si vnu detestatur suum peccatum et peccat anteq adimpleat aliquid de penitentia equaliter punietur cum alio qd non detestatur suum peccatum ceteris paribus. Hoc non apparet rationale: dicitur arguendi nunq aliquid pnt adimpleat qd si titio imponatur temp octo dierum ad ieiunandu et si in fine quartu diei frangat ieiuniu vel peccet vel postea ieiunet alios quatuor dies in peccato ipso manente/ in subduplo mit nus punietur qd si nichil penitente adimpleuit et causa est qd adimpleuit medietate penitentie in illo casu i gratia. replica est soluta qm homo detestatur suum peccatum pena eterna no commutatur i temporalem vt dictum est sed dat peccator duplex foru liberandu se a peccato in gratia vel alibi in inferno. Ad aliud quod est ponderandu fm eorum modus mirabile est concedere peccati aliqui eorum concedit qd si duo cu equalibus peccatis fortes et plato fortes contritum et acceptat penitentiam qua adimplet totaliter & plato non contritum s3 vno pcto equali peccat cum forte isti duo equaliter punietur in inferno actualiter foru contritio erit inutilis: nichil est hoc dictu est bona de se si non prodest haberi sic no solueret tenendo positione qlibet contritio qd tunc et remissa sufficit tollere culpam et non est possibile habere contritionem qui habeat partes aliquas ps contritionis tollit partem pene debite: in omni contritione est opus supererogationis sicut in dilectione dei necesse laboro segregare partem consilia a peccatis. Insuper si fortes ieiunans octo diebus i peccato mortali non satisfecerit tenetur iterum ieiunare & aliam pena subire & sic dubitant compleuerit penitentiam inunctam in mortali et non habebit fine sic sacerdos potest ei imponere qd compleat in gratia. dicitur sicut dicit alexander qd probabiliter existit mar te impleuit penitentia inunctam in gratia licet sit in mortali absolutum in foro ecclesie et coeclie qd non peccat nouo peccato sicut existens i mortali capiens eucharistia qd probabiliter credit se in gratia non peccat nisi si sic dicit ad ieiunare ac si nichil fecisset. aliqui dicunt aliqua sunt opera extra charitatem facta que relinquunt effectus penales post se vt elemosina attenuata peccata ieiunium cor potis debilitatio talia opera extra charitatem facta non oportet totaliter reiterare. alia sunt qd non relinquunt aliqua penalia vt oratio talia oportet iterare illud nichil est elemosina in fine forte est voluptuosa bonu meminisse inuabit cum enea et aliqui post ieiunium sunt robustiores aliqui habent genus indu-

apostolus

rata in fine orationis et incertum erit quando penitentia est iteranda quando vero non redit semper questio an facta in mortali sufficiunt. Item homo satisfacti homini laborando in mortali. p3 de agricultura et viticola et honorans parentes in mortali no est transgressor illius precepti igitur. Fateor hanc positionem esse coiter sustentatam a scriptoribz illius temporis. p3 ex altis. alexandro/ bonauetura/ thoma et ricardo/ sed isti recitant in diebus suis duplct modum dicendi. ergo oppositum erat probabile in eorum diebus: beatus thomas dicit qd magister oppositum intendit reprobare sed hoc non videt: magister prosequitur ad longum an quis pot satisfacere de vno peccato manendo in alio de nostro membro non loquitur. Alia est positio qd penitentia facta in peccato mortali sufficit et homo totam illam implens in hoc mundo non tenetur ad aliud nec punietur ratione illius eternaliter in inferno cu pntium homo detestatur suum peccatu pena eterna est cathogetice in tempore commutata & si nichil illius pene in hoc mundo soluat punietur in inferno temporaliter et hoc facit et coitrio. ista est mltior et rationalior qua expresse tenet sanctus thomas in solutione ad quintum questionis prime distinctionis. xxiij. sui quartu: et hoc sequitur doctor subtilis: et ego sic opinor. positio non est propterea solidior qd a pluribus fane negatis fouetur sed qd in lumine naturali est rationalior cui fides appropiat tenendo hunc modu auctoritates facilius soluntur et rationes qd tenedo oppositum. Si dicas quomodo beatus thomas in locis duobus ita vicinis vt in. xv. distinctione et in. xxiij. sibi contradicit nego suppositum coitradictio requirit eandem dispositionem et idem tempus. frequenter homo ponit duas positiones probabiles quas no teneret copulative in eadem responsione sehole nisi adderet teneo hoc problematicum ceterum experimento loquor. interdum homo scribendo capit vnam materiam probabilem distractus pro tempore in aliis curis rebus cholaisticis impunctibus vel legendo in aliis mutat opinionem in memoro pscriptoribz nec adhuc debemus dicere vtrum sibi repugnare s3 qd tenuit positiones duas probabiles sed qd verisimiliter dicit hanc esse amabilem excusatione scriptorum bonum esset viro specificare suam positionem probabilem qn est in mentem occurrit ne zoll? laeret: auctoritates alioz. Soluuntur per satisfactioem meritoriam sicut prime coitribuoz. xiiij. Si linguis hominu loquar et angeloz. et nichil michi pdest immediate ad vitam eternam et ita de similibus. si dicit penitentia facta in mortali liberat: ergo si qs moriatur in fine illius tempozis cum detestatione lapsus citius euolabit et sic actus factus in mortali accelerat ad gloriam pone per quatuor vel quinq dies: ergo vita eterna dabitur ratione actus facti in mortali. Item sequitur qd indulgentie valerent existenti i mortali: consequens non est dicendū cosequentia patet. indulgentie solum liberant a pena concedo qd opera facta in mortali accelerant ad

gloriam et sic de p accidens ratione eoz. dabit gloria qd tollunt prohibens: aprens fenestram no illuminat domu sed sol licet de resurgente: actus meritoriu p se respondit infinita gloria exteius et de terminata portio intensius de indulgentiis quas qs capit in mortali no est simile cum in nostro casu iste erit contrit? primo. secundo indulgentiis ponitur coiter omnibus contritis. Preterea ponatur qd sacerdos imponat platonu ieiunium quatuor dierum ficando vel tertio die labatur plato in peccatum sed ppleat ieiunium tunc sic minim? act? factus i gra pze stat centu mille actibus in mortali factis ieiunium primi diei non liberat a quarta parte pene: ergo alia ieiunia parū vel nichil liberant ino in comparatione. iijus. Itē citius per actum indifferente erit liberatio a pena. Ad pntm concedo quo ad vitam eternam non tamen oportet ad liberatione pene debite. Ad aliud vna positio probabilis negat suppositu etia non erit indifferens ad liberationem pene quando applicatur ad penitentiam. Ex his patet qd conclusiones sunt concedende pro solutione questionis. Prima est fortes existendo in peccato mortali pot satisfacere digno peccatis suis si exponatur per dum equaliter temporali et vterius vni copulatiue fortes est in aliquo tempore in peccato mortali et in illo tempore potest satisfacere pro peccatis suis prior pars est possibilis/ secunda modalis diuisa possibilis de nullo extremo restrictio: ergo est necessaria: ergo tota copulatiua est possibilis de lege nuq necessarium contingenti aduerfatur. Et quopater qd sopbiste male negant hoc sopbista tanqz imposibile neutrum oculum habendo tu potes videre si exponatur p dum vel si tunc consequens est necessarium et idem sufficit ad bonitatem consequente et veritatem propositionis in conditionali. Et quo patet secundo qd illa est concedenda si exponatur p si. Secunda propositio si titulus questionis exponatur per quia est propositio falsa licet sit consequentia bona. Tertia propositio possibile est de communi lege qd quis est in peccato mortali et tamen satisfacti de penitentia et inuncta. hoc patet ex secunda opinione qua rationaliorem puto: Et adhuc contra modu potem facio ratiunculam imponat foru ieiunium vni? diei ieiunet peccando in meritorio/ fortes satisfacti: & sic p positione vel no: contra p medietate non erat in peccato no apparet michi aliud dicendum nisi qd penitentia sufficit pro vna medietate puta talis in subduplo mit? puniet qd si non commpleuit qd si hora vnde dia postmeridiana peccet minus in propositione subvigesima tripla & propositio nabiliter si alicui imponatur dicere psalterium & dicens in vltimo verbo est in mortali et ante semper erat in gratia oportet considerare propositioem oim verborum collectivae ad vnum vel duo. vter? pono qd sacerdos imponat foru dicere symbolum & qd diligat beatam virginem ante infra terminatiuū symboli et omittat fortes iam quero an fortes impleuit totam penitentiam si fit et erat in mortali finem si non in quolibet instanti ante finem erat in

istis

quademplo

gratia ergo satisfecit illud est in distinctione sequenti
 solum vnius potest satisficere pmo pro a pecca-
 to ieiunando diem lune et pro b ieiunando die mar-
 tis z sic pro quolibet peccato successitue z sic q octo
 dies vbi plato ieiunat pro omnibus die lune et pro
 omnibus die martis et sic de quolibet die ebdoma-
 de et parum differt si dicantur medio tempore
 vnius puniatur pro pluribus q alius / sed equaliter
 in acerbitate quo fit dicitur forte q puniatur pro mil-
 le peccatis odio dei superbia et similibus eternaliter
 z no magis q plato p furto simplici patet si sor-
 tes ieiunauit per mille dies depta vitima medietate
 et tunc labatur in mortale in quo decedat plato
 satisfecit vno die pro odio alio die pro superbia et
 sic vsq ad medietatem vltimi diei cum fortes dece-
 dat in mortali fortes pro mille copulatis eternaliter
 puniatur secundum priorum positionem plato so-
 lum pro vno. Contra tertiam pro positione arguit
 sic si opera facta in peccato sufficerent ad deletionem
 penae sequeretur q aliquis potest decedere lege sta-
 ta cu multis peccatis mortalibus qui nulla pena pa-
 tietur in inferno salitas consequentia probationis
 non eget et patet consequentia a opus factu i pec-
 cato mortali sufficit pro pena ne insit in inferno b
 opus simile tantu de valet et c: ergo tandem dabitur
 fortes qui dicitur cum decem peccatis mortalibus
 et nullam penam patietur in inferno. respondetur ne-
 gando consequentiam nec est in ea color cuius cau-
 sa est postq p contritionem mortale peccatum est
 dimissum et pena eterna illi peccato debita comu-
 tata est in temporalem tandem erit finis illi? pene de
 bite hic vel alibi in purgatorio vel in inferno si quis
 dicitur cum mortali vno et ante p horam detestatur
 fuisset centum mille peccata mortalia et penitentia
 nondum sit impleta talis patietur infinita pena ex-
 tensiue pro illo vno mortali et finitam pro illis cen-
 tum mille peccatis postq eoz pena eterna catho-
 est mutata in temporalem et a fortiori i purgatorio
 potest deleri vel in hac via / sed q argumentu ter-
 git aliquid quod hanc positionem non infirmat scz
 quid possunt opera mortua. Aduerte multu interst
 inter opera mortua et mortificata. opera in natura-
 libus vocantur viua q habent in se principium vi-
 uendi et cum hoc possunt exire in suas operationes
 debitas vt quando oculus exiit in actum videndi ali-
 quid vocatur mortuu quando vixit z mortuum est
 vel aptus natus erat viuere licet non vixit sic sole-
 mus dicere fetum in vtero mortuu cu materia erat
 in propinqua dispositione ad habendu vitam mortifi-
 catum membrum vocatur hoc quod in se habet
 vitam sed non potest exire in suas operationes de-
 bitas sic dicimus de membro palitico vel infrigidato
 quando tale curatur vel miraculose vel natura-
 liter vt in suas operationes prodeat dicimus esse
 opus viuificatum pforma est distinctio magistra-
 lis respondens aliquod opus est viuū quod elicit a
 charitate aliquod mortificatum vt actus bonus
 a gratia elicitus in frigiditatis a mortali superue-
 niente opus mortuu est actus bonus elicitus in mor-

tali peccato. actus viuificatus est operatio mortifi-
 cata refuscitata contritio et gratia superueniens tol-
 lit impedimentum et curat passim et reddit re-
 quos actus quonda meritosos nunc meritosos quo
 fit peccatu non est opus mortuum cu non sit ap-
 tatum viuere de lege bene aliquod peccatu est ap-
 tum natum viuere in potentia remotu pot esse non
 peccatum. et dicitur q talia profunt. Tum primo
 ad satisfaciendu de penitentia iniuncta pro pecca-
 tis dimissis. Tum secundo ad impletionem precepti
 ne delinquatur nouo peccato egoteneoz ieiuna-
 re hodie sum in peccato non pecco frangendo ieiu-
 nium sed non mereoz. Tum tertio multi boni habi-
 tus generantur tunc qui inclinant in bonos actus
 et meritosos adueniete gratia qui multu profunt
 Tum quarto deus citius eleuat mentem meam a pec-
 catis. Tum quinto q fortassis illo tempore quo actu
 bonum de genere elicio effem alias actum malum
 producturus abissus abissum inuocat psalmus. xxi.
 et sic diminitur pena q fortassis insuisset in alias
 quia si pena fuisset diminuta sequitur per calcula-
 tionem q aliquis potest decedere in multis mortali-
 bus et nullam penam perferre non valet currere
 ad diminutionem geometricam et non ad arismet-
 ticam dicendo q si primus actus tollit aliquid de
 pena secundus actus tollit medietatem illius z sic
 pro portione abilitate. nec insup valet dicere q aliqui
 dicunt q essentialis pena non diminitur sed letius
 suffertur illa pena a patiente qua q apparetur dari
 potest analogia si fortes potet vnum pondus a ro-
 thomago ad parisiu. Et x b ius patet nullus erit actus
 bonus non irremuneratus iuxta illud Job. iij. Nunc
 considerat vias meas nulla bonavel mala sunt sine
 retributione dicit glosa. Sexto habetur leticia me-
 ritie experimur post actus bonos et studiu letamur
 deuotus regulariter est iocundus dulcedine metis
 acquirit peccator tristis est et si leticia habeat est
 inepta et extrema illius gaudiu luctus occupat iux-
 illud psalmi de bonis in via testimonioz tuoz. dele-
 ctatus sum. et tullius nichil est iocundi q honeste
 vite retracte memoria. opera bona etiam meretur
 bona temporalia. dicitur dicitur ad heliu de regie achab
 tertiu regu. xxj. Nonne vidisti achab huiusmodi coram
 me q humiliatus est mei causa non induca malum
 in diebus eius. de peccatis factis nulla datur remu-
 neratio sed pena que nocet deus finit eos sicut de
 ipocritis Math. v. amen dicovobis receperit mer-
 cedem suam. Potest fieri argumentum q peccatu
 est opus satisfactoriu qd inconueniens videtur. patet.
 volo ieiunare propter vanam gloriam et peni-
 tentiam simul ille actus est peccatum et per illud
 actum satisfactio. pbatur ille vnius actus habens il-
 la duo obiecta videtur equaliter de duobus actibus
 habentibus duo partialia obiecta sic scz volo ieiu-
 nare propter penitentiam. volo ieiunare. ppter va-

nam gloriam sed habendo illos duos actus satisfac-
 tio. ergo habedo precise illum vnu actum sed hec
 illatio non sequitur ex dictis nec ille vnus actus duo-
 bus aliis equialet. Sed hic dubitatur an quis ma-
 nens in peccato potest habere gratiam in sensu com-
 posito et de mortali loquor z arguitur q sic habent
 fortes vnum actum malum mortaliter que elicitur
 subito vel successiue de necessitate continuabit per
 tempus sit centesima pars vnius hore vult capere
 alienum cum hoc potest nolle illum actu esse z fuit
 se propter deum z sic est infundetur gratia. nulla est
 contrarietas q homo alienus vult capere nolens illu
 actum e: potest habere actum directum z reflectio
 nem super illum actum. C Respondet quicquid sit
 non sequitur q peccatu mortale et gratia simi? sint
 q iam ille actus de necessitate naturali continuatur
 (cum res permanens non habet vltimu iustas sui
 esse completum) non imputatur ad mortale cuius no
 sponte continuatur.

Distinctionis decline quinte questio secunda.

Secundo quero circa hanc distinctionem de-
 ctimam quintam an opus satisfactoriu sit
 ita meritorium sicut non satisfactorium.
 pro solutione nota q opus satisfactorium nichil
 aliud est q opus penale acceptum pro penitentia
 peccati ego peccavi a peccato. imponitur michi di-
 cere septem psalmos: alter titius amoz dei qui est
 de consilio vel qui de precepto dicit septem psalmos
 qz est beneficiatus vel in sacris etiam ex equali cha-
 ritate: qstio est an equaliter mereamur. Sedo sup
 ponio hanc propositionem: non est necessarium pec-
 cator suscipere penitentiam iniunctam a presbitero
 ad hoc q sua confessio valeat et illud verum est
 consentiente presbitero. probatur dimittitur ei suu
 peccatum p contritionem et sua potest esse ita inten-
 sa q conferatur omis pena: q cui hoc est probabile
 non tenetur suscipere penitentiam etiam precipiente
 psbitero. C pono duas conclusiones. Prima est opus
 satisfactoriu in gratia factu est meritorium vite eter-
 ne. probatur. omne opus a gratia emanans est merito-
 rium vite eterne opus satisfactoriu est hmoi. Igitur.
 consequentia tenet in dari. hmoi virtualiter acce-
 pit a parte predicat subiectum maioris: maior est
 principium theologiu. minor patet supposito q ca-
 platur propter deum ex hoc sequitur contritionem
 esse meritorium vite eterne. Secunda propositio
 opus satisfactorium est ita meritorium sicut non sa-
 tisfactoriu ceteris parib? hoc est si ex equali gratia
 et conatu. probatur. da oppositum fortes min? me-
 retur de premio essentiali q plato signetur premiu
 platonis et sit vt quatuor sortis vt duo tunc si pre-
 mium sortis est subduplu ad premium platonis et
 tota causa est satisfactio sortis pro suo peccato: er-
 go deus secundum legem iustitie premiat forte. p3
 consequentia. ponatur q fortes debet dicere septem
 psalmos quatuor gradus premii preslat duob? gra-
 dibus et dimissione parte penie dicens psalteriu.

Confirmatur idem qz tunc in consulte confessor pe-
 nitentiam imponeret confitent. hoc est contra con-
 suetudinem matris ecclesie et q sequatur p3. me-
 litus esset vni pari penie diurna in purgatorio et pe-
 stea habere perpetuo quatuor gradus glorie q di-
 cere psalterium hic z postea habere pisse duos gra-
 dus glorie quod absq dubio contingeret si minus
 quis meretur pro opere satisfactorio q non satisfac-
 torio. Et hac propositione et eius probatione cla-
 re habetur si fortes velit satisficere pro peccato. p-
 pter deum dicendo psalterium et plato vult dicere
 psalterium. ppter deum in equali conatu et gratia
 equaliter merentur. Secundo sequitur q homo de-
 bet libenter penitentiam iniunctam implere. patet.
 ppter magnu meritum: non tamen nego quin est
 ita bonum confessor ergare penitentiu interdum
 vnam paruum penitentiam q dare magnam. hoc
 patet: capiendo magna pmitit se implere peni-
 tentiam: fortassis incuria sua obliuiscitur: ergo pec-
 cat vbi fortassis si esset minor fuisset completa. Ter-
 tio sequitur q satis est peccator capere bona pe-
 nitentiam dum potest implere q capere paruum
 hoc patet. qz tantum meretur per opus satisfacto-
 rium sicut per non satisfactorium ex secunda pro-
 positione principali et cum hoc est causa gratie. se-
 cunda pars patet vbi penitentia est minor oportet
 residuum partu purgatorio vel in inferno vbi fol-
 uit ad vltimum quadrante. dicebam dnm verissi-
 mile est q implebit aliquo oportunitate est mit-
 tere penitentem ad purgatorium cum magna pena
 qz ad infernum vbi sempitern? horoz et null? ora-
 do inhabitat. Contra secundam conclusionem arguitur
 ex ea sequit q equaliter merentis in equaliter q-
 mtabuntur et hoc in eodē foro. consequens est icon-
 ueniens. deus non est acceptor personar. Actuum
 x. et probo consequentiaz forti dimittitur peccati:
 placet nichil dimittitur fortes et plato merentur
 equale premiu essentialia qz intensionem vt quatuor q3
 plus est dimittere penam temporalem et conferre gra-
 tiam vt quatuor q3 precise conferre gratia vt qua-
 tuor: si rex dimittit michi mille scuta platonis ve-
 ro nichil et vtrius nostrum daret centum nichil pl?
 gratie faceret et hoc non nisi in remittendo mille sic
 facit deus michi illo casu: igitur. pro solutione ar-
 gumentu notabilis qz hmoi tenet q prim? actus me-
 ritorius post peccatu mortale est longe melior q3 q
 cumq actus sequens quimo q3 omnes sequentes
 et sic dicitur contritionem et actum cui qua gloria
 respondet prestare magno actu sequenti ratio p m
 eum est qz per primum actum meretur vita eterna
 etiam in aliqua intensione z dimissionem penie: per
 secundum actum meretur solum intensione gduale
 vite eterne pro illo actu iam non meretur vita eter-
 nam qz eam ante meruit. Potest esse color pro eo
 qz auferitur peccatum et pena eterna et non per se-
 cundum actu qz iam oblata sunt. Et hac solutione
 concedendum est q nullus actus p m sequens po-
 test esse duple bonitatis ad p m imo in nulla specie
 proportionis in equalitat maioris nec minoris pat

mus actus infinite excedit secundum. Contra hanc conclusionem sic arguo qz ex ea sequitur qd primum peccatum quo gratia amittitur esset peius quocumq; alio peccato qstibus magno: peccatus est incommensurabilis si primum peccatum esset furtum simplex et secundum odium dei. et probo sicut ipse probat qd primum peccatum auferitur tota gratia et gloria respondens et datur infinita pena eternae in inferno pro odio dei. secundo peccato solum datur intensio pene fm est: igitur. Secundo arguitur ad idem resurgat fontes a peccato nunc primo per a actum bonum. post ad vnam horam habeat volitionem efficacem pacifici martiris sit illa volitio: per te fontes per primum actum meretur vitam eternam. quero a te pro quo capis vitam eternam oportet capere pro beatitudine formalis. Forte dicitis qd accipis pro perpetuitate / peto tunc a te que res est perpetuitas illa: non potes dare nisi beatitudinem formalem: sit premium respondens a actu meritorio quo ad intentionem vni gradus respondens b quatuor gradus vtriusq; premium est perpetui et perpetuitas premium nichil est aliud qd premium perpetui quemadmodum illa premia respondentia a et b actibus distinguntur sic qd neutrum est pars alterius ita ille perpetuitates et sic perpetuitas debita b actu est altera a perpetuitate a actus: ergo male dicitur propter illas rationes et postulimus vltima teneo qd primum actus meritorium post peccatum frequenter est minor / secundo / subduplici / subtriplici subsexquartus subsexquartus fm qd actus. puenit interdu etiam maior: sed ratione primi actus tollitur pena in inferno debita cōcōntanter et non ratione secundū hoc parū est secundus actus qd est ex parte eius ratione faceret qd quo ad perpetuitate glorie. secundus actus est multo melior: sepe primo actu. Sed contra illud arguitur sit fontes in gratia eliciat vnum actum meritorium vt quatuor ita qd premium et respondens sit quatuor gradus: sit c. pono platonem qd nunc primo resurgit qd vni actu cui debetur premium intensum vt vni voce illud premium d tam sic arguo. maius malū est carere d qd c: qd melius est habere d qd c. antecedens patet. si careat d ex casu sic decedendo vānabitur hoc non contingit carendo c: igitur. Respondetur negando qd sit maius malū carere d qd c simpliciter non est ita malū carere vno gradu sicut quatuor / sed licet per accidens ex casu melius est non tamen simpliciter. Sed re deum ad argumentū duplex est premium / quoddam est essentialis et nichil aliud est qd beatitudo formalis caritas non est proprie premium licet multū promoueat ad consequendū premium principale. Aliud est premium accidentale vt aureola vel gaudium de creatura vel liberatio a pena: liberatio a pena est premium concōntans si alicui debeat gratia liberatio a culpa et ab eternitate pene fontes nunc est in peccato dolet de suo peccato qd voluntate dolendi debet beatitudo formalis meriti dei que non fiat cū perpetuitate pene propterea ex consequenti qd meretur auferri ista pena eterna interdū vtoz dolore pro eius causa effectiua actus voluntatis preuia: contritio est delecti

Sandi dicit qd... de minoris parte...

Secundo

totale premium essentialis boni latronis premium totum istius tunc exuperat. Forte dicitis vt holkot et non apparet alia fuga qd titulus plus intensiue beatificabitur pro vno paruo tempore qd bonus latro quousq; veritas equalens excessum teporis mille quingentorum quem habuit bonus latro superitium. Contra hoc arguitur: paruuli decedentes cū solo originali equaliter puniuntur pena dampni et nullam penam sensus patiuntur. hoc declaratum est trigesima distinctione secundū. tunc caplovinum paruulum qui discessit sine sacramento veteris legis in diebus noe vel mathusalem sit fontes et capio platonem paruulum nunc discedentem ante baptismum esto qd non habeat nomen impositum postumus imponere isti equaliter punietur quo ad penam dampni que non recipit crementum et istius minus secundum tempus nec magis punietur intensiue ad equalitatem paruuli discedentis in diebus noe: eodem modo de gratia baptismali / capio duos paruulos quorum vnus discessit tempore clementis pape / et alter heri cum gratia baptismali: tales eque intense beatificabuntur. Respondetur per propositiones. Prima duo discedentes cum equalibus meritis equaliter premiantur de premio essentiali secundum extensionem: proba scaturit ex argumento assumpto. Secunda propositio: non tamen sequitur quod ille qd discessit a multis annis preteritis plus punietur vel pmietur qd hodie discedens: hoc patet: vterq; per infinitum tempus premium abitur vel punietur: modo vnum infinitum proprie non est maius alio quemadmodum aggregatum ex linea et puncto terminatum non est maius illa linea sic aggregatum ex tempore fuit a parte ante et tēpore infinito a parte post non est maius illo infinito a parte post. Tertia propositio: aliqua acceptione maioris prius discedens plus premietur qd posterius discedens prium tempus continet secundum et aliquid ultra. Quarta propositio: prima conclusio principalis debet intelligi de premio essentiali secundum intensiorem semper duo decedentes cum equalibus meritis equaliter premiantur intensiue et intellige quando premiantur fiat qd duobus equalibus meritis decedentes et vnus qd habet indulgentias vel aliquid aliud volat prius ad superos alter vadit ad ignem purgatoriu etiam sunt preces pro vno i purgatorio et non pro alio: hoc solum concludit de extensione: quo fit discedens hodie equaliter bonus cum bono latrone equaliter solum intensiue cum eo premietur sicut de denario diurno dato hora sexta et nona. Contra totum illud arguitur: sic si quis orans et ipe trans veniam pro peccatis tantum meretur sicut alter orans pro seipso sequitur qd prebiter orans pro se et alius in sacrificio tantum meretur sibi sicut pro nullo alio oraret: consequens est falsum totum meritum rei diuine est finitum: ergo quādo diuiditur minor erit sua portio qd precise pro se oraret imo tunc semp pl. pdeset orare pro alio et pro animis defunctis qd pro seipso tantum qd potest prodesse aliis non nocendo sibi: quod sequatur patet ex p.

ratione conclusionis principalis supposito pro nōe / qd nullus potest mereri alteri gloriam essentialem nec eius augmentum vt ante patet: caulam / signo duos linum prebiterum qd celebrat pro se et ceterum alius / et bedam prebiterum qui orat pro seipso celebrant ambo sacrificium vel equaliter merentur de premio essentiali et habeo intantum vel beda prebiter plus meretur de premio essentiali qd linus signetur premium vnde vt quatuor: lini vt duo: Arguitur sic: aggregatum duorum graduum beatitudinis et diminutionis pene alioz non est ita bonum sicut totum premium vnde intensum vt quatuor: ergo deus iniuste de premio essentiali premiat et propter vnum paruū accidentale puta liberationē a parua pena temporalis subtrahit duos gradus glorie puer tuos quod negandum est a dei iusticia et summa misericordia propter punctum auferet corpus. Respondetur concedendo qd tantus meretur sicut orans pro se solo de premio essentiali non tamē de diminutione pene. Distinctionis de decime quinte questio tertia.

Meretur tertio circa banc decimam quintam distinctionem de ieiunio quod est pars satisfractionis / cu magister ca. liij. huius distinctionis de satisfractione loquitur an fuerit ieiunio peccato: mortaliter peccat. pro solo ne non non qd hodie scōz. pfecta duxerit in omnia et vigilat at hinc modus loquendi pullulauit est vigilia talis scōi qd modus apud aliquos adhuc obseruatur in alba ecclesia in laudonia (z male) iarius est domi mozarū qd sic proficisci peregre et tucere noctes in spesnes in teplo vel sub diuo quocirca vigilie in ieiunio abierunt. Leterum iste meretur ieiunium multipbaria accipit. vno modo p absentia a peccatis. vltim. none hoc est ieiunium qd elegi. math. xvij. super illo verbo hoc gen? demonioz no efficitur nisi oratione et ieiunio. glosa dicit: ieiunium generale est non tñ ab ecclis sed etiam ab offitibus iugitatis abstinere. hoc p3 de confes. d. v. ieiunium. Et capitur interdū pro omni afflictione corporali iste acceptioes sunt minus. ppe. Alio modo capitur vt est circa cibum aut potum z tripliciter est tale ieiunium scz nature: ieiunium virtus: ieiunium ecclesie: ieiunium nature dicit abstinentiam omnem a cibo et potu. Ieiunium virtus est species temperantie temperantia vt est virtus cardinalis circa venerea habet: castitatem qd precat potum / sobrietate circa cibos abstinentiam cuius species est ieiunium prima species est circa sensum tactus alia species circa gustum et tactum licet magis circa sensum tactus vt p pulchre declarat art. iij. etbi. x. de quoda pulchre orate philozene qd precat? est deos vt loq? sibi guttur qd gruis ferret sed non petit latā linguā si tēperantia caperet sicut de mgris accipit z includit difficultate nō ardua species date non sufficienter sed illi acceptioni termini: libellum repudiū dedi alias. Tertius est ieiunium ecclesie non cōtate est dñs si qd parū extra latitudinē tēperantie tras credit talis est intemperatus vt in prima questione bulus proba

Notabile

utrum et tamen talis dicit servare ieiunium ecclesie et spiritus non infringere eodem modo. forte si quis propter suam indubitum ieiunet servat ieiunium ecclesie pro peccatum forte non transgreditur preceptum ecclesie de ieiunio. Insuper si quis nichil comedit cui recta ratio suadet vt comedat talis ieiunat ieiunio ecclesie: et tamen male agit sic abstinendo modo virtutibus nemo male vititur. quinti et huiusmodi primo. saltem formaliter et inclinative. cum autem aliquod ieiunium sit indifferetum vt nunc dictum est in quo quis non reputatur preuicator: precepti ecclesie consequens est dicere non omne tale est virtus. in super in excessu potu manet ieiunium ecclesie vt apparet et tamen languido temperantie infringitur igitur: non semper ieiunium ecclesie est virtus sicut nec semper virginitas seruata est virtus. hec tertia accepto pulsat animum. Absurdum videtur concedere q quis per actum qui est peccatus seruatur et adimplet preceptum de ieiunio: non minus absonum apparet concedere q quis nichil comedendo vbi ratio dicit esse comedendum frangit ieiunium ecclesie vel vbi quis intemperate comedit vbi bibit sic q ventraliter peccat in excedendo et sic illorum duorum alterius admittit accipere cogimur non est ambiguitas quin ecclesia semper studiose precepit ieiunium et bene ageret ille qui ieiunaret ad intentionem ecclesie: aliquis seruatur ieiunium ecclesie et tamen per illi actum peccat: p3 si quis ieiunat propter inuicem gloriam et preceptus superioris talis vbi ieiunat. non est transgressor precepti ecclesie. p3 bo et in primis lucidum est aliquem in peccato implere preceptum dei sic sc3 q non erit transgressor et hoc patuit. xxxviij. di. de impletione precepti quo ad sciam actus licet no quo ad intentionem precepti sc3 sed coloratur q per peccatum q3 adimplet preceptum sic cl3 q non amplius obligat volens baptisari propter inane gloriam et propter deum satisfactio precepto q3 no amplius obligat. p3 talis suscepit caritatem baptismale: ergo amplius talis non d3 baptisari. Item idem potu diligitia crassam celebras p3 forte a quo capit sex paruos albos satisfactio obligatio humane et tñ in illo actu peccat cū indigne consecret z manducat. si negas est satisfactio z q iterum tenetur celebrare est durū. idē p3 de fodiete in orto ob inane gloriam. Rursus de ieiunio qñ aliquis excessiue bibit z est intemperas ventralis talis non est transgressor precepti de ieiunio ecclesia no prohibet excessiui potum sub noua pena bene talis peccat per intemperantiam sed no aliter rone ieiunium ecclesie. forte dicitis talis sic preceptus adimplens satisfactio precepto ecclesie ita. sc3 ecclesia non pot talē transgressorē iudicare et est punire lz deo non satisfactio. istud eget libramine qro a te quid est illud dicere iste satisfactio precepto ecclesie et non deo constat q per illum actum non meretur qñto est duo sunt quozus alter ieiunat ob inane gloriam fortes: plato non ieiunat: vterq3 constat peccat: sed an fortes peccet omittendo ac si non ieiunaret est punctum negotii sicut de illo qui dicit horas cum omni moda euagatione mē-

tis vel ob inane gloriam partim. si quis excessiue comedit in meridie ad intemperantiam talis peccat sed non videtur transgressor ieiunium ecclesie ecclesia non videtur obligare homines nisi ad no plures comedendum nec videtur esse requisita deuotio tempore quo quis dicit horas sufficit eas dicere propter deum actuali vel actuali si inanis gloria sit circumstantia circumstantia no est difficultas si cadat in ratione obiecti partialis est maior difficultas: sed actus ille habens deum et peccatum pro obiecto simplr est peccatum z pena dignum nec equaleat duobus actibus quozum vnus habet deū pro obiecto et alter inane gloriam extremis digitis. p3 nunc hanc materiā pertransiens. Distinctio ieiunium ecclesie est volitio qua q3 non vult comedere plures q3 semel. si q3 non habeat nec habuerit propositum ieiunandi vel equitales no videtur satisfacere precepto nec evitare peccatum actus eius ex imaginatione procedens non est humanus licet omnino homo est homo per rationem et voluntatem salte certissimum est non meretur nec habebit actū bonum si q3 noctem iouis duxerit in omni et dormit in die sequentem vel comedit hora quarta vel secunda post meridiā et iterum dormiat toto die quem latet ieiunium si non meretur et vt optior peccat nisi per ignorantiam excusetur licet talis no potest puniri in foro exteiorē pro fractione ieiunii si vis contendere tale ieiunare adde vel homo no plures comedens q3 semel. d3 non plures q3 semel non requiritur q3 habuerit propositum semel comedendi vel semel comedat si nichil in die comedit satis bene ieiunat preter rones: martinus illud addit et quatuor acceptiones ieiunium videtur astruere fatagit in secūda questione huius materie d3 c3 bos permittit ab ecclesia q3 carnes comedens no ieiunat quia tales cibi non sunt permitti ab ecclesia. Ex quo patet aliqui cibi vno tempore frangunt ieiunium ecclesie quā alio tempore non frangūt: hoc patet: oua et lactinia frangunt communiter ieiunium quadragesimale et no quatuor temporum. similliter patet de loco aliqui cibi frangunt ieiunium i vna dyocesi: patet i dyocesi sc3 andree i quadragesima licet vti butyro et caseo i aliis nostris dyocesisibus non licet qñtus pisces et lactinia simul preparant ad morbos et potissimum lepram sed q3 non possunt habere pisces possunt altero vesci. Secundo sequitur stat aliquem solum semel comedere in die et frangere ieiunium: sicut de illo q3 comedit carnes vel de illo qui dyoceli murrante comedit butyrum vel caseum in meridie. Tertio sequitur: d3 bus quo ad fractionem ieiunium sequitur voluntates ecclesie sicut solsequium solem imitatur. si romanus pontifex vnam speciem piscium subtraheret / vlt vni in die ieiunabili captiua illa ventera tempore prandii frangeret ieiunium. Tempus quo licet comedere est duodecima / in quadragesima notabiliter homo non debet preuenire horā duodecimam nisi pro rationabili causa: potest tamen qñdū voluerit post horā duodecimā expectare rationabilis

causa est in aliquibus quibus perdifficile est ieiunare ante meridiem non autem post meridiem: vel propter recessum altius fratris ante meridiem: vel quia iter dirigere habet ante meridiem aliis: et multis aliis causis quibus secundū iudicium prudentis potest quis ante meridiem vesci. capere medicinalia vel bibere ante meridiem ad extingendam sitim non est frangere ieiunium: aliqui patiuntur vertiginē et tremorem in mēbris quozusq3 biberint et parus comederint tales excusantur: rudi minerua sufficit cognoscere horas ruri non habent horologia. Et si dicas id dinoscunt solis radio attingente posse fenestram vel tale signum in parietē hoc no sufficit in die turbido multa alia signa sufficiunt puta exaratio omnium sulcorum talis agellū. agricultor nouit alias qñtum in octo horis coluit nunc tantus colit equaliter incedēs sic hoc cognoscit vel per famē quotidianas solitum solemus dicere est duodecima in ventre meo vel mulier domi hoc deprehendit per id q3 suam colum mendo absoluit. Licet tūde ieiunabant a vespera in vesperam et in legenda beati ieronimi legitur q3 ieiunabat a vespera ad vesperam tamen hora duodecima quando sol medium celum descendit est consuetudo christianorum comedere: in multis istorum sufficit voluntas et consuetudo nec citanda est alia ratio licet in multis dari potest congruentia vt puta quare prohibetur certus cibus et non quantitas puta libra panis vel due libe cum vate sunt cōplexiones vt de melione et ludi magistro: propterea in vno status dari non potest et licet vniuz sit ita inflammatiuz sicut caro cum potus est necessarius et difficilior homines ferunt sitim q3 ieiunium. carnes prohibentur et non vinum et q3 p3a fabe et rape z butulicemodi sunt inflammatiua quia ventosa tamē quia sunt parui nutrimenti respectu carniuz ex quibus non habetur superfluitas tertie digestionis ista non prohibetur sicut carnes: licet aliqui pisces sunt meliores q3 porcine carnes bouine de panone vel aua tamē quia multitudo carniuz magis prebet incientium peccandi q3 piscium: propterea etiaz vnum prohibuit et no aliud: patet in piscibus de lucis perchis et soleis. Etiam aliqui pisces aliquibus carniibus sunt magis inflammatiui vt ostrea rigidia z pisces grandes: tamen hoc non est communiter ecclesia vnum prohibuit et no reliquum. ¶ Notandum est secundo q3 omnes apostolorum vigilie sunt ieiunande preter vigilias philippi z iacobi z iohānis euāgeliste ratio primozus quia eozum festa in sollemnitate paschali z nativitate dñi cadit de beato bartholomeo vixit post tormenta vno die aliqui diez tormentozum ieiunant aliqui crassimum: patet de conseruatione ieiuniozom. consilium. Idem de vigilia beati mathie licet forte fuerit electus. Et de festo assumptionis extra eodem. Ex parte iste modus omnium apostolorum non obseruatur in frācia sed solum istozum quos gloria tangit titulo prefato. consilium. petrus z andreas paulus cum simo ne iudas z ieiunemus nos admonet atq3 mathe?

postq3 ecclesia ista sunt et constant sufficit. In scotia tamen debes notum apostolorum vigilias ieiunare propter loci consuetudinem et vt apparet omnes vigilias nostre dñie a consuetudine iura solum tangunt festum assumptionis. Si festiua = tituitas in die veneris contingere potes eo die vesci carniibus nisi voluisses nunq3 comedere carnes i die veneris vel ex regula habes vt ille de ordine sc3 cti benedicti vel alii hoc ipsius habebas quia si sic no licet tibi vesci carniibus: quāq3 vult non comedere carnes potest illo die non comedere. illud patet extra de obseruatio. ieiunio. Explicari de ieiunio quatuor temporum: primum est in principio quadragesime: sc3 om in ebdomada penthecostes: tertium est in septembri post festum crucis: quartum in decembri in proximo sabbato ante vigiliam natalitatis dñi post festum lucie. istud patet. lxxviij. distinctione. de ieiunio. z capitulo sequēt. ieiunia quatuor temporum cadunt quarta feria / sexta feria / sabbato qui dies triduum sequitur q3 reliqui. Quar / ta feria christus venditus est / sexta crucifixus / sabbato iacuit in sepulchro. Ieiunia quatuor temporum respondent ieiunio mensis quartī scilicet iulio qui est quartus ab aprilī quem pro primo mense cōputant iudei zacharie. viij. non obseruamus ob alias causas in temporibus signatis aliis a die pascharis vsq3 ad penthecostem nullum est ieiunium sicut declarat beatus ambrosius in sermone super hoc festo qui incipit. scire debet sanctitas vestra sed consuetudo cogit profectum penthecostes ieiunare nec putandum est q quis tempore illo intermedio ieiunans peccat: quia antonio? et paulus et ceteri par tres solum ieiunant rigorē impermittunt mitigasse in diebus dñicis: imo potest homo ieiunare in diebus dominicis vt hieronimus dicit ad lutinum vt nam inquit omni tempore ieiunare possim? q3 in actibus apostolorum diebus penthecostes / et die dñice apostolum paulum et cum eo credentes fecisse legitimus. Et beatus augustinus in quadā epla illō declarat per factum xpi quadragesima dies cōtinuo ieiunantis: ergo ieiunauit diebus dñicis. Ieiunium quadragesimale est de cia pars anni superadditū q3 tuor dies vltra trīginta sex q3 sunt vera octī qñtuor sufficūt q3 ieiunio quatuor tpm vel propter simi rationē ieiunij xpi. math. liij. vel moysi. exo. xxxij. et helie. iij. regū. xtc. dies dñici non ieiunantur: sed ne homines se iungant vti faciunt in festo carnis priuū vt olim fiebat vterq3 est tunc comedere carnes. Insuper quadragesima est numerus austeritatis et laboris sed partes et? aliquote quin quaginta numerum quietis procreant et annum iubilum has partes aliquotas habet quadragesima / viginti / decē octo / quinq3 / quatuor / duo / z vnum hinc post q3 dra ginta dies laboris sequuntur quin quaginta dies no ieiunabiles fractio vni? diei no ipe edit propositum. rite in verno tempore est institutum ad repimēdā carnem petulantem que illo tempore impetuosius contra rationē stimulat dicente Marone tertio ge orgicoz. Vere magis quia vere color redit olibus

libon.

ille tunc sole intrante arietem terrenascencia virret
 et germinare incipiunt et ista parte equatoris. tro-
 picum capricorni versus tunc arefcunt z germina-
 tio incipit in libra vt opinor quia est eadem ratio si-
 cur de nostro vere et finali estate z quia plures habi-
 tant ex ista parte equatoris q̄ alterius est maior cō-
 gruentia q̄ ieiunij quadragesime fiat in vere no-
 stro z vbi christus ieiunauit q̄ in illoz q̄ nostro au-
 tumpno r̄spondet. ¶ Istis notatis pono conclu-
 siones. Prima est: frangens ieiunij vbi non est ra-
 tionabilis causa frangendi peccat. probatur cōclu-
 sio quia si non hoc maxime esset quia ecclesia nō po-
 test aliquid precipere sub pena peccati hoc conse-
 quens est falsum et statim reprobabitur tanq̄ deli-
 tum et insanum. ¶ Secunda conclusio sicut ieiunij
 um quadragesimale ceteris ieiunijs est arcuus ob-
 seruandum sic vno die frangens totā cathogozu-
 matice frangit. p̄ior pars patet patris testimonij.
 Insuper nō inopinabile est q̄ est de iure diuino: ita
 beatus augustinus insinuare videtur in quodā ser-
 mone de quadragesima. Et recitatur in matutinis
 prime vñice quadragesimalis. ¶ Preterea fertur in
 vitis summozū pontificum q̄ beatus petrus insti-
 tuit et dubium est vtrum fuerit institutor vel p̄ce-
 pri diuini prouulgator et de consecratōe distm. v.
 cap. quadragesima. q̄ dragesima summa obserua-
 tione est seruanda vt ieiunium in ea p̄ter dies do-
 minicos qui de abstinentia subtrahunt. zc. Item
 beatus ambrosius sermo. xxxij. quiquis christia-
 nus consecratus non adimpleuerit quadragesimam
 prouocacionis z contumacie reus tenebitur lege di-
 uinitus p̄o salute sua data ipse rescindit. z sermo
 xxxij. habent quadragesime modum non esse ab ho-
 minibus constitutum sed diuinitus cōsecratū nec ter-
 rena cogitatione inuentū sed celesti maiestate p̄cep-
 tum. Et ideo q̄ constitutum nūmerum vna die
 manducando p̄terit non / vt vnus diei viola-
 tor accusatur. Secunda pars patet quia iam totum
 definit esse integrum. ¶ Et hīs sequuntur
 propositiones q̄ cenās die ionis ebdomade sancte
 frangit ieiunium. patet de consecratione distinc-
 tio. caplo. Non licet. Secundo sequitur q̄ plu-
 ribus causis obligatus ieiunare non ieiunans plus
 peccat: hec p̄positio probatione non eget.
 Ex quo iterum sequitur prelati ecclesie et presbite-
 ri plus peccant q̄ laici et alios scandalisant. Causa
 excusans a ieiunio est infirmitas non posse habe-
 re refectionem ad semel comedendum: laborare in
 sudore vultus p̄o lucrandis necessarijs: laboranti
 et sine familie nō sufficit p̄o excessibus diuitijs fene-
 ctas z iuuētus sed quales postea tangetur: pernu-
 ratio dierum est rationabilis causa vt apud sanctū
 quintinum non ieiunatur p̄ofessum omnium san-
 ctorum cum dies sancti quintini illa die cadat sed
 alium diem ob id ieiunant nec in hoc peccant com-
 mutante superiore. libro quinto de institutio. ceno-
 bitorum. cassianus dicit cum profectus est de parti-
 bus syrie ad partes egypti ob eius aduentum pas-
 sim fratres frugerunt ieiunia. ¶ Contra duas p̄-

Prima conclusio.

ij. conclo.

mas cōclusiones arguitur: ecclesia non potest ali-
 quem obligare ad aliquid faciendum sub pena pec-
 cati mortalis: ergo frangens ieiunium non peccat.
 antecedens patet: quia non potest infligere penāz
 debitam p̄o peccato mortali quia non penam p̄ce-
 perere in inferis. ¶ Respondeat aliqui docti p̄o? ¶ Respon-
 detur huic medio inueniente publice predicabat d̄
 cētes se necire deducere ex diuinitus eloquijs q̄ ho-
 mo transgrediens p̄ceptum ecclesie peccaret qui
 applicare videtur actō in de vita spirituali anime
 lectura quarta circa p̄ncipiū sic inquit. nulla trā-
 gressio naturalis vel humana vt naturalis vel hu-
 mana est peccatum mortale p̄pter restrictionem
 quam habet potest exponi: sed nō in istis taceo de a-
 liquibus alijs quos recitat panormitanus in p̄ci-
 pio tituli de obseruatōe ieiuniorum omnia illa sūt
 somnia languidiorum contra apostolum ad roma-
 nos secūdo. genes. zc. vbi expresse vult q̄ contra-
 ueniens legi nature peccat q̄q̄ adhuc non sit p̄ce-
 ptum diuinum non inditum. zc. mathei. xxxij. Su-
 per cathedram moysi sederūt scribe z pharisei om-
 nia que cūq̄ dixerint vobis facite. z prime petri
 secūdo. subiecti estote omni humane creature propter
 deum siue regi quasi p̄cellenti siue ducibus tāq̄
 ab eo missis ad vindictam malefactorū. Et paulo-
 post sequitur: serui subditi estote. zc. Et beatus au-
 gustinus ad bonifacij comitem dicit. qui legibus
 imperatorum qui p̄o dei voluntate feruntur obte-
 perare non vult acquirat grande supplicium: nemo
 est doctus qui vnq̄ opinatus est oppositum. Et il-
 la positione sequitur q̄ comedens carne in die ve-
 neris occulto nō peccat: nec presbiter celebras ho-
 ras secūdo quēcūq̄ solus: sufficit rogare deum
 q̄ nemo peccat nō solvens pedagia quācūq̄ lu-
 ste imposta tot delincenta sequuntur q̄ ille mod⁹
 nō est audiendus sed explodendus. Et quādo dicitur
 nō potest infligere penam peccato mortali debi-
 tam: quicquid sit de illo nego cōsequētijs sicut apo-
 stolus negaret ad roma. scdo. forte dicitur per capti-
 tula iam iudicia sequitur q̄ quelibet trāsgressio hu-
 mana est cōtra p̄ceptum diuinum: qui vos audit
 me audit qui vos spernit me spernit: negatur con-
 sequētia: distinguitur q̄ trāsgrediens p̄ceptum hu-
 manum cōtraueniat p̄cepto diuino vel generali
 p̄cepto obedire superioribus z sic cōcedo z hoc
 nō sufficit ad esse p̄ceptum diuini: alioqui nullus
 esset pure humanis cōtra recte loquētes: vel specia-
 li z sic negatur: furtum vel fornicatio cognoscuntur
 opponi p̄ceptis diuine vel prohibitiōis siue as-
 sumptiōe statuti vel p̄cepti hominis: secus est de
 ieiunio sancti petri vel andree. in d̄sursu accipies
 vna p̄positiōem de iure humano solum vt sic ar-
 guēdo: oportet obedire superioribus meis sicut
 superior meus: ergo et est obediendum: vel sic cui-
 libet legi superioris est obediendum ieiunare p̄fes-
 sum sancti andree d̄ lex superioris igitur: vides sem-
 per aliquid in antecedente q̄ nō est de iure diu-
 no et sic conclusionem pure esse de iure huma-
 no insequentem debiliozem partem vt liquet.

af p̄du.

Respon ad argumen.

multi existimabāt me longe aberrare propter mo-
 dum quem ab vnguiculis hauserunt potius q̄ pro-
 pter rationem et omnes veteres cōfessi sunt leges
 pure humanas obligare sub p̄ca peccati aliqui neo-
 terici autem hoc procedere a iure diuino et esse de iure
 diuino hoc non valet. ¶ Tunc primo non multum
 differimus an sit peccatum vel ne sed in modo lo-
 quendi et multigeni hircos. ¶ Tunc secundo est causa
 multorum errorum talis modus aliqui capientes
 duas propositiones: quarum vna. Nulla lex huma-
 na potest obligare sub pena peccati. secunda iei-
 unium quadragesime vel quatuor temporum est so-
 lum lex humana cūctigio inferebant p̄uaricatio-
 talium non est delictum quocirca nō ab re vtoz mo-
 do loquendi maiorum et veterū. lucasum esset hic
 immozari non habitatis: sed propter illos quibus
 prestaret dedicare quod primitus didicerunt ter-
 gitimus. Sed contra hoc arguitur: sequitur q̄ eccle-
 sia potest me obligare ad nunq̄ comedendas car-
 nes et ad ducendam vitam cenobiticam: cōsequēs
 est falsum ergo et antecedens: probō consequētia
 ecclesia obligat me ad ieiunandos quadragesima die-
 es et plerosq̄ alios in anno. tunc sic vel ecclesia po-
 test addere vnam diem iis vel non potest / secun-
 dum est p̄ter rationem. si primum peto an potest
 addere secūdo diem tertium diem et sic fine sta-
 tu. Preterea frequenter superior nichil cogitat de
 peccato mortali sed transgrediens non obligatur
 nisi secundum intentionem obligantis: propterea
 transgressionis regule beati d̄nici non imputantur
 ad culpam et aliq̄ transgressionis regule beati frā-
 cisci non sunt imputabiles ad culpam et ponderat
 romanus pontifex intentionē beati francisci vt pa-
 tet: et qui seminat et ex^o de paradiso. Ad primum
 negatur q̄ romanus pontifex potest obligare me si-
 ne culpa ad nunq̄ comedendas carnes hoc esset op-
 pus heroicum: bene potest tamen ad aliquod tem-
 pus nec michi est cure vbi est p̄fectus status suffi-
 cit quando causa est rationabilis potest obligare et
 quacūq̄ congerie dierum data ad hoc potest sup-
 addere aliquos dies sed summum superadde-
 retiam transgredere rationem et non faceret
 p̄ceptum quocūq̄ die oblatō potest obligare difficul-
 tas sed non in multis. et non solum romanus pontifex
 potest obligare ad aliquid sub pena peccati s̄z
 etiam alij superiores seculares vel spirituales dū-
 modo procedunt secundum auctoritatem eis datā
 Alii absurde respondentes dicerent transgressionem
 non humanam esse contra ius diuinum sed hoc nō
 valet licet omnis auctoritas humana si iusta est ro-
 bur habet a deo tamen aliquid est esse pure de lege hu-
 mana. Ad aliud argumētum quid ad a sufficit no-
 bis aliquam labefactionem legis pure humane esse
 peccatum. Sed contra ista arguitur: romanus
 pontifex nō potest sub pena peccati obligare: ergo
 nullus: consequentia claret quia ipse est superior
 vnus homo in ecclesia: antecedenz patet de gallis
 non ieiunantibus nouem apostolorum p̄fessa nō
 est dicendum q̄ peccant et tamen romanus ponti-

fer precipit oñibus equaliter. vt patet extra de ob-
 seruatione ieiuniorum. cap. consilium. forte dicitis
 et sic dicendum est q̄ consuetudo deobligat gallos
 primi galli non ieiunantes peccabant quia contra-
 ueniens p̄cepto ecclesie sed postq̄ ecclesia hoc
 cognoscit et inuitiam vltimus eos non obligat cō-
 mentatores in iure pontificio vltimantanti modū
 gallozū vident et non reprobant nec doctores in
 gallia hoc reprehendunt quare galli in hoc nō pec-
 cant. Etiam dato q̄ aliquis vnus diceret eos pec-
 care vbi non consist eis de peccato non tenentur
 ieiunare. Et si dicas per illud beati augustinii tunc
 leges instituiturum cum prouulgatur tunc vbi ha-
 bent cum moribus vntum approbantur. h̄c ite-
 rum est opinatio credens superiores non posse ob-
 ligare subditos nisi consentiant omnes quod falsū
 sentio quia si sic appro^o populi facit aliquid ef-
 se peccatum et non superior: dico q̄ illa auctoritas
 bene potest intelligi et male: vno modo sic q̄ requi-
 ritur approbatio populi ad hoc q̄ superior obligat
 et hoc nego vt patet de communicatione sub vtra-
 q̄ specie bobemorum si dicerent se velle seruare
 consuetudinem patrie et de continentia sacerdotū
 non tamen nego quin superior non debet obligare
 vnum populuz contradicentem vbi rationes habe-
 ret. Et obligatio esset inanis bobemū debent se cō-
 formare alijs p̄pter p̄ceptum ecclesie et nullaz
 rationem habent ponere scisma in modo viuendi z
 potissimum in tangentijs ius diuinum. Alio-
 modo intelligitur auctoritas tunc vim habet id est bu-
 rabilitem et permanentiaz cum moribus vntum
 approbate fuerint. ¶ Sed contra illud argu-
 mentoz quando dubito de lege superioris an sit re-
 cta non teneo sub pena peccati me confirmare illi
 cum dubium est michi an sit contra legem nature
 uel diuinam: similiter vlt legem humanaz transgre-
 diens plus peccat vel equaliter sicut transgrediēs
 legem diuinam vel minus: non tertium quia tunc
 transgrediens legem superioris plus peccat q̄ le-
 gem inferioris et tunc incitis dare q̄ grauior pec-
 cat qui transgreditur legem legalez cūz nescias an
 imperator sit superior ceteris regibus. Ad primum
 dico q̄ quando constat michi p̄ceptionem superio-
 rioris esse contra legem nature vel diuinam eo ip-
 so non est lex nec opterandum est quando du-
 bito obtemperabo etiam ante q̄ scisma exicem in
 populo possum iuri meo cedere et debeat: secūdo
 illud Mathei quinto. qui angustiauerit se mille pas-
 sus vade cum eo alia duo: capiens mea iniuste facit
 contra ius nature et diuinz sed ego dans ne scis-
 ma oriatur in populo non pecco non do pure ser-
 uo mea. Ad aliud argumētum dicitur q̄ peccat mi-
 nus transgrediens leges humanaz q̄ diuinam sed
 non in ea proportione minus q̄ prelatus est deo in-
 ferioz cūz in vno sit excessus infinitus. de hoc quod
 adducis de imperatore nichil nunc dico malo vt fa-
 lustus in d̄t de cartha. tacere q̄ parū de ea loq̄ p̄ce-
 do q̄ nemo theolog^o nouit h̄c vicia q̄ deteriat esse
 malicie p̄ctm vlt illud sufficit q̄ dicit h̄t mortale

magnum vel paruum sicut a remotis tu vides og vel gollam scis dicere isti sunt magni virti sed quot digitos habent in longum te prolixus latebit vs palmas. Si dicas beatus augustinus in diffinitione peccati dicit dicitum factum vel concupitum ponit contra legem dei ergo si est aliquod peccatum est contra legem dei. Duplicitè respondeo: tum primo non diffinit peccatum in generali sed peccatum contra legem peccatum. Secundo dico mediante transgressionem legis humane est contra legem dei.

Secundo arguitur probando qd comedens carnes in die ieiunii non frangit ieiunium: ergo male dicitur est: consequentia est nota: probatur assumptum in hoc die pasche licet michi vesci caribus: bec die es pasche est vel erit quadragesima: ergo i quadragesima licet vesci caribus: consequentia tenet expositioe in obliquo et minor in recto concludedo similem obliquitate: maior est nota: et minor patet secundum tenentes celum esse tpsa pascha quadragesima licet illi termini hnt alias connotatões. Itē in e illi de futuro dies pasche erit quadragesima est hoc ē quadragesima demonstrando celū et illa est hā toto tempore quadragesimali verum est dicere qd celum est quadragesima vel nō inuenies quadragesimā secundū hanc opinionem. Et confirmatur locose: licet comedere fabas pisa i ieiunio quadragesime et ille funt animalibus paruis referre nec teneo eas iquirere: ergo est michi dubius qd comedam carnes imo opinatus: factio tibi hanc consequentiam comedit centum fabas: ergo comedit multos animalis carnes: antecedes est tibi certum et consequentia licet legice non valeat tenet vt in plurib vs: ergo assentis consequent: et tamen nō est dicendum te infringere ieiunium igitur. Respo de secundum illam opinionem celum est quadragesimā pascha penthecoste succellue quare illa de preterito et futuro sunt cōcedende / quadragesima erit pascha. Secundus hanc opinionem pono propositiones. Prima est in quadragesima licet bono catholico comedere carnes scilicet: hoc patet arguendo expositioe. Secūda propositio: quilibet comedens scilicet carnes in quadragesima mortaliter peccat: patet contrauenit precepto ecclesie. Tertia propositio: non licet cōcedere carnes i quadragesima bec a prima discrepat propter appellationem captas affirmatiuam et contradicentem tibi ponuntur duo termini cōnotatiua parte predicati scilicet licet comedens carnes scilicet in tēpore quadragesime quod est contra secundas propositionē: fortes comedit carnes in quadragesima antecedit ad hanc fortes in quadragesima comedit carnes: sed non conuenit. Quarta propositio fortes quolibet tempore ieiunat et viuū quatuor annos et solum ieiunat vnum diem posito qd fortes semel diez passionis et nullam altam diem ieiunet: et cum hoc viuū quatuor annos tunc habes scōbz prem: pma probō sic fit nunc paratece et ieiunet: fortes / tunc licet in hoc tempore fortes ieiunat hoc tempus est vel erit quodlibet tpsa igit: sed fortes non ieiunat quoli

scō ar.

Itē ad secundus.

Proquos de no expulato

bet tempore. Ad secundum argumētum quod mouebat pitbagoram ad non comedenda pisa ne animalium animalium intraret corpus suum opinabatur animam migrare de corpore in corpus: iuxta illud. xv. metham ophoscos. Morte carit animæ sp priore relicta sede nouis domibus habit sed cō recepte Ipse ego las memini troiam tempore belli p̄anthoides euphorbus eram cui pectore quondam cognoui clypeū leue gefamiam nostre. Et paulo post: spiritus eque ferēs humana i corpore transit. Aliquisbus vsūm est hoc prohibuit qd fa be sunt inflammariue ad libidines. Respondeo ad formam argumenti concedendo qd licet comedere fabas et pisa z non frango ieiunium pro comestione talium animalium ecclesia prohibet comestione carniū a certo proposito non est michi voluntas super comestione talium animalis sed super fabas nec habeo curiose insistere si sint talia animalia i fabis multi sollicitus insunt in mūdandā valis in fronte quadragesime qd in mundandā conscientia vel ad bene ieiunandum. potest esse argumentum de fibro pontico qui tenet caudam in aqua et reliquum corpus in cuniculis terre: ergo vna pars est piscis et reliqua caro: et ita germani vtuntur teste spontino in quodā epigramate martialis ad proculuz: postiorē vescutur in qd quadragesima: non potes facile fegregare piscis a caribus nisi peruiere in aqua vel extra aquam per notable tempus: si bec bestia extra aqua educatur / op? t̄rebo in deus suā caudam hūmectat: p̄ponis fortasse / qd deus comedit et omnes salmōnes in bona et dea in aere per notable tempus vno anno vel duobus. t̄c illi piscis in denominationes carniū ingredientur āras litus maris: sed data ypothēsi adhuc licet eis vesci in quadragesima suapte natura degunt in aquis et i aere preter naturam fouentur. simile occurrit de quodā monstro in legenda sancte marthe qd ipsa peremit et de acis scoticis cadentibus in mare tor quot in arborē stillant in aquis viuunt / alie moriuntur. Tertio arguitur licet hora vndecimā festo bādonis comedere carnes et tunc est quadragesima: bene sequitur est quadragesima in oriente: ergo est quadragesima. forte dicis intelligis respectu eius dem orientis. Contra hoc illi sequitur qd si fortes moueretur cū sole potest diuitius vesci caribus qd mouendo contra solem. Similiter potest fieri argumentum de variis quozum aliqui incipiunt diez naturalem in meridie vt astronomi alii vno tempore aliqui alio. propterea pono fortem comedere ab hora duodecima per vnam mediam horam z desinat per vnam mediam horam et tunc iterū comedere incipiat per mediam horam. Arguitur sic: talis ieiunat et tamē plures comedit: qd ieiunat patet: plato comedens continuo ab hora duodecima vsq ad primam bene ieiunat et plus temporis occupat in comedendo qd fortes et plus in quantitate comedit igitur. Ad tertium responsum est: concedo qd transiens versus occidentem potest diuitius vesci caribus qd transiens contra ortum solis

tertio ar.

qz mouetur continuo cum sole et habebit diem artificialem longiorē at dicit vsinus moueretur ita celeriter sicut sol circa terram talis continuo habere dicit artificialē. at dicit piscis mortuus non est piscis: ergo non sufficit in die ieiunabili tales comedere. sed dices et bene non comedimus pisces sed cadauera propinquā piscis: piscis habet formā substantialem piscis vel vtuntur suppositione sinodoti ea. quo fit egipti qui diez in occasu solis inchoant et perse ab ortu. et athenienses hora sexta et latini in media nocte facile modū seruandi ieiunii habere possūt. Ad aliud cōcedo qd fortes frangit ieiunium et non plato propter interruptionē temporis da minimā interruptionē qd sufficit frangere ieiunium vel maximā qd non sufficit non copulatiue maior comestio vel in maiore tempore nichil facit dūmō non sit excessus: qui lente comedit plus tēpore occupat qd ille qui masticando vorat et miont et plus in tempore et quantitate debet qd platon. hoc patet libro. v. cap. v. de institutis cenobioy apud cassianū et bene ieiunat. Sed cōtra ex illa solutione sequitur qd archimagari et seruitores dnoy comedentes escas frangunt ieiunium. cōsequens est inconueniens et consequētia patet. comedunt hora vndecima et toto tempore prandii gustant cibos vsq ad secundam tunc comedere incipiunt vsq ad quartā. Itē patet de lectozibus in mensa tēpore prandii. Respondeo negando consequentiam plus tēpore satis sufficit qd alius qui omnia possunt habere simul ad comedendū illud quod comedunt ante prandii z in tēpore prandii z post prandii p̄putabit p̄ eodē tēpore: minor interruptio frāgit ieiunium vni qd alteri malo illud dicere qd nō ieiunat qd sunt viri fortes et tenentur non cenare. Sed contra illud argumentum. ex illo seditur qd medicantes comedentes toto die vel quacūqz hora bene ieiunant et sic habebis concedere qd homo incipiens hora octaua mane comedere interscalriter octies vel decies comedens ieiunaret quod est absurdum. Insuper sequitur qd si dñs comederet in tēpate in die ieiunabili tenet quater qd seruus totiens comedere tenetur imo si dñs velceretur caribus etiā sine facultate qd seru? etiā tenetur qd oportet p̄gulgare. nego consequentiam de medicantibus non tenentur capere vnam refectioem principalem z nichil aliud supposito qd acquirere non possunt ad vni tēpore aliqui cibi non possunt seruari quin destruantur et inedia laborant oportet comedere qd p̄mū offerunt secus est de hiis quibus datur vna refectio: serui dominorū parum comedunt precise gustant et sufficientē cibum habent non est sic de medicantibus qui cenare possunt. Ad aliud de in tēpore comedente dño nego qd seruus potest vesci caribus sine facultate vel dispensatione: de gustu in cibo facit p̄m consuetudinem que ius positiuum interpretatur. dicit seruū seruū ieiunium qui interscalriter comedit: ergo pauperes cum non peccant. Insuper ponam qd fortitendunt carnes in die ieiunabili / ex ignorantia vtuntur cibis in die ieiunabili non peccat z ser

uat ieiunium: ergo non efus carniū non est de essentia ieiunii. Ad primum nego consequentiam p̄mi faciunt nisi vnam refectioem pauperes binas vel trinas ambo non peccant sed primi essentiam ieiunii seruati fecerūt veronō. Ad aliud de illo cui porriguntur carnes certum est talis non peccat sed an seruet essentiam ieiunii non est vsq qd exploratū potes dicere talem frangere ieiunium quo ad essentiam sicut pauper facit sine peccato. Si petas an minimus vel habens ex regula non vti lacticiuius comedens ouan festo quatuor tēporeum frangit ieiunium. potes dicere qd non licet peccet per intemperantiam comendo cibos veticos in sua regula: comedens oua in quadragesima tantū semel in die cum dispensatione ieiunat vbi alter non ieiunat. Et dicatur excusatur a ieiunio parum referre. hoc nō

Quarto arguitur in aliquibus partibus homines cenant in diebus iouis vel martis et fertur sic fieri in britania in quadragesima et non est dicendū tales transgredi legem dei qz est consuetudo patrie qd est lex non scripta propterea superius gallos excusauimus a ieiunio aliquozum profestozum. Respondeo: Respondeo multū sunt mandari in argumēto cū p̄zi ad quāmo non constat tibi certitudinaliter quin ieiunium quadragesime est de iure diuino. Et si sic nunqz cōtra ius diuinū vocatur consuetudo fed corruptela: solum ius humanū interpretatur consuetudo: qd negaret quadragesimam esse de iure diuino potest dicere ad p̄m functiones inductas deus p̄mō instituit ieiunare quadragina dies hoc est exercitū suū modum tamē non imitatur eū qd ipse in illis diebus nichil comedit sed istomō ieiunandi scilicet ecclesia nunc ieiunat est de institutione ecclesie a principio nascentis ecclesie ieiunium quadragesime erat in honore et arcti? dicitur qd cetera ieiunia de quibus constat qd fuerunt instituta ab ecclesia. non vs dicere reddere decimā est de iure diuino sed qd quadragesima est decima pars anni. minor patet. diuide ccc. lxx. et statim in diuisione procedunt. xxxvj. de fractione dicitur z horaz non curat ecclesia illud non valet. Tum primo dare decimā non est de iure diuino quo ad quotā vt in tertio dictum est. Tum secundo superaddunt quatuor dies ad imitationem christi. nec valet dicere omis christi actio nra est instructio quo ad obligationem qd tunc nichil comederes in quadragesima et resuscitares lazarus cū filio vidue. etiā mediolanū non ieiunant quoz primos dies: ergo signū est qd hū quadragina dies non sunt de iure diuino qd eque obligat omnes idē est in hospitali dei parisiis. forte dicis mediolanēses obseruant dominicos dies in recōpensaz istoz quatuor dies: hoc non videtur sufficere qz non ieiunant dies dominicos licet abstineant ab esu carniū aliqui dicūt in recōpensam ieiunāt festum rogationū de hospitali me later qd moroz parisi / z ab aliquibus sic intellexi. Secundo nego qd sit consuetudo adhuc plures tenentur z cōtinuo predicat qd male faciunt maior parē populū forte ieiunat populi in qz tunc tenentur si esset in alia patria. nō

Arto ar.

Resposio

loquor de parasitis z scophantia nebulombus z p ditis hominib' z pro digis sed deus tui entibus z studiosus sicut consuetudo plebes terminu lepidu ab illepidio non fegegar fed peritor. vltus oia tras mutar. Et dicat vnius populi' potest tollere legez superioz per consuetudinem in opposita. z si vna legē eadem ratione alia tertia quarta z sic populus potest ius positu tollere z vni sola consuetudine more lacedemontoz. cōcedo q' populi' potest vna legē tollere z equalis est ratio profecto de qualibet lege pure positua sed nego q' tollat eam nūq' populus est ita dure ceruicia q' oēs legē tollit. tu cōparas vna legē ad legē alia z sic cōcedo q' est par ratio: s' si compares vna legē ad plures nō est idem. citius homo incidit in vni peccatū q' in multa vel in vna trasgressione q' in multas s' quo ad consue tudinem vel illa venit post lege humana z illa abrogat postq' est iustificiter introducta si lex scripta venit post consuetudinē eam tollit ratio primi est su perior videt suam legem non seruatā sed laceratā Et exclusam tacite quiescens sua lex robur amittit Et quando eū lateret iustifico q' illi quibus incū bit tacet quocūq' sit cōsuetudo introducta quo ad tēpus p'scriptionē imitat in pluribus in dieb' magni gregoz ius seruoz dei nō erat cōsuetū nec aū os portū mutatio nominū in creatione pontificū nō cōsuetum incipit esse cōsuetum z cōtra si roges quod est instans segregans consuetudinē a nō consuetudine vacuus abibus. Et quo se quis q' vn' totus populus peccat primo. z tamē ille vel populus ab illo descendens non peccat. patet de primo populo qui paulatī radit legē. et de scdo qui legem iam abrogatā inuenit. et sic habes interdū patres comedere vna acerbam quoz dentes filioz nō ob stupefunt de vrozib' p'zibiteroz grece ecclesia nō intendebat eos vna q' ligare s' si grec' p'zibiter esset in occidentali ecclia petis an debet cōformare se modo latinoz vel reddere debitū vroz petēti cū hoc videat esse de iure diuino. idē potest fieri si tu eas ad quarbusiā an tenearis cōsuetudinē carthusiensiū acceptare. Ad primum dicitur q' grecus p'zibiter potest debitū reddere vroz petēti pro loco z tēpore. tibus inter latinos si non ozatur scandalū vlt aliud impedit eū. de carthusia dicit q' nō opoz tet habitantem in ea. si latius nō professus scit talē modū viuēti seruare loc' particularis religiosus vel non religiosus nō facit iustificatē cōsuetudinē alioqui homo obligatur ieiunare omnia p'festa i'fe die in collegio moni acuti vbi frequēter tota v'zbs vesca carnib' q' nō credo de pauperibus illius collegii qui elemosinas viuunt non loquor ipsi sūi modum viuēdi habēt s' si ponas vni viuētē de col legio camerici v'z potioriā comedētē carnes in profesto purificationis vel natiuitatis nostre domi ne sine cōceptū q'ritur an supior potest illum punire cū nō trasgressus est. It' respondeo que qd sit in regula multozū cenobitaz z siluicolarum frequēter iustificatur pena sine culpa p'ua sed non sine causa z hoc est rationabile q'ne homines hoc ceperūt ex re-

gula nō est idē de collegio si nō ozatur scisma vel cōceptus s' hic aduertēdū est q' non omnis cōsuetudo obligat hōiē sub pena p'ci moralis hoc est nō q'libet cōtrauenēs cōsuetudinē peccat moraliter interdum venialiter z nōnōq' non est p'ci cōsuetudo est nō ieiunare diem iouis v'z dominicā ego si illos dies ieiunās z cōsuetudinē p'raueniēs nō pecco. Sed difficile est dare regulā quando q' peccat transgrediēdo cōsuetudinē. z potest dici aliq' est cōsuetudo de consilio aliqua de indifferenti bono v'z nō ponēdo actum indifferētē de minorib' no vt comedere carnes in die iouis vel dñica z cōtraueniēs isti non peccat. aliqua est cōsuetudo habens vim p'cepti q' secundū iudiciū prudentis iudicator esse tale: et talis cōsuetudinis transgres sor peccat nō alias. z sicut difficile est interdū sepa rare consilium a p'cepto ita difficile est ponere d' scriam inter ista membra cōsuetudinū. Et ista p'cepta non facile est iudicare quā cōcedendo carnes in quarta feria in scocia peccet vel ne esto q' sit cōsuetudo nō comedere sic est cōsuetudo comedere carnes in die iouis vel dominica et contraueniēns istis non peccat. forte populus illud accipit de consilio: et sic continuauit nec aliud intendit. et forte idem est de ieiunio diei veneris vel sabbati ex tra quadagesimā in anglia terra. ex quo habes q' homo potest contrauenire cōsuetudinē sine peccato. interdū est ratio ad contraueniēdū cōsuetudinē bificiatus in sancto andrea habens moram in gal lia celebrat fm cōsuetudinē sc'i andree ppter fructus leuatos bificiū nec xpianus in castro babilonia in quadagesima debet se cōformare moribus egp'tioz imo tenetur difformare s' z cōformās se cōsuetudinē approbate a prudentibus non peccat nō alias castellant excusantur a comestione extremita tum aialū z intestinozū in diebus sabbatinis z gal li a comestione carniū in diebus sabbatis inter festum natiuitatis ch'risti z festum purificationis esto q' causa quare primo in diebus illis comederūt sit inualida q' nostra dña interim comedit carnes ante q' esset purificata cū ipsa in p'u nō modo labora uerat s' iam sufficit cōsuetudo loco alici de nostra tibus hic horret diebus illis vel cū carnibus s' nō horretū est qui voluerit abstinere etiā potest v'z ex dictis: sed difficultas est de illo q' nō est perman suus in vna patria s' transit per patriam aliam an potest tenere cōsuetudinē patrie. et q'q' aliquib' videatur q' cōsuetudo p'prie patrie tunc est seruā da michi videtur q' nō. et carmina beati aug. z ambrosii in hoc quadrant dū beat' aug. p'monita eius matre rogaret an ieiunandū esset sabbatū mediola ni. It' espōdit beatus ambrosius q' rome ieiunabat sabbatū mediolani non ieiunabat. et tamē in altero illoz locoz p'man suus erat in altero vero non gra tia quozū hec carmina emanauerant in lucē. Si fueris rome romano viuato more Si fueris alibi viuato moze loci. Et contra p'ncipē episcopatuz murrane episcopatuz cōnecti andree cōfermin' z in qua dragesima sequitur q' fortes murrancē potest iu-

It' respōdet ad quatuor...

It' respōdet ad quatuor...

trare episcopatum sancti andree et vesi lactinūis conse uens videt incouentens: z cōsequētia luce re videtur ex dictis. respondeo consequētia nō va let q' talis hoc facit ex fraude z nō rationabili cau sa incendiendi q' p'fiam: z idē cōtingere potest de his qui habitant prope sanctū quintum. potes facere difficultatem de mediolanensibus q' ritum particu larem habent celebrandi rem diuinam z nō cōfor mant se cōmū cōsuetudinē ecclie. sed ad hoc potest responderi q' hoc habebāt miraculose: lege vi tam et gesta grego. potes insistere de aliquib' v'zbi bus i quibus habitant greci z latini v'z galli z teuro nes vt in lethozingia metis et in mulcis aliis. Sed cōtra istud argumētū. sequitur q' clericū septētrio nales possunt sine peccato nutrire comā cōtra p'ceptum anaceti pape et de vita et honestate clerico rum in variis capitibus cū sit eozum cōsuetudo. It' respondeatur: consequētia nō valet. cōsuetudo nō debet sumi a laicis s' a clericis. maior pars clerico rum incedit pilis decentibus sed tū paulo longio ribus q' in gallia/italia vel hispania v'zunt. Et hoc sufficit: cōsuetudo septētrionis interpretatur ius humanū q' longos pilos debent habere cū est cōs titutio humana: etiā reformatores p'sū nō cogūt septētrionales pilos p'sus abbeulare ad equalita tem meridionalū sed an bene agant nō insisto cum tales in gallia habitāt. It' petis si ponatur in lege hu mana non obstat quacūq' cōsuetudine quid tūc erit. dicitis cōsuetudo illam abrogare nō potest cū perpetuo manet prohibito: hoc nō valet multe le ges scripte sic prohibēt que sunt abrogate. illa cō situtio est solum humana: s' est argumētū q' legis latoz multū voluit illā legē seruari postq' hoc adie cit illa conditio interdū est interpretatiue reuocata hec hactenus de cōsuetudine dixisse sufficiat. Quinto arguitur. pueri non tenentur ieiunare q' dragessimam et tamen sunt robore fortes: ergo nul li. It' petere si quis comedat duos panes i meridie z intēperate z nō amplī q' semel talis ieiunat z pec cat: ergo aliquod peccatum est impletuū ieiunū. It' rursus dicitū est cōsuetudo interpretatur ius humanum: ergo vbi est cōsuetudo comedere sero et facere collationem homo potest comedere sine peccato. Et forte dicitis et sic dicendū est. homo po test comedere secundū cōsuetudinē patrie. Cōtra sit cōsuetudo comedere tres mozfellos panis tūc si aliquis comedat tres mozfellos panis cum q'ritate vni' fabe v'ztra sequit' q' talis frangit ieiunium p' comestionem quātūtatū panis vni' fabe quod nō est dicendū. Ad primū de pueris et senibus nō po test dari vna regula placet aliquibus dicere pueri non tenentur ad ieiunū ante vigesimū alius ante vi gesimū primū alius ante vigesimū quintū: s' q' ali qui sunt fortiores in decimo octauo anno q' alii in vigesimo v'z vna regula dari potest q'libet in parti culari cognoscēs causas bene potest iudicare: z ne rem relinquit' cōsiliū p' conscientis ieiunati tūc dicam' cū illis qui ponūt vigesimū primū aut ad ieiunium totius q' dragelime: decē z quoz annū

sufficiunt pro aliquibus dieb'. de senib' dicit p'p' cras particula prima ap'posimō. xlii. Senes facile ferunt ieiunū secūdo consistentes min' vero pueri hozum vero oim maxime infans hoz vero ipsoz q' dicit' aiosiozes ex'fentes: sed pro illo aduerte du plices sūt senes. s' p'mi senes quoz. etas est l. v'z q' ad sexagesimū vel sexagesimū quintū. et de istis in telligit. Alii sunt secūdi senes vel de crepiti: z inci piunt a sexagesimo anno vel sexagesimo quitoz q' ad finem tales diffuculter ieiunāt: p' consistentes in tellige eos agentes vitam inter. xxx. annos z l. vel xly. in omnibus istis nō intendit ecclia iugū nimis difficile imponere ieiunantis s'z solū subdere car nem spūi. Et licet aliquis illū sine non affecit s'z caro manet rebellis non est dicendū qui ieiunat z. si cur licet alicuius caro sit subdita spūi nō de obligat ur talis a ieiunio si poterit q'libet homo nimis ieiunat cozpus impletur malis humoribus vt dicit auicēna iij. p'mi do' a. ij. cap. vij. Et hoc experit non est ita difficile et ieiunare post meridiē sicut ante meridiē vel circa hozam qua comedere solet. ppter malos humores replentes pozos quare parū laudandum est ieiunū sancti nūmāi q' alioque muliercule nobi scū faciunt incipientes comedere die veneris me ridie de pane et aqua nichil comedentes v'z q' ad do minicā in meridie z sic nichil comedēt duob' die bus naturaliter adde etiā istū sic ieiunantes sunt pe bei satis frugaliter viuētēs nolo tamē dicere q' pec cent imo q' mereantur licet indifcrete agāt ex igno rātia. et si dicās actus eaz nō sunt cōformēs dicta mini prudētiā: ergo nō sunt studiosi solutionē ha bes alibi. Forte dicitis tales interdum sunt homi cū de sui: ergo peccant quicquid sit de antecedente ne go consequentiā non sunt culpabiliter causa sue mortis nesciunt hoc nec scire tenentur sed si a do etis eis dicitur debet acquiescere cōsilio qui expo nit se periculo mortis vel aciei bellū iūst' frequenter est causa sine qua non sue mortis sed non culpabiliter agricolē in sudore vultus laborantes nunc in ca loze nūc i frigore vescentes carniibus pocinis z bo uinis z in salubris vultibus vitam abbeziāt sine pec cato hoc est sensim z imceptibiliter z aliūde obli gantur se et suos alere excusantur nō nego qui aliq' istozum diuifissime viuūt in labore omnia begerūt. Et per hoc patet q' p' res in thebaida mesopotamia et s'chia non peccabant tenuifissime viuētēs pleriq' eozum gradatim adiecerūt aritudinē z assuetudine ne latitudine augmētā z sufficientē adiecerūt: patet de bilarione z aliis multis celo dignis petulantem alinum spiritū obtemperare cogētib' s' si q's ha beret carnē nimis petulātem contra rationem ta lis esto q' sciet suam vitā notabiliter abieciari de beret ieiunare: melius est habere breuem vitā cū salu re anime q' longā cum eius actura: sed vbi caro est obedēs rationi hō debz emitti tenere cozp' s'anti: ad mortū cozpozis mouetur aia quare satiricus pete bat mētes sanā in cozpozē sano z potissimū iste q' rei publice est vtilis quo ad exemplar vite doctrine v'z defensionis vel quavis alia via quare zenocrates

Quinto arg.

It' respōdet ad quatuor

p' se p'p'...

non absurde plus detestabatur submersione nauis... non absurde plus detestabatur submersione nauis... non absurde plus detestabatur submersione nauis...

nodum repleta est s3 in fine motus augmentationis... nodum repleta est s3 in fine motus augmentationis... nodum repleta est s3 in fine motus augmentationis...

seruandū propter aliqua vitia assumpta de consilio... seruandū propter aliqua vitia assumpta de consilio... seruandū propter aliqua vitia assumpta de consilio...

uenda et non maceranda per ieiunium... uenda et non maceranda per ieiunium... uenda et non maceranda per ieiunium...

Dubit.

Risio ad pmi du bium.

temperantia patet de excessivo potu: si homo bibit
excessive in die ieiunabili peccat per intemperantiam
sicuti alio die z non magis de se forte bene magis
propter circumstantiam si quis comedit boza quar
ta post prandiu talis peccat de per se z frangit ieu
nium et si intemperate comedit panem illa boza de
per se talis peccat frangendo ieiunium ecclesie z in tem
perate si parvi comedit boza quarta intepereate co
medit si frangit ieiunium tpeperantiam frangit: fz non
oportet q frangat tpeperantia: sed est min⁹ peccatu
q excessive comededo i corporis z aie dispendium
sed isti habitus collectiue capiedo z actus disfigun
tur sicut omnis homo est animal: tu iste terminus
homo no est termin⁹ animal actus vel habit⁹ sunt
virtutes. Sed contra illud arguitur: ex illo pz q ide
actus est ieiunium z tpeperantia regularis z q ide indi
viduum ptiat ad diversas virtutes subalternas.
R⁹ Respondetur concededo spectat ad diversas vtu
tes subalternas sicut ide terminus est inferioz respe
ctu plurim⁹ generum subalternorum imo cocedo q
ide actus numer⁹ est tpeperantia iusticia z castitas si
cutille qui vult luxuriari ppter lucrum est tpepera
tus z avarus: licet plus denominetur a fine non re
fert: z alibi declaratu est. Ex isto patet. male impu
gnat martinus beatus thoma ibac parte per actum
interiozem z exteriorem: sed petis de isto actu quo
quis vult comedere istum panem vel parte huius
panis hora duodecima die ieiunabili dico q est ac
tus ieiunij si intendat illum panem comedere cum
reliquo qui sufficit z temperantia regularis z sicut
dictum est in posteriozib⁹ ide individuum contine
tur sub pbis ca z astronomia similiter ide ptale id
viduū continetur sub gramatica z logica sic est i. p
posito qz q non essent subalterne punctu i hoc laet
pono sub distinctione obiectum du tamen no itedit
deserere comestione ante sufficientia z cu ista disti
ctione saluare ratio superioritatis z inferioritatis
vt de colozato z albo contingit. Et sic omnis absti
nentia est tpeperantia regularis: omne ieiunium absti
nentia martinus ponit sub copulatione z sic non po
test id saluare nuqz notio integrum copulatu impo
tans erit superior ad notione parte significate. Ex
quo patet. si essent duo quoz vnus vult comedere
hanc partem parte panis et alius simile parte vni
esset ille actus insensibilis alteri tpeperantia si in
tendat nihil vltra comedere vbi ratio dicitur. Forte
dicitis. ex isto sequitur q non stat i die ieiunabili tpe
rate comedere nisi qz ieiunet. R⁹ Respondetur coced
dendo bene tu quado ieiunium est de cosillo vel secu
du vna positione post scdam comestione lz cocedere
tpeperantia regulari no frangedo vel abstinentia z no
ieiunando. L⁹ eterum de illo q ieiunat i peccato pot
multiphariam accidere vbi aliquis est i pcto mortu
li z tunc ieiunium eius nichil valet ad vitam eternaz
bene tamen ipse dicit cum ne plus peccet: sed si qz ieu
niam z est circumstantia ventalis circumstans non
coedens in ratione obiecti ieiunium eius est meritū
si sit in grana si i mortali est virtus v⁹ eius actus si
circumstantia cadat in ratione obiecti sub iudice lis

est. Sed contra illud argumentor sequitur q pres
in egipto z anathozite artificum vitam degentes
in antris deserti frugerunt ieiunium q intepertantia
consequens non est videndum igit. consequentia pz
de paula z eustochio paulo prim⁹ oberemita et an
thonio z similibus qui olulucis z aqua vi sunt mo
do aliquis nostrum infirmitatem incurreret bibes
aquam. R⁹ Respondetur negando consequentiam pa
tres successiue redegerunt se ad parvam latitudine
transientes sensim de maiore ad mino⁹z bñ erant
complexionati corpora insuperveterum erant co
poribus modernorum maiora vt dicitur. xxxiij. d.
fraternitatis erant in climatibus couenientibus. in
scdo dictu est cum autemna quartu clima post to
ridam zona esse temperatissimu plimi patrum in
iij. liij. et in principio quinti climatis vixerunt vbi
bona aqua bone herbe et fruct⁹ optimi etia maior
erat feruor in ecclesia in diebus illis qz in nostris ni
chil est amanti graue erant viri valentes et heroci
Alexander macedo et iuli⁹ cesar erant heroci fm
inabile vulg⁹ latitudinem fortitudinis transcen
dentes isti reuera heroci. de hoc qd tangitur de aq
o bone deus qz bene cuiuslibet prouisiu. e. agricola to
ra die laborans aqua qstuciuqz insectam bibes z ci
baris grossis vescens non laborat mozo. molliter
educat⁹ fm illud alexadri vt mea defuncti da mol
liter olla cubare vbi diuites et litterati notabiliter
alteratur regulariter a modico alteratio qz qz stu
dium litteratoz digestione impedit z melancolia in
ducit: sed pro bonis et pauperibus aquam bibentib⁹
bus vtantur cosilio autem. ij. pmi doctrina. ij. vbi
ad longu de aqua differat. aqua bona est aqua fontis
terre libere currens discooperta sola et v⁹ v⁹ sit
per lutu liberum incedens multa fortis cursus ten
dens in oziens a suo principio elongata descendens
a locis altis insipida cuius quantitate magnam vim
non tollerat leuis in pondere que cito calefit z in
frigidatur in qua cito coquitur z dissoluitur quod
in ea coquit. aqua putealis no est bona: cocci de col
legio montis ad decoquenda pisa vadunt collauri
aquam de fecana relinquenda aquam puteale tra
siens ozientem versus vbi sol super ipm mane ossi
post illam valet aqua currens septetionem versus
stat aliqua talem aqua currentibus ozientem ver
sus esse meliozem vt autemna dicit de nilo galien⁹
in suo libello de aquis. Cap. i. loquens nilum com
mendat qzuis putauerit ipsum fluere meridie ver
sus: sed de eius fluxu dictum est in. xvij. distin. scbi
de paradiso terrestri et eius fluminibus. elongata a
suo principio. stat aliquam aquam elongatam a pri
ncipio propter maliciam terre super quam fluit esse
piozem qz a principio et propterea aqua pmetato
ris poterat esse melioz prope cozdubam qz prope si
billam vt ipse putat quito colliget capitulo de aqs
qui stomachum debilem habent: decoquat aquam
et temptent in vasis equalib⁹ equales m⁹suras aq
et minus ponderans est melioz vel madefiat in eis
duo panis equalis equaliter postea deficiat z pan
nus minus ponderans imbibit meliozem equam.

Ad quatu.

Ad quartam dubitationem dicitur q non quem
admodum habens volitionem quadraginta distin
ctae ad occidendo homines plus peccat qz vnam
volitionem habens occidendi vnum hominem.
Sed aduerte q habens nolitionem ieiunandi vnus
diem quadragies peccat et habens nolitiones
particulares peccat nouo peccato hoc dixerim con
stantia esse vera nec probatione egent. martinus
conclusionem secunda questionis none. de ieiunio vi
detur dicere oppositum sed abutitur terminis no
uo peccato. vultidem in sententia dicere vt patet
in solutionibus argumentozum circa finem questio
nis sed prolixo in soluendo laborat et indigeste so
lum abutitur terminis prima fronte tibi delirare
videbitur et ita michi interdum visum est sed con
siderando totam questionem seipsum explicat.
Ad quintum dicitur q non imo si quis haberet
quadraginta distinctas volitiones interruptas in
eodem die super fractione illius dies talis tantum
peccaret sicut frangens totam quadragiesimam que
admodum stat vtrum occidendo vnum hominem
tantum peccare sicut occidendo viginti per frequen
tationem actum. Hic potest homo replicare ten
dendo q tertia comestio non est fractura ieiunij q
tertia volitio non est peccatum petendo an ille qui
vult secundo comedere et nichil datur ei ad com
edenduz tunc talis frangit ieiunium et aut in tertia vo
litione qua vult comedere et de facto comedit sit
fractura ieiunij que realiter est secunda comestio.
Potest hic quis dicere q secunda volitio est fracti
ua ieiunij si non comedit sed non irreparabiliter si
penitentie illo die ducatur incipit esse ieiunium ex
emplum de illa que per actum voluntatis desinit
esse virgo et rursum post penitentiam incipit esse vir
go sed post realem comestionem secundam irrepa
rabiliter perditur sicut de illa que actualiter cog
noscutur et talis in tertia comestioe vel quarta du
realiter comedit irreparabiliter frangit ieiunium
illius die: sed ille qui habet tres volitiones vel plu
res frangendi ieiunium et non comedit si non se q
tur penitentia. tertia volitio non est peccatum sed
solum secunda et causa est quia tertia iam reperit
ieiunium fractum sed si penituerit ante realem co
mestionem dato q viginti volitiones solum inte
riores habuit et non actum exteriorem licet sem
per vnus actus puta primus post realem comestio
nem est peccatum vel secundus actus post volitio
nem solum interiozem reliqui actus non sunt pecca
ta si non accedat intemperantia vel aliud tunc
quando fortes in fine vigesima actus penitet ad huc
verum est dicere fortes est ieiunium ieiunio ecclesie
licet peccauerit. Et rursum actus sequens peniten
tiam est peccatum et fractus ieiunij. Ex illo hab
es q penitentia est partialis causa quare actus est
peccatum qui alias non esset peccatum. exemplum
in simili ne territus sic hoc concedere penitentia est
causa quare perditur virginitas vbi si non esset pe
nitentia non amitteretur virginitas post q aliquis

habuit actum meretricium vnum vel plures secun
dus actus non frangit virginitatem: quia iam est
amissa per primum actum: sed si significat mu
lier et ducatur penitentie actus corruptionis pro
ximo sequens est fractus realis virginitatis. sic
est in proposito et est omnino simile nisi q hic non
semper peccatur per quemlibet actum in ieiunio
vt positio tener. secus est in actu impudicitie peni
tentia est etiam causa quare secundus actus est ma
ius peccatum propter ingratitudinem post qz deus
peperit peccatoz ille est ingratus quod iterum re
ciduat. Insuper virtus est causa maioris peccati
de per accidens. Forte dicitis melius est dicere qua
liber volitionem vbi non est comestio exterior: est
peccatum et fractum ieiunij. Contra pono duos
sortem et platonem qui habent quatuor actus dis
tinctos et interruptos frangendi ieiunium sort da
tur ad comedendum platonem nichil. Arguitur sic:
fortes tertio comedens non peccat nec quatuor: er
go neqz plato. alioquin actus exterior aliquid ma
licie actu interiori superaddit quod alibi reproba
tum est: ergo primus modus est rationalior huic
argumento. dicere potes licet actus interiozes sint
pares in specie essentiali et emittantia sunt tam in
pares in imputabilitate propter prohibitionem ec
clesie non imputantis comestionem tertiam vel vo
luntate eius: secus est quousqz fuerit exitus in actu
Potest dari analogia hici: si prohiberetur alicui fra
gere vitrum quilibet volitio frangendi vitrum qz
diu est integrum est peccatum non autē postea cui
magis placet hoc solutio qz prior teneat. Et vide
tur securio cum ieiunium ad huc est recuperabile
secus est post qz perditur per exitum in exteriorem
actum. Alioquin etiam possunt fieri alique trice de
talibus actibus si fortes in die cinerum habeat hoc
propositum nolo ieiunare hanc totam quadragiesi
mam carthagozematicae propter aliquem vel ali
quos ad quem vel ad quos me nunc non determino
si secundus actus non erit peccatum oportet da
re actum respondentem super talem diem qui erit
peccatum de talibus non facerem difficultatem no
lo ieiunare totam quadragiesimam propter hunc of
em demonstrando diem cinerum diceret secundus
actum in illo die non esse peccatum: secus est in a
lis diebus. Item si haberet hunc actum scilicet no
lo soluz ante primum instans non esse boze duodeci
me carnis puii et post vltimum instans non esse
boze prime diei naturalis cinerum habeat reli
quum scilicet ieiunare istum diem. Sed contra
ponamus q aliquis habeat nolitionem in fronte
quadragiesime nolo ieiunare vnum diem quadra
gesime tunc talis nulla die sequenti comedens pec
cat. Forte dicitis confusa nolitio non sufficit.
Contra saltem si primo die quis habuerit quadra
gesima distinctas volitiones non peccabit in poste
rior comedens. R⁹ Respondetur non deus requirit
nolitio in illo die: ego nūc per quos dies pre
cedentes professum naturitatis nolo ieiunare non

excusatio in illo professo propterea quem ad modum si nunc secundo comedere pro illo die non me de obligarem a ieiunio profecti in ieiunio cum adhuc possit ieiunare pro illo die. secus est post coeptionem i i pso die ieiunabili cu ieiunium est iam actu fractum.

Ad sextum. dicitur qd si nescit explicite rationabilem causam vel infirmitatis vel qd non pransi snt vel aliquod tale tunc eis credere deberent melius est istum vel minus malum est qd frangat ieiunium qd fame moriatur vbi scilicet porrigit eis quos no uerunt frangere ieiunium peccant et cooperantur eorum peccato tabernari et alii superiores vel indifferentes. **Ad septimam** dicitur cum offa non sit caro nec sanguis sit caro videtur qd talis non est fractio voti non omne quod emanat a carne est caro. patet de ouis : hoc faciunt aliqui religiosi : pena lia restringenda sunt tu pleno ventre omnia exponens in deteriozem partem hoc subsanas vbi non irrides comedentem carnem cum offa.

Ad viii. **Ad octauam** patet responsio ex dictis in tertio dubio. **Ad hic** dubitatur de dispensatione cum lactinim in dioecesi sancti andree videtur qd parus pcedit. Tum primo : lac et pisces simul generant morbos et potissimum lepram : vt autenna prima canonica fen tertia dicit. Experimentatores indit e alii dixerunt qd lac cum acetosis non est comedendum neqz pisces cum lacte quoniam egritudines producut perniciosas sicut lepram. Tum secundo non credo aliquam partem illius dioecesis dista rea a mari quid decim leuca vbi est copia piscium : ergo causa dispensandi est rationalis. **Ad respondetur** dispensatio est rationalis non comedantur pisces simul cum lacte sed nunc hoc nunc illud. **Ad aliud** vbi dicitur est copia piscium non semper propter frigus et ventum : solent vbi totum dus sum piscatores irriderere per motum arborum ac si dicerent communi debio diem esse indispotum qd so let accidere vere i postclimabus etiam propter paganos habentes lactinica quibus non suppetit pecunie ad comparandos pisces. omnit us istis fauet patrie consuetudo.

Distinctionis decime quinte questio quarta.

Queritur quarto circa hanc distinctionem decimam quinta an tertio comedens frangat ieiunium sicut secundo comedens. dico materia est problematica vtriusqz argumenti labor nec alia erit probatio : et primo teneamus qd tertio comedens non frangat ieiunium. **Contra** hoc argumentum si non sequitur qd aliquis per culpam suam esset deobligatus a ieiunio consequens est in conueniens qd quis importaret lucrum ex culpa sua. Et cōsequencia patet quia tertio comedens frangat ieiunium et tertia videtur ita mala sicut secunda : igitur. Insuper ista via sequitur qd quis potest vesci carnibus sine peccato post secundam co-

ad 7 pos.

mestionem consequens est falsum. et consequentia patet si non hoc maxime est quia hoc dies est et ieiunabilis : hoc est falsum post qd ieiunium fractum est igitur. **Ad primum** nego consequentiam lucrum in ore damnium in anima : sed fateor secunda comestio ad stio que est peccatum est causa quare tertia comestio non est peccatum si non excedit latitudinem teperantie in tertia comestione. **Ad secundam** nego consequentiam strictioris videlicet carnium qd comestionis alterius vides pueri non ieiunantes no vescuntur carnibus nec amentes : propterea secundo comedens carnes in die ieiunabili duobus peccatis realiter vel equialenter peccat. Tum primo secundo comedit. Tum secundo vel citur car nibus toto illo die prohibitis. Et t tertio comedit carnes scilicet iterum peccat comedendo qd pro toto illo die est vetitum. Sed stat dare secundam comestionem in die ieiunabili vbi homo tenebatur ieiunare non esse peccatum : probo : comedit fortes boza octaua ante meridiem sine rationali causa : fortes tunc semel comedendo frangat ieiunium tuc ieiunio extincto in secunda comestione non peccat : nec hoc est mirandum si quis in prima comestione in quadragesima comedit oua vel carnes peccat et frangat ieiunium. potes inducere punctum non omnino imperitens cum oua et carnes totaliter sunt prohibite qd quot partes fortes carnum comedit totiens peccat et sic si quis in infusite partes pportionales in hac carne ieiunare grauitur has carnes comedendo peccabit sed non super quamlibet partem proportionalem habet distinctum actum. Sed probo qd nec secundo nec tertio comedens peccat et hoc sic : primum ieiunium est fractum homo non tenetur ieiunare sed in comestione prima in casu preato vel in tertia comestione comuniter ieiunium est fractum ante qd aliquid comeditur. patet ante qd comedam secundo volo comedere et qd primum volo comedere ieiunium est fractum : sed ieiunio fracto homo non peccat comedendo : ergo secunda comestio exterior non est peccatum et eodem modo nec prima comestio boza octaua. **Ad respondeo** per propositiones. Prima est : ante qd homo exterior comedit ieiunium est fractum licet recuperabiliter velle non ieiunare vel nol ieiunare vel velle antecedens ad hoc frangat ieiunium. **Ad secunda** propositio : hoc non obstante comestio exterior est peccatum sicut peccatum actus exteriori conuenit : patet : imperatur a peccato : ergo est peccatum : et hoc sufficit ad hoc imperatum esse peccatum. **Ad tertia** propositio : ille actus interior continuatus postea desinit esse peccatum : patet : post fractionem ieiunii est qua sequitur actus exterior tunc desinit esse peccatum saltes post interruptionem licet a peccato ortum habuerit non absontu est concedere eundem actum interiorum vel exteriorum entitatis primo esse peccatum postea non esse peccatum ipso remanente : quinto non absurde concedendum est eundem

Ratio ad argumen

actum exteriorum esse imperatum a peccato et non peccato interiorum simulate temporanea vel instantanea. Et tancillationem nego hic actus exterior a no peccato voluntatis huius emergit : ergo hic actus est no peccati. Sed contra ponamus qd volitio comediti que est fractuati ieiunii scilicet pure partium biliter : sit nunc vltimus instans no esse illius elicitio nis. Arguitur sic : hic actus imediate post hoc erit no peccati et hoc no nisi per fractionem ieiunii prima peccat : sed illa volitio non plus erit fractio ieiunii : ergo prius erit no peccatum quod no est intelligibile. **Ad respondeo** per propositiones. Prima est imediate post hoc actus ille erit peccatus : patet nunc ille actus incipit per remotionem de presenti et positionem de futuro : ergo post hoc erit volitio frangendi ieiunium et no est vabile instans post hoc. et c. sed qd primum erit volitio frangendi ieiunium vel ieiunium frangendi volitio cito incipit esse peccatum : igitur. **Ad secunda** propositio : aliquid prius obtuitu apparet imediate post hoc ille actus erit non peccatum : patet : ante quodlibet instans futurum ieiunium erit fractum : sed qd primum ieiunium erit fractum tam cito ille actus desinit esse peccatus : igitur. **Ad tertia** propositio : ille actus imediate post hoc erit peccatum et in nullo instanti futuro veniet erit dicere hic actus est peccatum Si petas pro quo tempore verus erit dicere hic actus est peccatum : diceret aliquis qd in quolibet tempore terminato ad vltimum instans non esse elicitio nis illius actus. **Ad quarta** propositio : licet prius natura hic actus erit peccatum qd no peccatum tamen no datur instans in quo prius erit peccatum qd non peccatum non respicias ad cotinuationem naturalem post elictionem et hoc sufficeret : est non peccatum in illo tempore in quo non in curritur noua pena. Sed in proposito non sic dicendum est actus interior est peccatum quousqz ieiunium sit totaliter fractum quod no fiti instanti sed in paruo tempore : et sic hoc est falsa hic actus imediate post hoc erit no peccatum et per primam comestionem durat actus peccatum non fit comestio in instanti non oportet qd qd primum ieiunium sit fractus qd actus idem sequens continuatus sit non peccatum sed bene post interruptionem formalem vel equialeret. Secundo arguitur : preceptum de ieiunio est negatiuum : ergo quotienscunqz fit contra ipsum peccatur. Et confirmatur : qui vouit virginitatem totiens peccat quotiens alteri comiscetur : ergo qui comedit pluries qd semel toties peccat. **Ad primum** martinus negat consequentiam : dicit sunt in tunc precepta negatiua que no semper obligant scilicet preceptum de ieiunio no obligat die dominica. **Ad secundum** negat consequentiam quia in primo manet obligatio voti quantum ad aliquod in secundo no manet obligatio ieiunii post secundam comestionem. **Ad tertia** solutio satisfacti argumento no prima quia non instat ad propositum contra preceptum negatiuum debet loqui de die ieiunabili et sic peregrine introducit diem dominicam

si uolens

Ad secundum argumentum negat consequentiam sed discrimen non dat. **Ad tertia** ad primum nego consequentiam no est intentio ecclesie totiens hominem obligare. **Ad secundum** argumentum de voto erit copiosior sermo : sed pro nunc dico contrabens post votum simplex primo reddens debuitum peccat : potest adhuc volare ad fruges melioris vite scilicet religiozes postea tamen potest reddere petente vtoze sine peccato non autem expectare. Sed contra vtramsqz solutionem argumentor : vnde tibi constat de intentione ecclesie non hominem equaliter obligante in tertia comestione et in secunda ecclesiam in proposito est romanus pontifex et consiliarius eius que de hoc fortassis tantum cogitaret sicut vulgus ad occidendos agnos in eodex nemore in quolitat. **Ad respondeo** licet ecclesia nichil cogitaret exporim qd imitatorum inter intentionem ecclesie penitent restringend est vbi no constat de opposito. Insuper in constitutionibus penalisibus positius humanis no totiens in currit quis penam quotiens transgreditur preceptum. Si rex vel senatus prohiberet foris non percutere platonem sub pena centum marcarum argenti / et foras quater percuteret platonem non tantum soluit pro secunda percussione sicut prima qui promisit stare sententie arbitri sub pena primo cotrauentiens incidit in penam non autem amplius. ff. de arbitris. l. S. duo. §. penultimo. Et si dicas contra exemplum meuz fortes secundo percussus peccat sicut primo hoc est verum quia contra legem diuinam et nature sed non cotra constitutionem positiuam humanam secunda vice est penalis transgressor quod sufficit. **Ad tertia** argumentor : qui vouit hoc toto die non bibere vinum totiens peccat quotiens bibit vinum : ergo eodem modo de tertia comestione et quarta : antecedens patet : qui vouit non bibere vinum in aliqua parte huius diei post qd bibit in vna parte adhuc manet obligatio pro alia parte : igitur. Et t confirmatur tertio celebrans in die non coesseo peccat sicut secundo celebrans. **Ad tertium** argumentuz dubitandum esse antecedens ab aliquibus potest homo dicere sicut de venis perpetuis in aliqua ecclesia ordinatis quotienscunqz vadit homo ad eas lucradas lucratur venias non tamen si essent temporanee puta pro certis diebus qui sunt ordinati vt qui non possunt venire isto die veniant ad eas lucrandas alio die et non pluries illo tempore sic diceret si homo voueret nunqz bibere vinum totiens est transgressor quotiens bibit. sed si voueret no bibere isto die potest solum semel transgredi : sed concedo antecedens nego consequentiam post primam transgressionem in bibitione vinum / stat obligatio pro tempore futuro talis virtualiter vouet non bibere in a / non bibere in b non bibere in c / et sic consequenter ita qd obligatio cadit super quamlibet partem diei in forma preceptum de ieiunio quadragesimali cadit supra quadragesima dies solum et no super partes dierum. Et bene super quolibet die. **Ad confirmationem** prima non valet : patet ex dictis

o f